

IKT-barometer 2001

Jan-Erik Lystad

Statistiske analyser

I denne serien publiseres analyser av statistikk om sosiale, demografiske og økonomiske forhold til en bredere leserkrets. Fremstillingsformen er slik at publikasjonene kan leses også av personer uten spesialkunnskaper om statistikk eller bearbeidingsmetoder.

Statistical Analyses

In this series, Statistics Norway publishes analyses of social, demographic and economic statistics, aimed at a wider circle of readers. These publications can be read without any special knowledge of statistics and statistical methods.

© Statistisk sentralbyrå, april 2002
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen, vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-5046-3
ISSN 0804-3221

Emnegruppe

10.03 Teknologiske indikatorer, inkl. IKT

Omslag: Siri Boquist
Trykk: Lobo Media as

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpige tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Rettet siden forrige utgave	r

Forord

IKT-barometer 2001 sammenstiller offisiell statistikk om Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) og informasjonssamfunnet. Dette er et samfunnsområde i meget rask utvikling og statistikken på området er under utbygging – både i Norge og internasjonalt. Foreløpig gir derfor den offisielle statistikken ikke noe fullstendig bilde. Vi har likevel valgt å samle smakebiter fra eksisterende statistikker i en felles publikasjon. Innholdet i IKT-barometeret vil imidlertid bli utvidet etter hvert og vil over tid også speile statistikkutviklingen på området. Det finnes informasjon og statistikk fra andre aktører som ikke er tatt med i denne publikasjonen.

Publikasjonen er bygget opp med figurer og korte tekster og skal gi en lett tilgjengelig oversikt over resultater og perspektiver på de ulike temaområdene.

Storparten av statistikkgrunnlaget for IKT-barometeret er publisert tidligere på SSBs webtjeneste og delvis som temapublikasjoner. Det er laget en felles inngang til SSBs IKT-statistikk på www.ssb.no/ikt

Arbeidet med publikasjonen er finansiert av Nærings og Handelsdepartementet. Den er utarbeidet av seniorrådgiver Jan-Erik Lystad.

Statistikk sentralbyrå
Oslo/Kongsvinger 11. mars 2002

Svein Longva

Innhold

Forord	5
1. Innledning	7
2. IKT-sektoren. Sysselsetting	9
3. IKT-sektoren. Sysselsettingsprofil	12
4. IKT-sektoren. Omsetning	15
5. IKT-sektoren. Verdiskapning	18
6. IKT-sektoren. Lønnsomhet	21
7. IKT-sektoren. Konkurs	26
8. IKT-sektoren. Regionale perspektiver	29
9. IKT-sektoren. Nordiske perspektiver	35
10. Eksport og import av IKT-varer	40
11. Eksport og import. Nordiske perspektiver	44
12. Forskning og utviklingsarbeid (FoU)	48
13. IKT i næringslivet. Tilgang til Internett	52
14. IKT i næringslivet. Hjemmesider	56
15. IKT i næringslivet. Elektronisk handel	60
16. IKT i næringslivet. Nordiske perspektiver	63
17. IKT i husholdningene. Hjemme-PC	66
18. IKT i husholdningene. Internett	70
19. IKT i husholdningene. Internasjonale perspektiver	74
20. Telekommunikasjoner. Mobiltelefon	81
21. Definisjoner og avgrensinger	84
Tidligere utgitt på emneområdet	87
Tidligere utgitt i serien Statistiske analyser	88

1. Innledning

Informasjons og kommunikasjonsteknologien (IKT) utvikler seg i høyt tempo og brukes i stadig større grad i foretak, offentlig sektor og husholdninger. Sammen med den raske fremveksten av Internett har dette en sterk og mangesidig påvirkning på sosiale og økonomiske forhold.

Virkningene gjenspeiles i endringer i næringsstrukturen og måten produksjonen organiseres på. Nye produkter og nye markeder skapes i stort tempo. Det påvirker innholdet arbeidsfunksjoner og yrker og det påvirker samhandlingen mellom økonomiske aktører og sektorer. Likeledes har IKT betydning for tidsbruk og hvordan vi organiserer våre private liv. Mye tyder på at endringer drevet av IKT vil fortsette med høy hastighet også i årene som kommer.

Dette stiller igjen store utfordringer til det statistiske systemet som skal kaste lys over disse prosessene med kvantitativ informasjon. IKT-statistikken skal dekke en rekke forskjellige områder og behovet for tilpasning over tid er større enn på de fleste andre områder. I tillegg til å belyse nasjonale forhold er det dessuten viktig med internasjonale sammenlikninger.

Dagens IKT-statistikk tilfredsstillende ikke behovene fra alle disse områdene. Det gjelder både i Norge og i andre land. Statistikkssystemet er imidlertid under utvikling. I IKT-barometeret har vi samlet smakebiter fra den eksisterende statistikken i SSB. Innholdet vil bli utvidet etter hvert som statistikken bygges ut. Det finnes imidlertid også informasjon og statistikk fra andre aktører som ikke er tatt med i denne publikasjonen.

Figuren nedenfor skisserer grovt en del av de områder statistikken om informasjonssamfunnet skal dekke. For det første kan det skilles mellom en tilbudside og en etterspørselside.

På tilbudssiden finner vi den delen av næringslivet som produserer varer og tjenester for informasjonssamfunnet. Denne omfatter en IKT-sektor og en IKT-Content sektor. Foreløpig er det bare IKT-sektoren som er gitt en internasjonal definisjon. Den omfatter IKT-industri, varehandel med IKT, telekommunikasjoner og databehandling. Avgrensingen er nærmere beskrevet i kapitlet om definisjoner og avgrensinger. Mye av statistikken i IKT-barometeret beskriver forskjellig sider ved IKT-sektoren.

For IKT-content sektor finnes det foreløpig ingen internasjonal definisjon. Denne sektoren skal blant annet omfatte produsenter av innhold for radio og TV og andre audiovisuelle tjenester. Men også andre næringer og virksomheter som produserer innhold for nettverk og for digitale medier mv. vil ventelig bli tatt med her. Foreløpig inneholder IKT-barometeret ingen statistikk for IKT-content-sektor.

På etterspørselsiden skal man fange opp bruken av IKT. Den kan deles i viktige brukssektorer som næringsliv, offentlig sektor og husholdningene. På alle disse områdene er det politiske målsettinger knyttet til økt bruk av IKT. SSB gjennomfører egne undersøkelser om bruken av IKT i næringslivet, og hovedperspektiver fra dette området er tatt inn i denne publikasjonen. Bruken av IKT i husholdningene dekkes i noen grad

gjennom SSBs Mediebarometer, og herfra har vi hentet avsnitt om hjemme-pc og Internett. I tillegg har vi utnyttet resultatene fra en EU-undersøkelse for å gi noen internasjonale perspektiver på dette området. Derimot dekker IKT-barometeret foreløpig ikke bruken av IKT i offentlig forvaltning. På dette området skal det imidlertid gjennomføres et nordisk prosjekt i 2002 - som etter hvert kan gi i offisiell statistikk om IKT også for offentlig sektor.

finnes det

Foreløpig inneholder IKT-barometeret ikke statistikk om infrastruktur. Noe er imidlertid tilgjengelig gjennom Post og Teletilsynet.

På mange måter er kunnskap om virkningene av IKT kanskje viktigere enn registrering av tilgang og bruk. Denne typen informasjon er imidlertid vanskeligere å fremskaffe. Foreløpig inneholder IKT-barometeret ikke statistikk eller analyser av virkning – verken økonomiske virkninger eller sosiale virkninger.

Elementer i informasjonssamfunnet

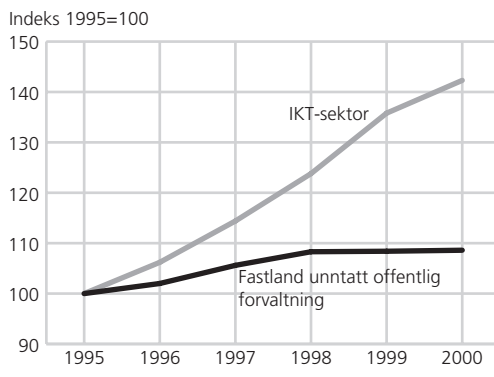
Informasjonssamfunn		
<p>Tilbudsside</p> <p>IKT-sektor IKT-industri IKT-varehandel Telekomm Databehandling</p> <p>Innholdssektor Audiovisuelle tjenester Annet</p>	<p>Sosiale virkninger av IKT</p> <p>Økonomiske virkninger av IKT</p> <p>Infrastruktur</p> <p>IKT-produkter</p>	<p>Etterspørselsside</p> <p>Bruk av IKT Næringsliv Offentlig sektor Husholdninger</p>

2. IKT-sektoren. Sysselsetting

Dette avsnittet belyser sysselsettingen i IKT-sektoren for perioden 1995-2000. IKT-sektorens betydning og utvikling ses i forhold til resten av økonomien og i forhold til utvalgte næringsgrupper. Sysselsettingen i næringsgruppene innen IKT-sektoren er også belyst. Datagrunnlaget er hentet fra næringsstatistikker og nasjonalregnskap. Beregningene for 2000 er foreløpige.

- IKT-sektoren sysselsetter 85 000 personer.
- Sysselsettingen utgjør 5,6 prosent av sysselsettingen i fastlandsøkonomien unntatt offentlig forvaltning.
- Sysselsettingen øker betydelig sterkere enn i den samlede økonomien.
- Veksten skapes først og fremst av næringsområdet databehandlingsvirksomhet.

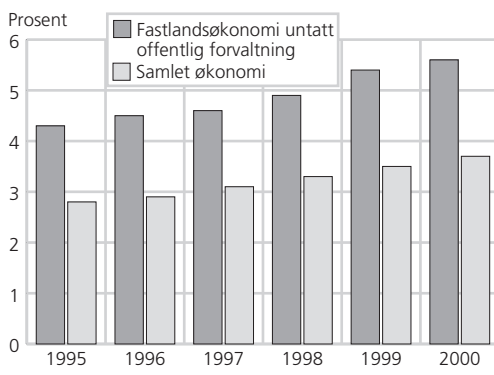
Figur 2.1. Sysselsetting. IKT-sektor og fastlandsøkonomi unntatt offentlig sektor. 1995-2000. Indeks 1995=100

Utvikling 1995-2000

- IKT-sektoren sysselsatte 85 000 personer i 2000. Sysselsettingen har økt med 7,3 prosent som årlig gjennomsnitt i perioden 1995-2000.
- Veksten har vært betydelig sterkere enn gjennomsnittet for økonomien. Samlet økonomi har hatt en vekst i sysselsettingen på 1,7 prosent i gjennomsnitt i samme periode.

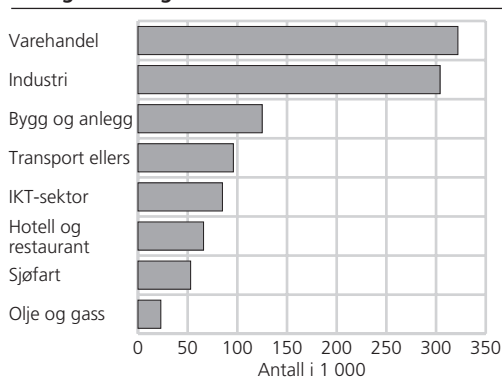
Figur 2.2. Sysselsetting. IKT-sektorens andel av samlet økonomi og fastlandsøkonomi unntatt offentlig sektor. Prosent

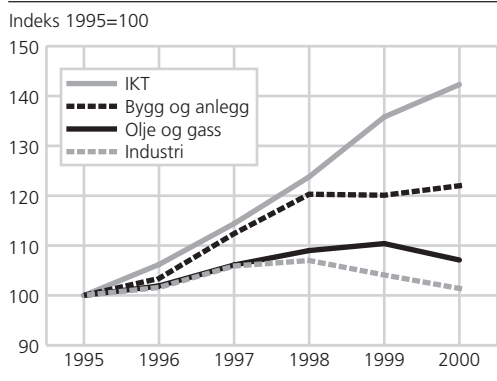
Betydning 1995-2000

- IKT-sektorens andel av sysselsetting i den samlede økonomien har økt fra 2,8 prosent i 1995 til 3,7 prosent i 2000.
- Målt i forhold til fastlandsøkonomien unntatt offentlig sektor har IKT-sektorens andel økt fra 4,3 prosent til 5,6 prosent.

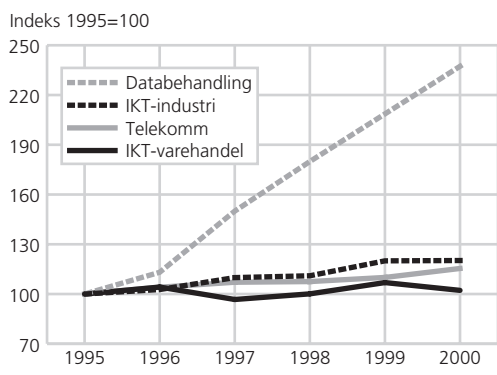
Figur 2.3. Sysselsetting. IKT-sektoren og andre utvalgte næringsområder. 2000

Figur 2.4. Sysselsetting. IKT-sektoren og andre utvalgte næringsområder. 1995-2000. Indeks 1995=100

Figur 2.5. IKT-sektoren. Sysselsetting etter næringsgruppe. 1995-2000. Indeks 1995=100

IKT-sektor og andre næringer 2000

- Målt etter sysselsettingen er IKT-sektoren betydelig større enn olje og gass og sjøfart, men klart mindre enn f.eks. industri, varehandel og bygg og anlegg.

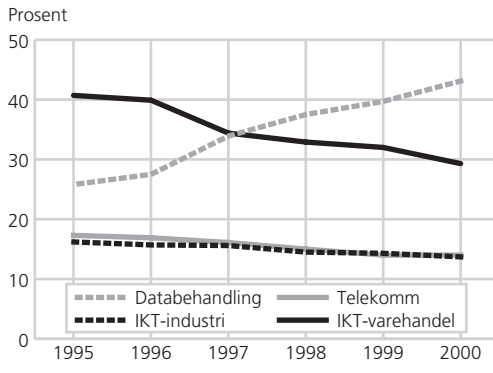
IKT-sektor og andre næringer 1995-2000

- Sysselsettingen i IKT-sektoren har økt betydelig raskere enn i andre næringer i perioden 1995-2000.
- Fra 1995 til 1998 økte sysselsettingen i IKT-sektoren noe sterkere enn i bygg og anlegg og klart sterkere enn i industrien. Etter 1998 har sysselsettingen stagnert i disse næringene, mens veksten har fortsatt i IKT-sektoren.

IKT-næringsgrupper 1995-2000

- Det er i første rekke næringsområdet databehandling som har skapt vekst i IKT-sysselsettingen. I denne næringen har bemanningen økt med nesten 19 prosent i årlig gjennomsnitt, og er mer enn fordoblet siden 1995.
- Sysselsettingen i de andre IKT-næringene har utviklet seg vesentlig svakere. IKT-varehandel hadde ubetydelig flere sysselsatte i 2000 enn i 1995. I telekommunikasjon og i IKT-industrien har sysselsettingen økt med hhv. 15 og 20 prosent siden 1995.

Figur 2.6. IKT-sektoren. Sysselsettingsfordeling på næringsgrupper. 1995-2000. Prosent

IKT-næringsgrupper. Andeler 1995-2000

- Næringsområdet databehandling har økt sin andel av sysselsettingen i IKT-sektoren. I 1995 var andelen 26 prosent og i 2000 var den 41 prosent.
- Varehandelen har mistet noe av sin betydning, og er redusert fra en andel på 40 prosent i 1995 til 28 prosent i 2000. Både telekommunikasjoner og IKT-industrien hadde også en mindre andel av den samlede IKT-sysselsettingen i 2000 enn i 1995.

Om statistikken

Statistikken for årene 1995-99 bygger på de årlige strukturstatistikkene for industri, varehandel, telekommunikasjoner og databehandlingsvirksomhet. Sysselsettingsberegningene for 2000 er foreløpig basert på data fra Arbeidsgiver-/Arbeidstakerregisteret og kan bli revidert. Tallene for samlet økonomi og andre næringer er hentet fra nasjonalregnskapet. Sysselsettingen er oppgitt i antall sysselsatte personer.

Se også kapittel 21 Definisjoner og avgrensinger

Internettreferanse: www.ssb.no/iktsys

Tabell 2.1. IKT-sektoren. Sysselsatte personer etter næringsområde. 1995-2000

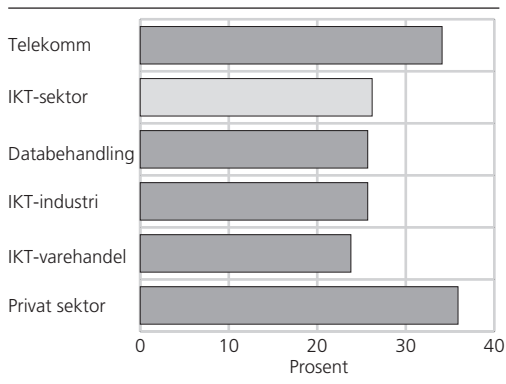
	1995	1996	1997	1998	1999	2000
IKT-sektoren i alt	59 538	63 234	68 110	73 685	80 853	84 727
IKT-industri	9 641	9 902	10 597	10 704	11 569	11 590
IKT-varehandel	24 251	25 258	23 457	24 279	25 913	24 796
Telekommunikasjon	10 271	10 688	10 996	11 040	11 300	11 848
Databehandlingsvirksomhet	15 375	17 386	23 060	27 662	32 071	36 492

3. IKT-sektoren. Sysselsettingsprofil

Dette avsnittet gir en profil av sysselsettingen i IKT-sektoren. Sysselsettingen beskrives på bakgrunn av kjønn, alder og utdanning. Strukturen i sysselsettingen sammenliknes med samlet privat sektor og det er gjort sammenlikninger mellom de fire næringsområdene som utgjør IKT-sektoren.

- Kvinneandelen er lav i IKT-sektoren.
- Mange unge og få eldre arbeider i IKT-sektoren.
- Høyere utdanning er dobbelt så vanlig i IKT-sektoren som for privat sektor i gjennomsnitt.
- Hver annen sysselsatt i databehandlingsvirksomhet har høyere utdanning.

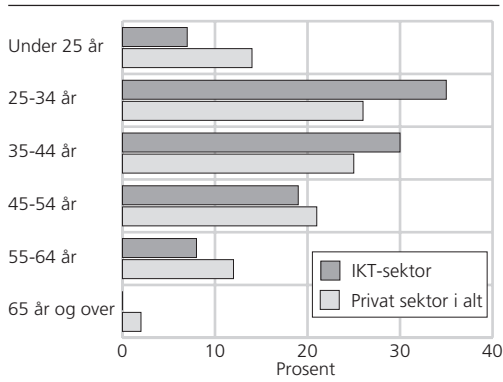
Figur 3.1. Kvinner som andel av de sysselsatte. IKT-sektor og samlet privat sektor. 2000. Prosent

Andel kvinner

- I IKT-sektoren er bare 26 prosent av de sysselsatte kvinner. For samlet privat sektor ligger kvinneandelen på 36 prosent.
- Alle næringsgruppene i IKT-sektoren har lavere andel kvinner enn gjennomsnittet i privat sektor. Høyest er kvinneandelen innen telekommunikasjon. Lavest er kvinneandelen innen varehandel med IKT.

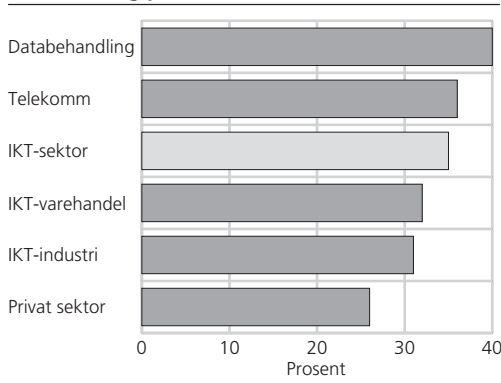
Figur 3.2. Sysselsatte etter alder. IKT-sektor og privat sektor i alt. Prosent

Aldersstruktur

- Mer enn 1 av 3 sysselsatte i IKT-sektoren er i alderen 25-34 år. Bare 8 prosent er 55 år eller eldre.
- Sammenliknet med gjennomsnittet for privat sektor er det spesielt mange arbeidstakere i alderen 25-44 år i IKT-sektoren. Både de yngste og de eldste er underrepresentert. Lav andel unge arbeidstakere må ses i sammenheng med det høyere utdanningsnivået i sektoren.

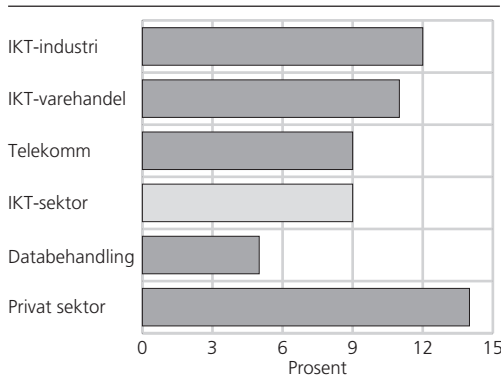
Figur 3.3. Andel sysselsatte i alderen 25-34 år. IKT-sektor og privat sektor i alt. 2000. Prosent

Andel unge sysselsatte

- Alle næringsgruppene i IKT-sektoren har en høyere andel sysselsatte i alderen 25-34 år enn gjennomsnittet for privat sektor.
- Flest i alderen 25-34 år finner vi innen Databehandlingsvirksomhet. Færrest unge er det i IKT-industrien.

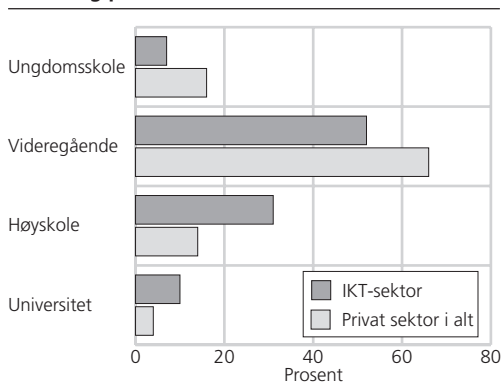
Figur 3.4. Andel sysselsatte i alderen 55 år og eldre. IKT-sektoren og privat sektor i alt. 2000. Prosent

Andel eldre sysselsatte

- Alle næringsgruppene i IKT-sektoren har en lavere andel eldre sysselsatte over 55 år enn gjennomsnittet for privat sektor.
- Færrest over 55 år finner vi innen Databehandlingsvirksomhet. For IKT-industrien er denne aldersgruppens andel like stor som gjennomsnittet for privat sektor.

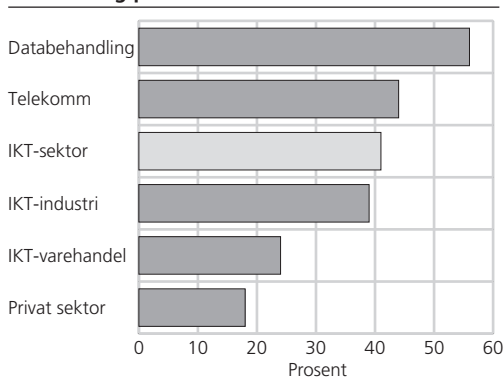
Figur 3.5. Sysselsatte etter utdanningsnivå. IKT-sektor og privat sektor i alt. 2000. Prosent

Utdanningsnivå

- Fire av ti sysselsatte i IKT-sektoren har høyere utdanning. Det er mer enn dobbelt så høy andel som gjennomsnittet for privat sektor.
- IKT-sektoren sysselsetter spesielt mange med utdanning fra høyskole, men også andelen med bakgrunn fra universitet er høyere enn gjennomsnittet. Bare 7 av 100 i IKT-sektoren har ikke utdanning utover ungdomsskole.

Figur 3.6. Andel med høyere utdanning. IKT-sektoren og privat sektor i alt. 2000. Prosent

Andel med høyere utdanning

- For alle næringsgruppene i IKT-sektoren er andelen med høyere utdanning større enn gjennomsnittet for privat sektor.
- Innen databehandlingsvirksomhet har mer enn hver annen sysselsatt høyere utdanning. Minst er andelen med høyere utdanning innen varehandel med IKT.

Om statistikken

Opplysningene om sysselsettingens fordeling på kjønn, alder og utdanning bygger på foreløpige tall fra arbeidstakerstatistikken i 4. kvartal 2000. Arbeidstakerstatistikken bygger i hovedsak på data fra Arbeidstaker-/ arbeidsgiverregisteret og Enhetsregisteret. Den omfatter bare ansatte og ikke selvstendig næringsdrivende, familiearbeidere eller vernepliktige. Fordelingene på kjønn, alder og utdanning bygger således ikke på opplysninger om alle de sysselsatte. Arbeidstakerstatistikken omfatter arbeidstakere i alderen 16-74 år.

Se også kapittel 21 Definisjoner og avgrensinger

Internettreferanse: www.ssb.no/emner/06/01

Tabell 3.1. Sysselsatte i IKT-sektoren etter kjønn og alder. 2000. Prosent

	Kjønn		Alder					
	Menn	Kvinner	<25 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	>64 år
IKT-sektoren i alt	74	26	7	35	30	19	8	0
IKT-industri	74	26	5	31	30	22	11	1
IKT-varehandel	76	24	7	32	29	20	10	1
Telekommunikasjon	66	34	7	36	28	20	9	0
Databehandlingsvirksomhet	74	26	8	40	31	16	5	0

Tabell 3.2. Sysselsatte i IKT-sektoren etter utdanningsnivå. 2000. Prosent

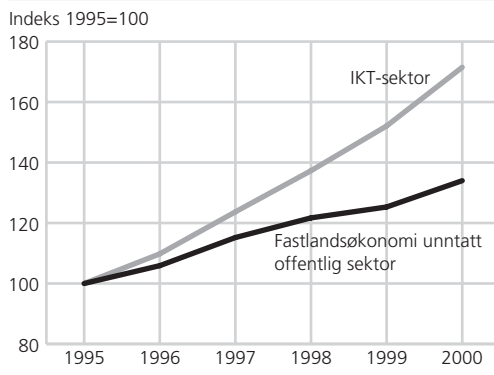
	Ungdomskole	Videregående	Høgskole	Universitet
IKT-sektoren i alt	7	52	31	10
IKT-industri	10	50	25	14
IKT-varehandel	10	66	21	3
Telekommunikasjon	5	51	34	10
Databehandlingsvirksomhet	5	39	41	15

4. IKT-sektoren. Omsetning

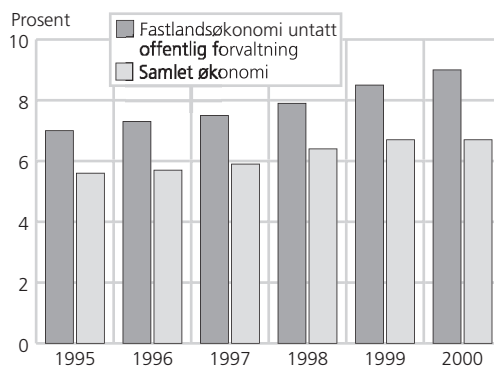
Dette avsnittet belyser omsetningen i IKT-sektoren for perioden 1995-2000. IKT-sektorens betydning og utvikling ses i forhold til resten av økonomien og i forhold til utvalgte næringsgrupper. All omsetning er regnet eksklusiv merverdiavgift. Omsetningen i næringsgruppene innen IKT-sektoren er også belyst. Datagrunnlaget er hentet fra næringsstatistikker og nasjonalregnskap. «Omsetning» tilsvarer begrepet bruttoproduksjon i Nasjonalregnskapet. Beregningene for 2000 er foreløpige.

- IKT-sektoren hadde en omsetning på drøyt 200 milliarder kroner i 2000.
- Omsetningen utgjør 9,0 prosent av fastlandsøkonomien unntatt offentlig forvaltning.
- Omsetningen øker betydelig sterkere enn i den samlede økonomien.
- Næringsområdet databehandlingsvirksomhet vokser raskest.

Figur 4.1. Omsetning. IKT-sektor og fastlandsøkonomi unntatt offentlig sektor. 1995-2000. Indeks 1995=100

Figur 4.2. Omsetning. IKT-sektorens andel av samlet økonomi og fastlandsøkonomi unntatt offentlig forvaltning. Prosent

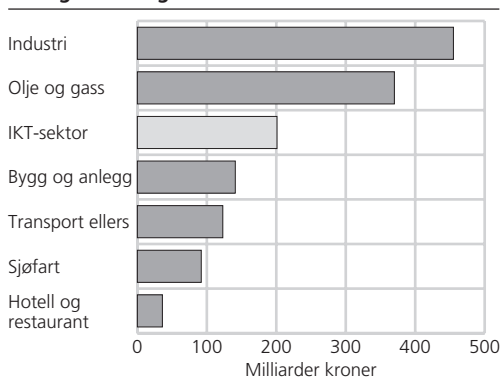
Utvikling 1995-2000

- IKT-sektoren hadde en omsetning på nesten 201 milliarder kroner i 2000. Omsetningen økte med 11,4 prosent som årlig gjennomsnitt i perioden 1995-2000.
- Veksten har vært betydelig sterkere enn gjennomsnittet for økonomien. Fastlandsøkonomien unntatt offentlig forvaltning har hatt en vekst i omsetningen på 6,0 prosent i gjennomsnitt i samme periode.

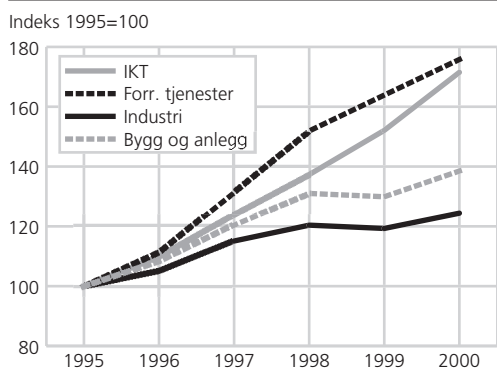
Betydning 1995-2000

- IKT-sektorens andel av omsetningen i den samlede økonomien har økt fra 5,6 prosent i 1995 til 6,7 prosent i 2000.
- Målt i forhold til fastlandsøkonomien unntatt offentlig sektor har IKT-sektorens andel økt fra 7,0 prosent til 9,0 prosent.

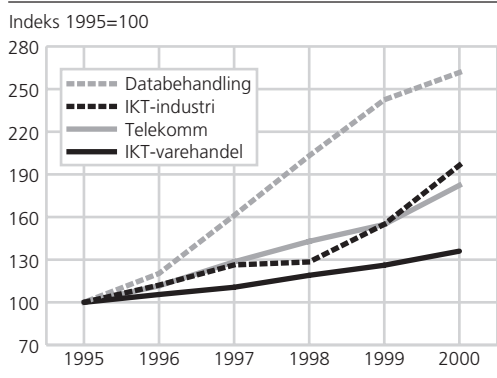
Figur 4.3. Omsetning. IKT-sektoren og andre utvalgte næringsområder. 2000

Figur 4.4. Omsetning. IKT-sektoren og andre utvalgte næringsområder. 1995-2000. Indeks 1995=100

Figur 4.5. IKT-sektoren. Omsetning etter næringsgruppe. 1995-2000. Indeks 1995=100

IKT-sektor og andre næringer 2000

- Målt etter omsetningen er IKT-sektoren betydelig større enn bygg og anlegg og nesten jevnstor med sjøfart og annen transportvirksomhet til sammen.
- På den annen side var omsetningen i IKT-sektoren betydelig mindre enn i olje og gass og betydelig mindre enn i den samlede industrien. (Se Om statistikken angående omsetningsbegrepet i varehandel).

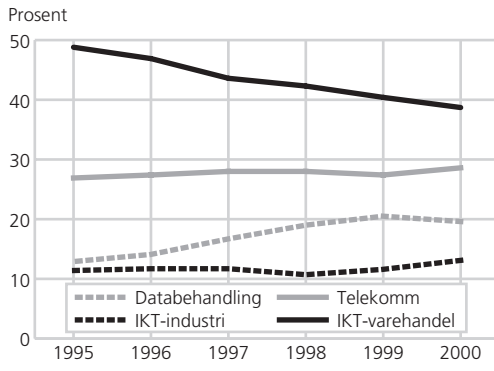
IKT-sektor og andre næringer 1995-2000

- Omsetningen i IKT-sektoren har økt raskere enn i de fleste næringer siden 1995. Særlig de siste årene har veksten vært betydelig raskere enn i industrien og bygg og anlegg.
- I forretningsmessig tjenesteyting (som også omfatter databehandlingsvirksomhet) har imidlertid veksten fra 1995 til 2000 vært enda sterkere enn i IKT-sektoren samlet.

IKT-næringsgrupper 1995-2000

- Næringsområdet databehandling har hatt den sterkeste økningen også i omsetningen med gjennomsnittlig vekst på drøyt 21 prosent per år siden 1995.
- Også innenfor telekommunikasjoner og i IKT-industrien har det imidlertid vært en sterk oppgang i omsetningen, med henholdsvis 12,8 og 14,5 prosent årlig økning. Derimot har omsetningen i varehandel med IKT vokst med mer bekjedne 6,3 prosent årlig.

Figur 4.6. IKT-sektoren. Omsetningens fordeling på næringsgrupper. 1995-2000. Prosent

IKT-næringsgrupper. Andeler 1999-2000

- Dermed har næringsområdet databehandling økt sin andel av omsetningen i IKT-sektoren. I 1995 var andelen 13 prosent og i 2000 var den 19,6 prosent.
- På den annen side har varehandelen med IKT mistet betydning, og er redusert fra en andel på 49 prosent i 1995 til snaut 39 prosent i 2000. Betydningen til telekommunikasjoner og IKT-industrien har vært mer stabile og disse næringene utgjorde hhv. 28,6 og 13,1 prosent av IKT-sektoren i 2000.

Om statistikken

Statistikken for årene 1995-99 bygger på næringsstatistikkene for industri, varehandel, telekommunikasjoner og databehandlingsvirksomhet. Omsetningsberegningene for 2000 er foreløpig basert på data fra terminvis omsetningsstatistikk for industri og varehandel og kvartalsvise omsetningsindekser for databehandling og telekommunikasjon og kan bli revidert. Tallene for samlet økonomi og andre næringer er hentet fra nasjonalregnskapet.

For varehandelen med IKT er hele bruttomsetningen regnet med i statistikken. En stor del av bruttoomsetningen går imidlertid med til å dekke innkjøp av handelsvarer. Sammenlignet med andre næringer er derfor bruttoomsetningen i varehandelen stor i forhold til verdiskapningen. Dette har betydning for den samlede omsetningen i IKT-sektoren, og for den andelen IKT-varehandel har av omsetningen i forhold til de andre næringsområdene innen IKT-sektoren. I nasjonalregnskapet trekkes verdien av innkjøpte handelsvarer ut og man regner bare avansen med i handelsnæringsens produksjon. Det er korrigert for dette når IKT-sektorens andel av den samlede omsetningen i økonomien er beregnet. All omsetning er regnet eksklusive merverdiavgift.

Se også kapittel 21 Definisjoner og avgrensinger

Internettreferanse: www.ssb.no/iktoms

Tabell 4.1. IKT-sektoren Omsetning etter næringsgruppe. 1995-2000. Millioner kroner

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
IKT-sektoren i alt	116 924	128 389	144 635	160 540	177 854	200 530
IKT-industri	13 356	14 977	16 864	17 145	20 690	26 235
IKT-varehandel	57 029	60 161	63 071	67 837	71 917	77 532
Telekommunikasjon	31 506	35 172	40 484	45 024	48 785	57 420
Databehandlingsvirksomhet	15 033	18 079	24 216	30 534	36 462	39 342

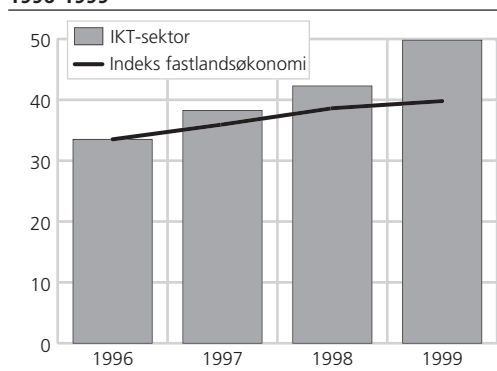
¹ Eksklusive merverdiavgift.

5. IKT-sektoren. Verdiskapning

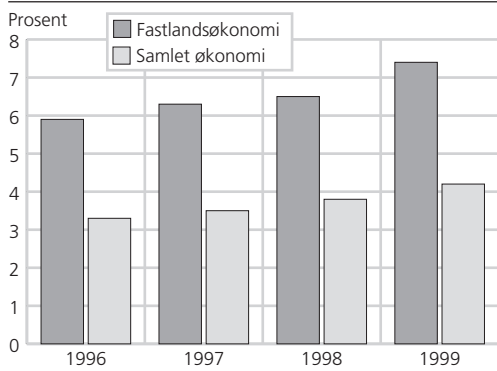
Dette avsnittet belyser verdiskapningen i IKT-sektoren for perioden 1996-1999. IKT-sektorens betydning og utvikling ses i forhold til resten av økonomien og i forhold til utvalgte næringsgrupper. Verdiskapningen i næringsgruppene innen IKT-sektoren er også belyst. Datagrunnlaget er hentet fra næringsstatistikker og nasjonalregnskap. «Verdiskapning» tilsvarende begrepet bruttoprodukt i Nasjonalregnskapet.

- IKT-sektoren skapte verdier for 50 milliarder kroner i 2000.
- Verdiskapningen utgjør 7,4 prosent av fastlandsøkonomien unntatt offentlig forvaltning.
- Verdiskapningen øker betydelig sterkere enn i den samlede økonomien.
- Næringsområdet databehandlingsvirksomhet fordoblet verdiskapningen fra 1996 til 1999.

Figur 5.1. Verdiskapning. IKT-sektor og indeks for fastlandsøkonomi unntatt offentlig sektor. 1996-1999

Figur 5.2. Verdiskapning. IKT-sektorens andel av samlet økonomi og fastlandsøkonomi unntatt offentlig forvaltning. Prosent

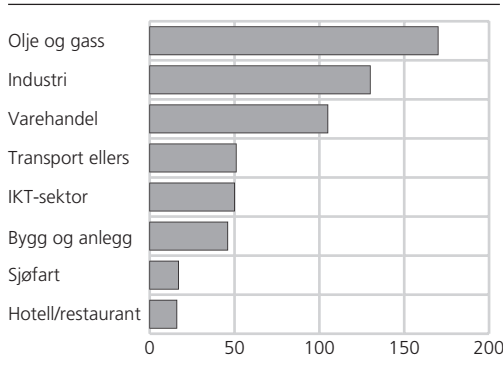
Utvikling 1996-1999

- Verdiskapningen i IKT-sektoren økte fra 34 til 50 milliarder i årene 1996-99. Det gir en årlig vekst på 14,1 prosent i gjennomsnitt.
- Til sammenlikning økte verdiskapningen i den samlede økonomien med 5,6 prosent årlig i samme periode og veksten i fastlandsøkonomien unntatt offentlig sektor var på 5,9 prosent.

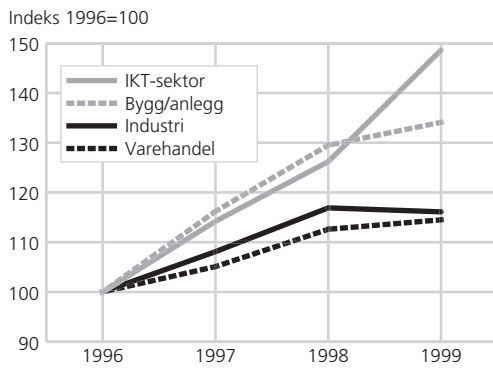
Betydning 1996-1999

- IKT-sektorens andel av verdiskapningen i den samlede økonomien har økt fra 3,3 prosent i 1996 til 4,2 prosent i 1999.
- Målt i forhold til fastlandsøkonomien unntatt offentlig sektor har IKT-sektorens andel økt fra 5,9 prosent til 7,4 prosent.

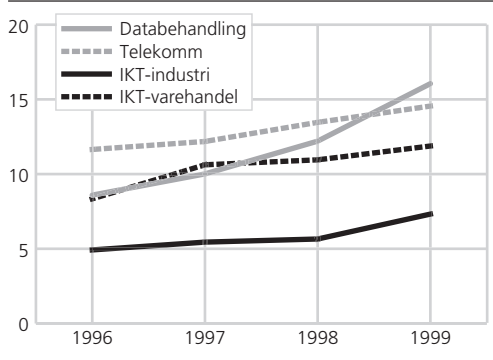
Figur 5.3. Verdiskapning. IKT-sektoren og andre utvalgte næringsområder. 1999

Figur 5.4. Verdiskapning. IKT-sektoren og utvalgte næringsområder. 1996-1999. Indeks 1996=100

Figur 5.5. IKT-sektoren. Verdiskapning etter næringsgruppe. 1996-1999. Milliarder kr

IKT-sektor og andre næringer 1999

- Målt etter verdiskapningen er IKT-sektoren betydelig mindre enn olje og gass, industri og varehandel. I 1999 var den imidlertid omtrent jevnstor med bygg og anlegg og med transportvirksomhet utenom sjøfart.

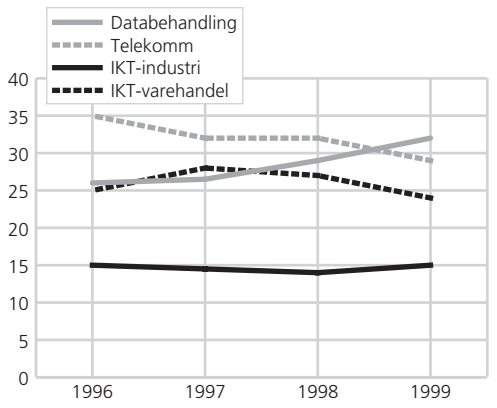
IKT-sektor og andre næringer 1996-1999

- Verdiskapningen i IKT-sektoren økte raskere enn i andre næringer i perioden 1996-1999.
- Fra 1996 til 1999 økte verdiskapningen i IKT-sektoren klart sterkere enn i industri og varehandel. Bygg og anlegg vokste også sterkt fram til 1998, men svakere enn IKT-sektoren i 1999.

IKT-næringsgrupper 1996-1999

- Også for verdiskapningen er det næringsområdet databehandling som har hatt den sterkeste veksten innen IKT-sektoren. I denne næringen ble verdiskapningen fordoblet fra 1996 til 1999.
- Veksten i verdiskapningen har imidlertid ligget over gjennomsnittet for økonomien også i alle de andre næringsgruppene innen IKT-sektoren.

Figur 5.6. IKT-sektoren. Verdiskapningens fordeling på næringsgrupper. 1996-1999. Prosent

IKT-næringsgrupper. Andeler 1996-1999

- Det betyr at næringsområdet data-behandling også har økt sin andel av den samlede verdiskapningen innen IKT-sektoren. I 1996 var andelen snaut 26 prosent og i 1999 var den 32 prosent.
- Derimot har varehandel og telekommunikasjoner mistet noe av sine andeler de siste årene. Telekommunikasjon stod for 29 prosent av verdiskapningen i 1999 og varehandel med IKT for 24 prosent. IKT-industri utgjorde 15 prosent av sektorens verdiskapning i 1999.

Om statistikken

For IKT-sektoren omfatter verdiskapningen bearbeidingsverdien til markedspriser, og er hentet fra de årlige strukturstatistikkene på de enkelte næringsområder. Bruttonasjonalproduktet for den samlede økonomien er hentet fra nasjonalregnskapet og regnet i markedspris. Verdiskapningen i de næringsområdene som IKT-sektoren sammenliknes med er hentet fra nasjonalregnskapet og er regnet som bruttoprodukt i basisverdi. De størrelsene som settes i forhold til hverandre er derfor ikke helt identiske, men dette vil ha liten betydning for sammenlikningene.

En del av tallstørrelsene i nasjonalregnskapet er under revisjon. Fremtidige endringer kan få betydning for de andeler og sammenlikninger som er presentert her.

Se også kapittel 21 Definisjoner og avgrensinger

Internettreferanse: www.ssb.no/iktverdi

Tabell 5.1. IKT-sektoren. Verdiskapning. 1996-1999. Millioner kroner¹

	1996	1997	1998	1999
IKT-sektoren i alt	33 506	38 261	42 276	49 806
IKT-industri	4 923	5 445	5 654	7 322
IKT-varehandel	8 343	10 621	10 954	11 879
Telekommunikasjon	11 648	12 184	13 463	14 552
Databehandlingsvirksomhet	8 592	10 011	12 205	16 053

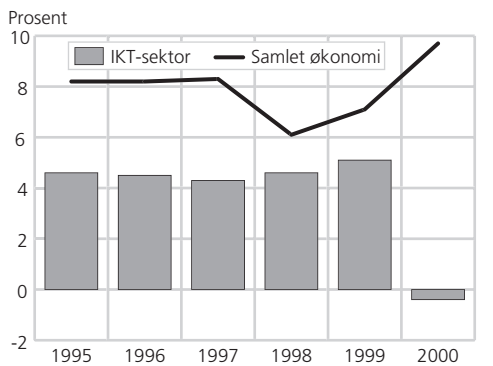
¹ Eksklusive merverdiavgift.

6. IKT-sektoren. Lønnsomhet

Dette avsnittet belyser lønnsomheten for aksjeselskap i IKT-sektoren. Nøkkeltall for IKT-sektoren er sammenliknet med gjennomsnittet for alle ikke-finansielle aksjeselskap. Datagrunnlaget bygger på regnskapsstatistikk fra SSB, som igjen henter data fra Brønnøysund-registrene og omfatter bare ikke-finansielle aksjeselskap. Spesielle regnskapsmessige disponeringer i et fåtall store foretak påvirker resultatmålene sterkt i negativ retning for 2000. (se datagrunnlag)

- Store nedskrivninger gav negativt driftsresultat for IKT-sektoren i 2000.
- Driftsmarginen er lavere i IKT-sektoren enn gjennomsnittet for norsk næringsliv
- Telekommunikasjon har høyest driftsmargin.
- Egenkapitalandelen er over gjennomsnittet og høyest i IKT-industri og databehandling.

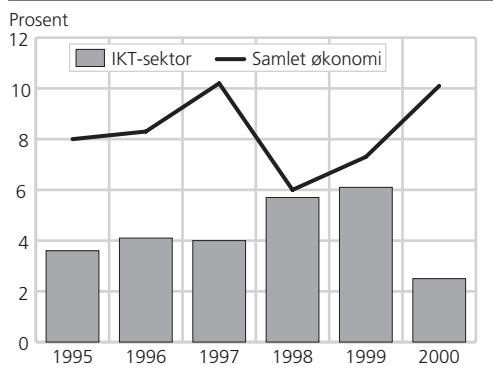
Figur 6.1. Driftsmargin. IKT-sektor og gjennomsnitt for alle næringer. 1995-2000. Prosent

Driftsmargin

- Driftsresultatet var negativt og utgjorde -0,4 prosent av driftsinntektene i IKT-sektoren i 2000. Det var en nedgang fra +5,1 prosent i 1999. Mens driftsmarginen var stabil fram til 1999, skapte spesielle regnskapsmessige disponeringer underskudd på driften i 2000.
- Driftsmarginen i IKT-sektoren har i alle år siden 1995 vært lavere enn gjennomsnittet for næringslivet.

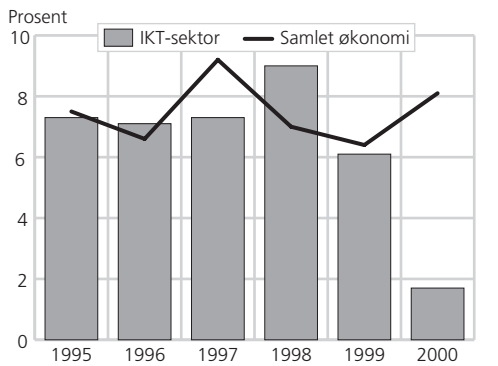
Figur 6.2. Resultatgrad. IKT-sektor og gjennomsnitt for alle næringer. 1995-2000. Prosent

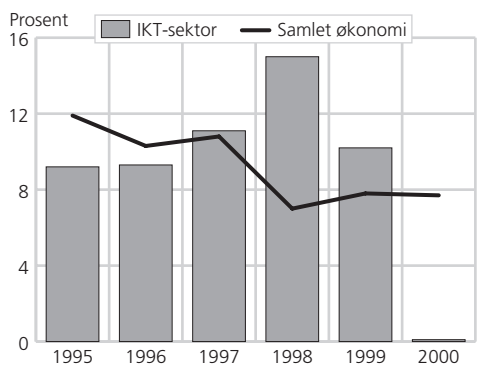
Resultatgrad

- Resultatet før ekstraordinære poster utgjorde 2,5 prosent av driftsinntektene i IKT-sektoren i 2000, og gikk ned fra 6,1 prosent i 1999. Også målt på denne måten var lønnsomheten i 2000 klart svakere enn i siste del av 1990-årene.
- Fra 1995 til 1999 var utviklingen i resultatgraden bedre i IKT-sektoren enn i resten av økonomien. Nedgangen i 2000 kom samtidig som resultatgraden i næringslivet samlet gikk opp.

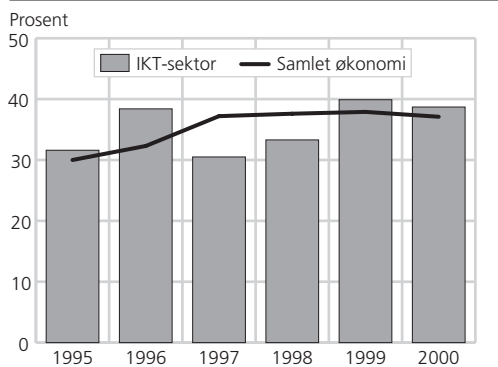
Figur 6.3. Totalrentabilitet. IKT-sektoren og gjennomsnitt for alle næringer. 1995-2000. Prosent

Figur 6.4. Egenkapitalrentabilitet. IKT-sektoren og gjennomsnitt for alle næringer. 1995-2000. Prosent

Figur 6.5. Egenkapitalandel. IKT-sektoren og gjennomsnitt for alle næringer. 1995-2000. Prosent

Totalrentabilitet

- Avkastningen på totalkapitalen var på lave 1,7 prosent i IKT-sektoren i 2000. Det var en nedgang fra 6,1 prosent i 1999 og den laveste totalrentabiliteten siden 1995.
- Totalrentabiliteten i IKT-sektoren var betydelig lavere enn gjennomsnittet på 8,1 prosent i 2000. Med noen årlige avvik lå imidlertid avkastningen på totalkapitalen omtrent på gjennomsnittet for næringslivet i årene 1995-99.

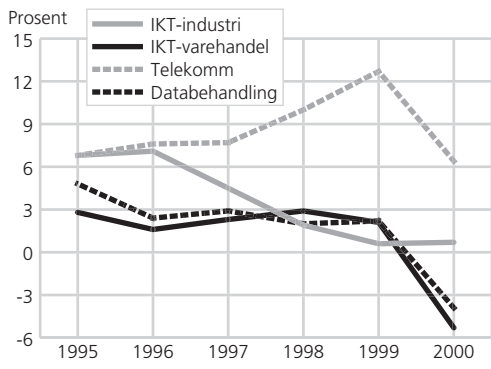
Egenkapitalrentabilitet

- Avkastningen på egenkapitalen var på 10,2 prosent i IKT-sektoren i 1999. Den falt til lave 0,1 prosent i 2000.
- Egenkapitalrentabiliteten i IKT-sektoren var høyere enn gjennomsnittet i resten av økonomien i 1998 og 1999. Utviklingen fram til 1998 var også mer positiv enn gjennomsnittet. I 2000 var imidlertid avkastningen på egenkapitalen betydelig lavere enn for næringslivet samlet.

Egenkapitalandel

- Egenkapitalen dekket 38,7 prosent av eiendeler og gjeld i IKT-sektoren i 2000. Det var en liten nedgang i forhold til 1999, men høyere enn i alle andre år siden 1995.
- Egenkapitalandelen i IKT-sektoren var noe høyere enn gjennomsnittet på 37,1 prosent i resten av økonomien i 2000. Utviklingen i årene 1997-2000 har som hovedtendens også vært bedre enn gjennomsnittet.

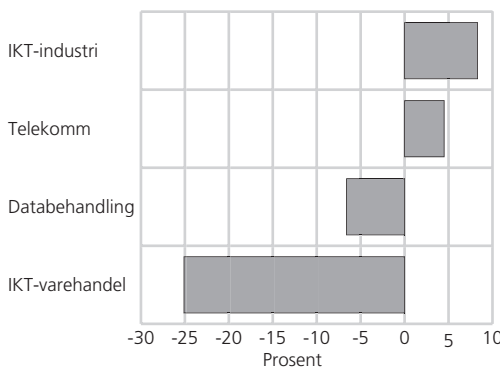
Figur 6.6. Driftsmargin. Næringsgrupper i IKT-sektoren. 1995-2000. Prosent

Driftsmargin. IKT-næringsgrupper

- Telekommunikasjoner hadde den høyeste driftsmarginen i IKT-sektoren med 6,4 prosent i 2000 og hadde også den beste utviklingen fram til 1999.
- For IKT-industrien sank driftsmarginen fra 6,8 prosent i 1995 til 0,7 prosent i 2000. For Databehandling og IKT-varehandel gav 2000 underskudd på driften og negativ driftsmargin. I årene fram til 1999 var det svak nedgang for databehandling og stabilitet for IKT-varehandel.

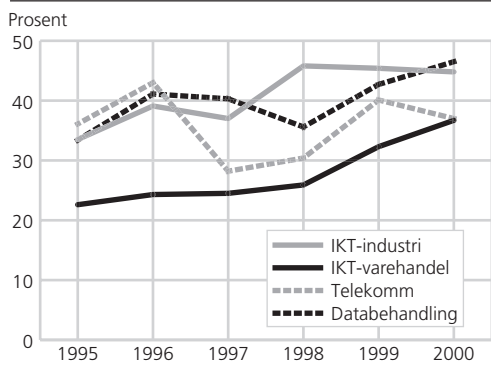
Figur 6.7 Egenkapitalrentabilitet. Næringsgrupper i IKT-sektoren. 2000. Prosent

Egenkapitalrentabilitet. IKT-næringsgrupper

- IKT-industrien hadde den høyeste avkastningen på egenkapitalen med 8,3 prosent i 2000. Det var litt høyere enn gjennomsnittet for næringslivet på 7,7 prosent.
- For Telekommunikasjoner lå avkastningen på egenkapitalen under gjennomsnittet for næringslivet. Både i databehandlingsnæringen og i IKT-varehandel var egenkapitalrentabiliteten negativ i 2000.

Figur 6.8 Egenkapitalandel. Næringsgrupper i IKT-sektoren. 1995-2000. Prosent

Egenkapitalandel. IKT-næringsgrupper

- Egenkapitalandelen var høyest i databehandling og IKT-industri med rundt 45 prosent. Det var over gjennomsnittet for næringslivet. For telekommunikasjon og IKT-varehandel var andelen egenkapital på 37 prosent - som tilsvarte gjennomsnittet.
- Egenkapitalandelen var klart høyere i 2000 enn i 1995 for alle næringsgruppene i IKT-sektoren unntatt telekommunikasjoner.

Om statistikken

Regnskapstallene er hentet fra regnskapsstatistikken som bygger på foretakenes offisielle årsoppgjør innsendt til regnskapsregisteret i Brønnøysund. De enkelte årsregnskaperne er påkoblet opplysninger fra Enhetsregisteret i Brønnøysund og fra Statistisk sentralbyrås sentrale Bedrifts- og Foretaksregister. Regnskapsstatistikken omfatter alle innsendingspliktige foretak som har sendt inn årsoppgjør på det tidspunktet Statistisk sentralbyrå innhenter data, og bygger på en totalregistrering. Regnskapsstatistikken er utarbeidet bare for ikke-finansielle aksjeselskaper, og omfatter ikke selskaper som driver finansielle aktiviteter og tilbyr finansielle tjenester (forretningsbanker, sparebanker, kredittforetak, finansieringsselskaper, og andre finansielle foretak).

Nøkkeltallene for året 2000 er påvirket av et fåtall store foretak har gjort betydelige regnskapsmessige nedskrivninger og andre disponeringer som svekker resultatene. Resultatene i 2000 ville vært betydelig bedre og utviklingen fra 1999 til 2000 ville vært betydelig annerledes dersom man hadde korrigert for dette. Utviklingen i nøkkeltallene påvirkes dessuten av endringer i regnskapsloven med virkning fra 1999. Det betyr at spesielt totalrentabiliteten og egenkapitalrentabiliteten i 1999 og 2000 ikke er helt sammenliknbar med tidligere år. For totalrentabiliteten er det dessuten gjort en beregningsmessig endring fra og med 1999. Denne trekker totalrentabiliteten for de siste årene noe ned i forhold til tidligere år.

Se også kapittel 21 Definisjoner og avgrensinger

Internettreferanse: www.ssb.no/regnaksje

Tabell 6.1. Driftsresultat. IKT-sektoren. 1995-2000. Millioner kroner

	Alle næringer	IKT-sektoren	IKT-Industri	IKT-Varehandel	Telekommunikasjon	Databehandling
2000	215 865	-767	163	-3 195	3 785	-1 519
1999	137 020	8 763	128	1 365	6 515	755
1998	112 038	7 161	382	1 769	4 407	602
1997	143 880	5 502	765	1 252	2 864	621
1996	120 507	4 291	1 000	845	1 919	526
1995	104 489	4 471	927	1 334	1 477	733

Tabell 6.2. Driftsmargin. IKT-sektoren. 1995-2000. Prosent

	Gjennomsnitt alle næringer	IKT-sektoren	IKT-Industri	IKT-Varehandel	Telekommunikasjon	Databehandling
2000	9,7	-0,4	0,7	-5,3	6,4	-3,9
1999	7,1	5,1	0,6	2,1	12,7	2,2
1998	6,1	4,6	1,9	2,9	10,0	2,0
1997	8,3	4,3	4,5	2,3	7,7	2,9
1996	8,0	3,9	6,8	1,8	6,2	3,1
1995	7,7	4,6	6,8	2,8	6,8	4,8

Driftsmargin = Driftsresultat i prosent av driftsinntektene.

Tabell 6.3. Resultatgrad. IKT-sektoren. 1995-2000. Prosent

	Alle ikke finansielle AS	IKT- sektoren	IKT- Industri	IKT- Varehandel	Telekom- munikasjon	Databe- handling
2000	10,1	2,5	5,4	-5,4	12,7	-2,6
1999	7,3	6,1	5,5	1,3	14,2	3,4
1998	6,0	5,7	9,8	2,9	9,9	2,3
1997	10,2	4,0	5,0	2,4	6,1	3,4
1996	8,6	3,4	6,2	1,8	4,7	3,1
1995	7,4	3,6	5,7	2,8	3,5	4,4

Resultatgrad = Ordinært resultat før skattekostnad i prosent av driftsinntekter.

Tabell 6.4. Totalkapitalrentabilitet. IKT-sektoren. 1995-2000. Prosent

	Alle ikke finansielle AS	IKT- sektoren	IKT- Industri	IKT- Varehandel	Telekom- munikasjon	Databe- handling
2000	8,1	1,7	6,3	-7,4	3,3	-1,5
1999	6,4	6,1	5,2	3,9	7,3	4,9
1998	7,0	9,0	11,0	7,9	10,3	4,7
1997	9,2	7,3	7,8	6,7	8,2	5,9
1996	9,5	6,4	11,3	5,8	5,7	5,9
1995	9,9	7,3	11,4	8,4	5,3	8,2

Totalkapitalrentabilitet= Ordinært resultat før skattekostnad + rentekostnader i prosent av sum gjeld og egenkapital per 31. desember. Ny regnskapslov i 1999 og endret beregningsmåte gjør at totalkapitalrentabiliteten for 1999 og 2000 ikke er helt sammenlignbare med tidligere årganger.

Tabell 6.5. Egenkapitalrentabilitet. IKT-sektoren. 1995-2000. Prosent

	Alle ikke finansielle AS	IKT- sektoren	IKT- Industri	IKT- Varehandel	Telekom- munikasjon	Databe- handling
2000	7,7	0,1	8,3	-25,1	4,5	-6,6
1999	7,8	10,2	8,1	3,4	14,2	4,2
1998	7,0	15,0	14,1	14,9	21,8	1,4
1997	10,8	11,1	9,5	10,6	15,5	5,0
1996	12,1	7,8	19,0	6,7	6,0	6,1
1995	13,1	9,3	19,4	19,5	1,4	14,6

Egenkapitalrentabilitet= Ordinært resultat i prosent av egenkapital per 31. desember. Ny regnskapslov i 1999 påvirker beregningen av egenkapitalrentabiliteten og tallene for 1999 og 2000 er ikke helt sammenlignbare med tidligere årganger.

Tabell 6.6. Egenkapitalandel. IKT-sektoren. 1995-2000. Prosent

	Alle ikke finansielle AS	IKT- sektoren	IKT- Industri	IKT- Varehandel	Telekom- munikasjon	Databe- handling
2000	37,1	38,7	44,8	36,7	37	46,5
1999	37,9	39,9	45,4	32,3	40,1	42,7
1998	37,6	33,3	45,8	25,9	30,4	35,6
1997	37,2	30,5	37,0	24,5	28,2	40,3
1996	35,1	36,0	38,4	24,6	39,8	40,6
1995	32,5	31,5	33,4	22,6	36,1	32,8

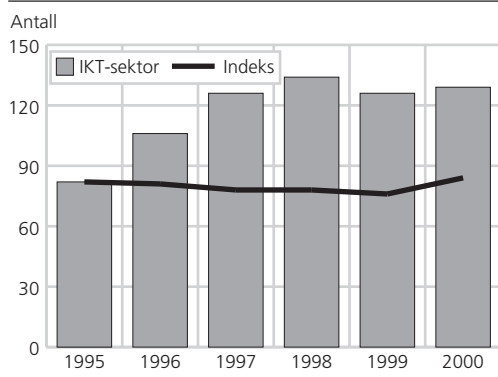
Egenkapitalandel= Egenkapital i prosent av sum gjeld og egenkapital per 31. desember.

7. IKT-sektoren. Konkurser

Dette avsnittet belyser konkurser i IKT-sektoren for perioden 1995-2001. Utviklingen i konkurstallene i IKT-sektoren ses i forhold til resten av økonomien og i forhold til utvalgte andre næringsområder. Konkurstallene i næringsgruppene innen IKT-sektoren er også belyst. Datagrunnlaget er hentet fra statistikken over åpnete konkursar.

- Konkurser rammet 129 foretak og 289 sysselsatte i IKT-sektoren i 2000
- I forhold til sysselsettingen var konkurstallene i IKT-sektoren lave.
- Flest konkursar i IKT-varehandel og databehandlingsvirksomhet.
- Betydelig flere IKT-konkursar i 2001.

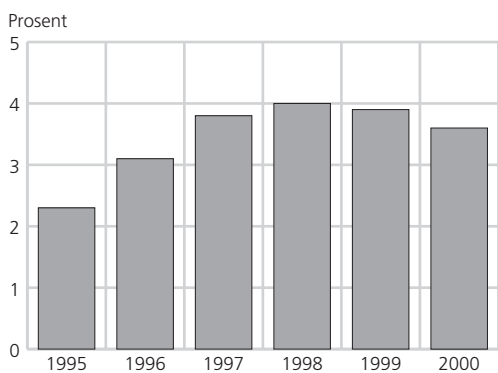
Figur 7.1. Konkursar. IKT-sektor og indeks for samlet næringsliv. 1995-2000

Utvikling 1995-2000

- Det ble registrert 129 konkursar i IKT-sektoren i 2000. Etter en sterk økning i årene 1995-1997 har konkurstallene holdt seg noenlunde stabile. I næringslivet samlet var det en svak nedgang fram til 1999, men en økning på 10 prosent i 2000.
- Konkursene i IKT-sektoren har imidlertid økt kraftig i 2001. I de første 3 kvartalene i 2001 økte tallet med 52 prosent, mens det var stabilitet for resten av næringslivet.

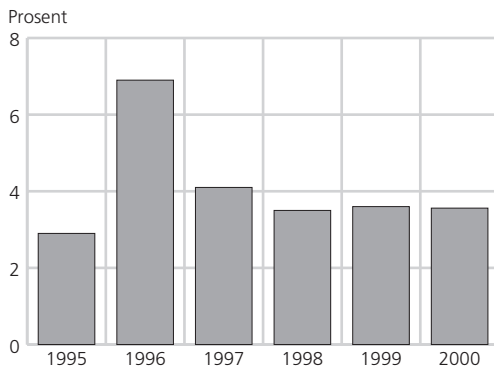
Figur 7.2. Konkursar. IKT-sektorens andel av alle konkursar. 1995-2000. Prosent

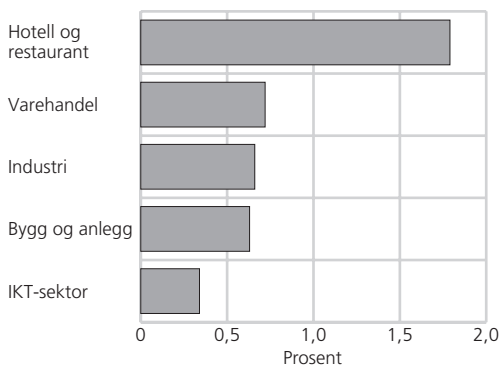
Andel av konkursar 1995-2000

- IKT-sektoren hadde 3,6 prosent av alle konkursene i næringslivet i 2000. Andelen økte i årene 1995-98, men har deretter gått noe ned.
- IKT-sektorens andel av alle konkursar har imidlertid økt sterkt i 2001. I de første kvartalene i 2001 kom 5,2 prosent av alle konkursene i IKT-sektoren.

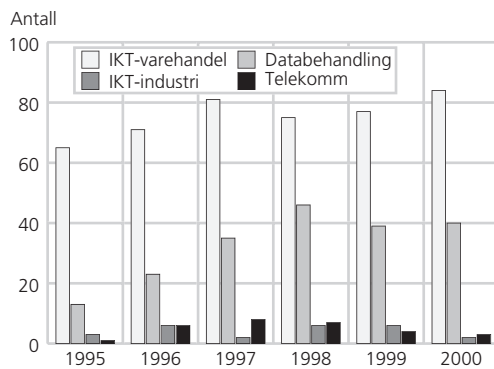
Figur 7.3. Konkurser. IKT-sektorens andel av sysselsettingen i alle konkurser. 1995-2000. Prosent

Figur 7.4. Sysselsatte berørt av konkurser i forhold til samlet sysselsetting. IKT-sektoren og andre utvalgte næringsområder. 2000. Prosent

Figur 7.6. Konkurser i IKT-sektoren etter næringsgruppe. 1995-2000

Sysselsatte i IKT-konkurser

- De konkursrammede foretakene i IKT-sektoren hadde 289 sysselsatte. Det utgjorde en andel på 3,5 prosent av sysselsettingen i alle konkursene i 2000. Andelen har holdt seg stabil de siste årene.
- I 2001 har imidlertid også IKT-sektorens andel av sysselsettingen i de konkursrammede foretakene økt sterkt. I de tre første kvartalene i 2001 arbeidet hele 11,6 prosent av de sysselsatte som ble rammet av konkurs innen IKT-sektoren.

Sysselsatte i konkurser

- Sett i forhold til samlet sysselsetting er de ansatte i IKT-sektoren lite berørt av konkurser. Bare 0,34 prosent av de sysselsatte var berørt av konkurs i 2000. Det var betydelig lavere andel enn i andre næringsområder.
- Også dette bildet har endret seg i 2001. I de tre første kvartalene i 2001 er det bare i hotell og restaurantdrift en større andel av de sysselsatte har vært berørt av konkurser enn i IKT-sektoren.

Konkurser i IKT-næringsgruppene

- Innen IKT-sektoren var det flest konkurser i varehandel med IKT, med 84 i 2000. Det var også en oppgang i forhold til 1999. I databehandling ble det registrert 40 konkurser i 2000, omtrent som året før.
- I IKT-industri og telekommunikasjoner er det få foretak, og dermed mer tilfeldige endringer fra år til år. I 2000 ble det registrert 2 konkurser i IKT-industri og 3 i telekommunikasjoner.

Om statistikken

Kapitlet bygger på SSBs statistikk over åpnete konkurser. Datagrunnlaget hentes fra Konkursregisteret i Brønnøysund. Statistikken omfatter både foretakskonkurser og personlige konkurser. Personlige konkurser fordeles bare på 2-sifrede næringsgrupper. For IKT-sektoren er personlige konkurser derfor regnet med bare for næringsgruppen Data-behandling. Med informasjon om alle personlige konkurser i IKT-sektoren ville sektorens andel av samlet antall konkurser vært noe høyere enn det som fremkommer i dette kapitlet.

Se også kapittel 21 Definisjoner og avgrensinger

Internettreferanse: www.ssb.no/konkurs

Tabell 7.1. Antall konkurser i IKT-sektoren etter næringsområde. 1995-2000

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
IKT-sektoren i alt	82	106	126	134	126	129
IKT-industri	3	6	2	6	6	2
IKT-varehandel	65	71	81	75	77	84
Telekommunikasjon	1	6	8	7	4	3
Databehandlingsvirksomhet	13	23	35	46	39	40

Tabell 7.2. Sysselsatte i konkursrammede foretak i IKT-sektoren etter næringsområde. 1995-2000

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
IKT-sektoren i alt	210	495	266	206	272	289
IKT-industri	10	205	2	32	59	6
IKT-varehandel	184	230	233	122	196	259
Telekommunikasjon	2	4	11	0	0	3
Databehandlingsvirksomhet	14	56	20	52	17	21

Tabell 7.3. Omsetning i konkursrammede foretak i IKT-sektoren etter næringsområde. 1995-2000

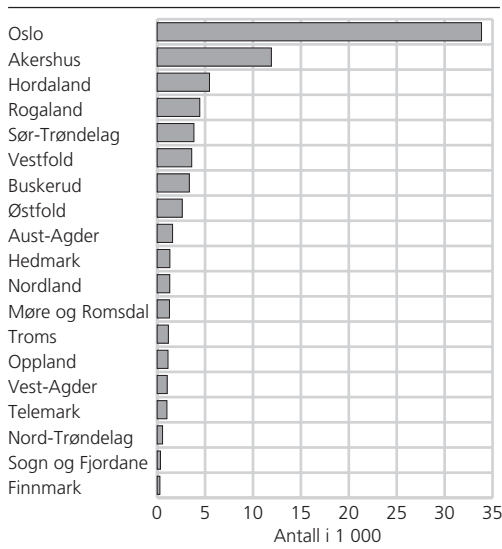
	1995	1996	1997	1998	1999	2000
IKT-sektoren i alt	336	789	356	230	379	604
IKT-industri	8	211	1	16	57	1
IKT-varehandel	316	541	313	153	308	568
Telekommunikasjon	1	3	26	1	0	1
Databehandlingsvirksomhet	12	34	16	60	13	34

8. IKT-sektoren. Regionale perspektiver

Dette avsnittet belyser sysselsetting og omsetning i IKT-sektoren fordelt på fylker. Sysselsettingen i IKT-sektoren er også satt i forhold til samlet sysselsetting i fylkene og omsetningen er satt i forhold til folketallet. Databehandlingsnæringens betydning er belyst spesielt og for denne næringen er sysselsettingen også vist for utvalgte kommuner. Datagrunnlaget er hentet fra næringsstatistikker, nasjonalregnskap og arbeidsmarkedsstatistikken.

- Oslo og Akershus står for mer enn halvparten av sysselsetting og omsetning i IKT-sektoren.
- Omsetningen er 114 kroner per innbygger i Oslo og Akershus og 12 kroner i Nord-Norge.
- I Oslo arbeider nesten 9 av 100 sysselsatte i IKT-sektoren, i Nord-Norge bare 1 av 100.
- Oppegård kommune har størst andel arbeidstakere i databehandlingsnæringen.

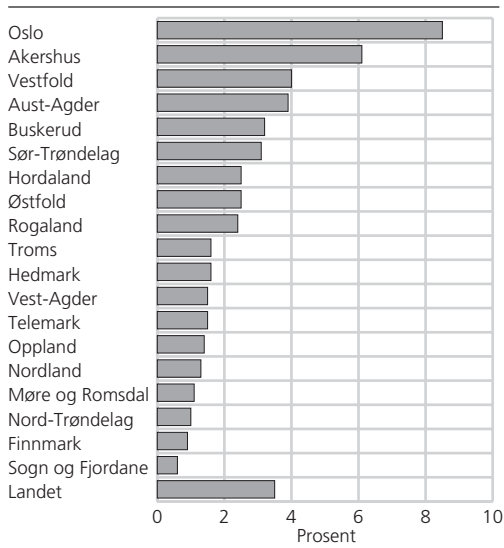
Figur 8.1. Sysselsatte i IKT-sektoren i alt. Fylke. 1999

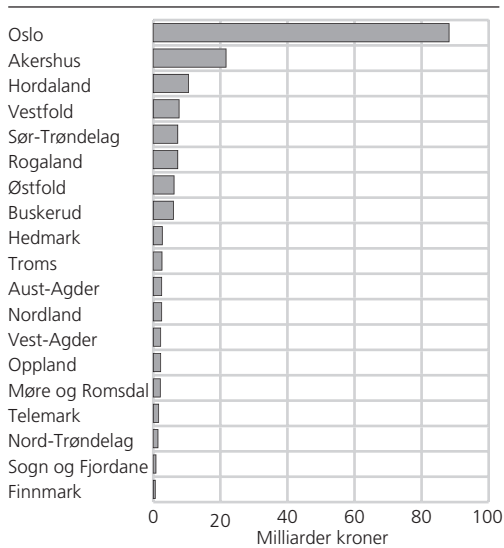
Sysselsetting i alt

- IKT-sektoren er sterkt konsentrert til Oslo og Akershus. Til sammen har disse to fylkene hele 57 prosent av den samlede sysselsettingen i IKT-sektoren. Oslo alene står for drøyt 42 prosent og Akershus har nesten 15 prosent. Også Hordaland og Rogaland er et viktig område og har hhv 6,8 og 5,5 prosent av de sysselsatte.
- Nord-Norge har til sammen en andel på bare 3,5 prosent av sysselsettingen i IKT-sektoren. Desidert færrest sysselsatte finner vi i Finnmark, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag.

Figur 8.2. Sysselsatte i IKT-sektoren som andel av samlet sysselsetting. Fylke. 1999. Prosent

Figur 8.3. Omsetning i IKT-sektoren. Fylke. 1999. Milliarder kroner

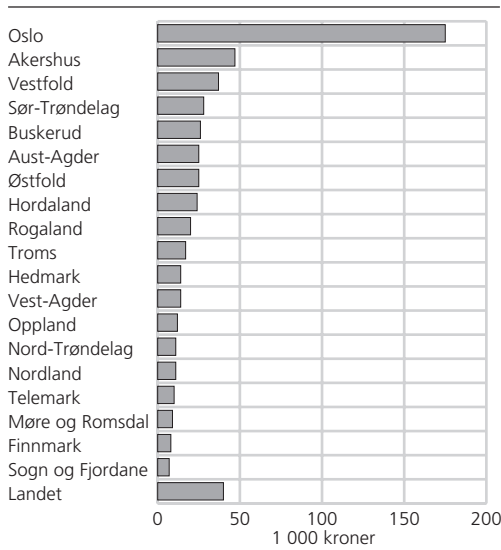
IKT-sysseilsettingens betydning

- Også sett i forhold til den samlede sysselsettingen betyr IKT-sektoren mest i Oslo. 8,5 prosent av de sysselsatte i hovedstaden arbeider i IKT-sektoren. Andelen i Akershus er også høy med 6,1 prosent. Ellers er det bare i Vestfold og Aust-Agder andelen i IKT-sektoren er høyere enn landsgjennomsnittet på 3,5 prosent.
- I Nord-Norge arbeider bare 1,3 prosent av de sysselsatte i IKT-sektoren. Aller minst betydning for sysselsettingen har IKT-sektoren i Sogn og Fjordane, Finnmark og Nord-Trøndelag med andeler under 1 prosent.

Omsetning

- Omsetningen i IKT-sektoren er i enda høyere grad konsentrert til Oslo og Akershus. Mer enn 62 prosent av sektorens omsetning blir skapt i disse to fylkene. Oslo alene står for drøyt halvparten av omsetningen på landsbasis og Akershus har drøyt 12 prosent. Hordaland følger med 5,9 prosent av omsetningen i IKT-sektoren.
- Nord-Norges samlede andel av omsetningen utgjør ikke mer enn 3,3 prosent. Finnmark, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag har alle under 1 prosent av omsetningen på landsbasis.

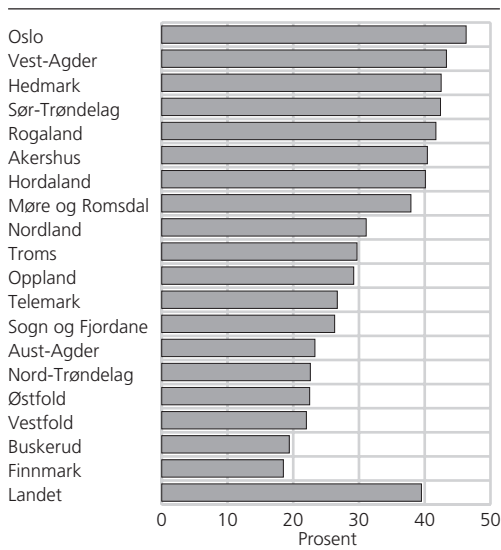
Figur 8.4. Omsetning i IKT-sektoren per innbygger. Fylke. 1999. 1000 kroner

IKT-omsetningens betydning

- Også sett i forhold til folketallet betyr IKT-sektoren mest i Oslo, med en omsetning på 175 tusen kroner per innbygger. På grunn av stor innpendling skapes imidlertid deler av dette av arbeidstakere fra nabokommunene rundt byen. Også i Akershus er imidlertid omsetningen per innbygger høy med 47 tusen kroner i 1999.
- I Nord-Norge utgjør IKT-sektorens omsetning bare 12 tusen kroner per innbygger. Lavest ligger Sogn og Fjordane, Finnmark og Møre og Romsdal med mindre enn 10 tusen kroner.

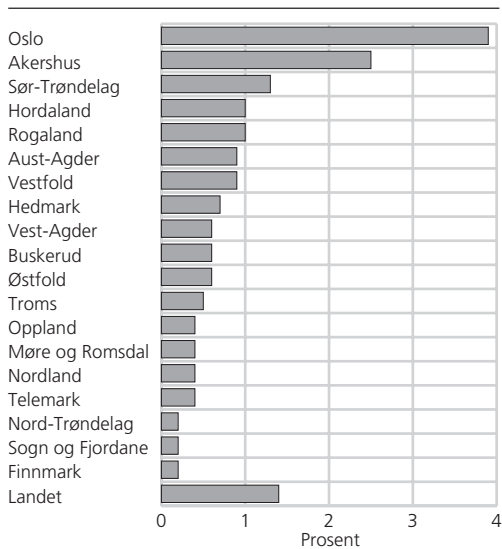
Figur 8.5. Databehandlingsnæringens andel av samlet sysselsetting i IKT-sektoren. Fylke. 1999. Prosent

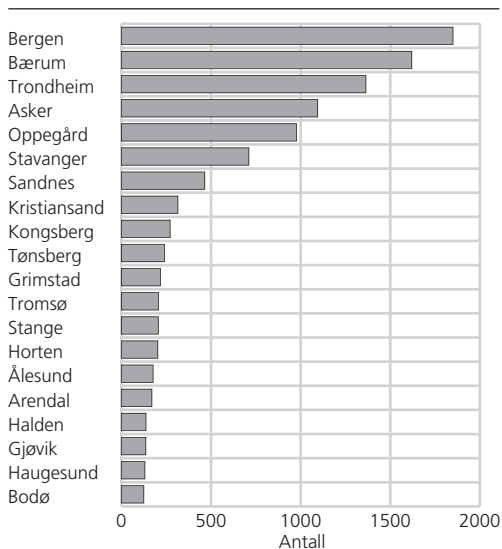
Andel i databehandlingsnæringen

- Databehandlingsnæringen har for tiden den sterkeste sysselsettingsveksten innen IKT-sektoren. Vi har derfor sett litt nærmere på den regionale fordelingen av denne næringsgruppen.
- I gjennomsnitt utgjorde databehandlingsnæringen 40 prosent av sysselsettingen i IKT-sektoren i 1999. Mest betydde denne næringen i Oslo med 46 prosent. Men også Vest-Agder, Hedmark, Sør-Trøndelag og Rogaland lå over landsgjennomsnittet.

Figur 8.6. Sysselsetting i databehandlingsnæringen som andel av samlet sysselsetting. Fylke. 1999. Prosent

Figur 8.7. Arbeidstakere i databehandlingsnæringen. Kommune. 1999

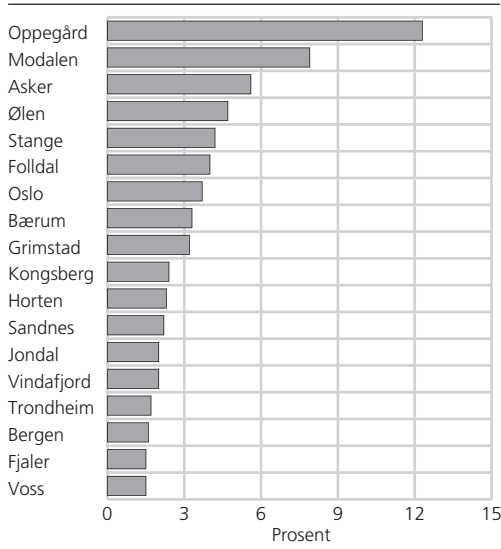
Databehandlingsnæringens betydning

- Sett i forhold til den samlede sysselsettingen utgjør databehandlingsnæringen foreløpig beskjedne 1,4 prosent på landsbasis. Bare i Oslo og Akershus er andelen høyere enn landsgjennomsnittet med hhv. 3,9 og 2,5 prosent av den samlede sysselsettingen i fylkene.
- I Finnmark, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag står imidlertid databehandlingsnæringen for bare 0,2 prosent av den samlede sysselsettingen. I Nord-Norge under ett arbeider snaut 0,4 prosent av de sysselsatte i databehandling.

Databehandlingsnæringen i kommunene

- Oslo er det desiderte sentrum for databehandlingsnæringen med nær 15700 sysselsatte i 1999. For de 20 kommunene som rangerer etter Oslo er sysselsettingen her belyst ved tallet på arbeidstakere (som ikke omfatter selvstendige næringsdrivende).
- Bergen følger etter Oslo og storbyene Trondheim og Stavanger er også blant kommunene med flest sysselsatte i databehandling. Blant de største finner vi imidlertid også Bærum, Asker og Oppegård - noe som understreker den dominerende betydningen Osloområdet har for denne næringen.

Figur 8.8. Arbeidstakere i databehandlingsnæringen som andel av alle arbeidstakere. 1999. Prosent

Betydning i kommunene

- Størst betydning har databehandlingsnæringen i Oppegård der mer enn 12 prosent av arbeidstakerne i er sysselsatt i denne næringen. Blant de større kommunene betyr dessuten næringen mer i Asker enn i Oslo og i Bærum betyr databehandling nesten like mye som i Oslo.
- I enkelte småkommuner som Modalen, Ølen og Folldal er også en relativt sett større andel av arbeidstakerne knyttet til databehandling enn i Oslo. (Oppstillingen omfatter ikke selvstendige næringsdrivende - og det kan påvirke tallene spesielt for små kommuner).

Om statistikken

Sysselsetting og omsetning for IKT-sektoren på fylkesnivå bygger på strukturstatistikkerne for industri, varehandel, telekommunikasjoner og databehandlingsvirksomhet for 1999. Samlet sysselsetting i fylkene er hentet fra fylkesfordelt nasjonalregnskap fra 1997. Disse størrelsene er derfor ikke helt sammenliknbare. Tallene på arbeidstakere på kommunenivå er hentet fra arbeidstakerstatistikken. Denne statistikken omfatter bare personer i lønnet arbeid og dekker ikke selvstendige næringsdrivende. Sysselsettingen er målt i antall sysselsatte personer.

Se også kapittel 21 Definisjoner og avgrensinger

Internettreferanse:

IKT-sektoren: www.ssb.no/iktsys

Arbeidstakerstatistikk: www.ssb.no/arbtkomm

Fylkesfordelt nasjonalregnskap: www.ssb.no/fnr

Tabell 8.1. IKT-sektoren. Sysselsetting og omsetning. Fylke. 1999

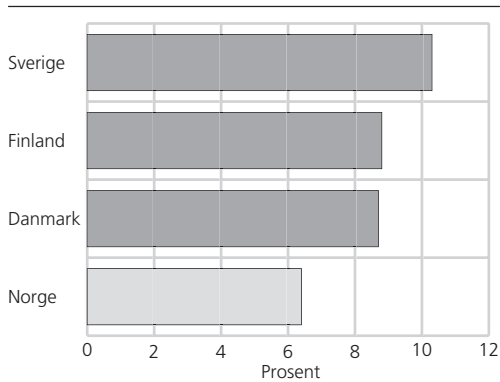
	Sysselsetting		Omsetning	
	IKT-i alt	Av dette: Databehandlings virksomhet	IKT-i alt	Av dette: Databehandlings virksomhet
Landet	80 189	31 709	175 996	35 232
Østfold	2 618	589	6 163	535
Akershus	11 918	4 817	21 733	5 969
Oslo	33 849	15 683	88 170	18 544
Hedmark	1 326	564	2 667	733
Oppland	1 132	331	2 162	234
Buskerud	3 358	652	6 003	579
Vestfold	3 607	792	7 696	855
Telemark	1 020	272	1 594	242
A-Agder	1 608	374	2 546	321
V-Agder	1 045	453	2 199	332
Rogaland	4 448	1 853	7 256	1 946
Hordaland	5 461	2 192	10 459	1 960
Sogn/Fj	346	91	800	84
Møre/Roms	1 284	486	2 069	394
S-Trønd	3 837	1 625	7 323	1 721
N-Trønd	563	127	1 392	117
Nordland	1 314	408	2 542	346
Troms	1 169	347	2 596	273
Finnmark	286	53	627	48

9. IKT-sektoren. Nordiske perspektiver

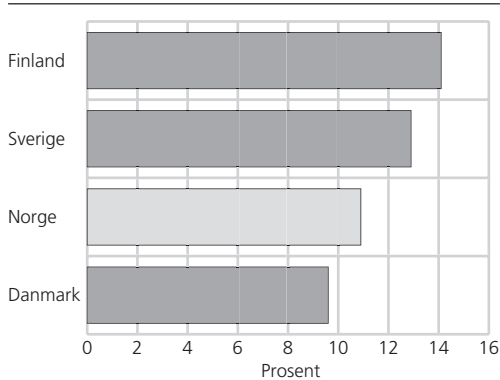
Dette avsnittet beskriver IKT-sektoren i de nordiske landene (unntatt Island). IKT-sektorens betydning i økonomien og utviklingen i årene 1995-99 er belyst. Fordelingen på industri og tjenester illustreres og utviklingen i databehandlingsvirksomhet er belyst spesielt. Datagrunnlaget er hentet fra publikasjonen *The ICT-sector in the Nordic Countries 1995-2000*.

- IKT-sektoren betyr mer i Finland og Sverige enn i Norge.
- Veksten i norsk IKT-sektor har vært som gjennomsnittet i Norden – målt etter sysselsetting.
- IKT-industrien betyr minst i Norge - og IKT-tjenester betyr mest.
- Veksten i databehandlingsnæringen har vært sterkest i Norge.

Figur 9.1. IKT-sektorens andel av samlet sysselsetting i privat sektor. 1999. Prosent

Figur 9.2. IKT-sektorens andel av samlet omsetning i privat sektor. 1999. Prosent

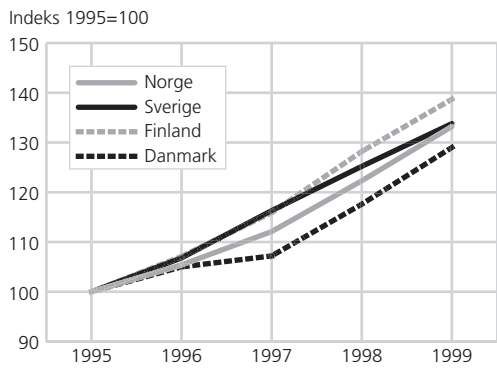
Andel av sysselsetting

- IKT-sektoren har en mindre del av sysselsettingen i privat sektor i Norge enn i de andre nordiske landene. På grunnlag av OECDs definisjon utgjorde IKT-sektoren 10,3 prosent av sysselsettingen i Sverige og nesten 9 prosent i Danmark og Finland. I Norge var andelen på 6,4 prosent i 1999.

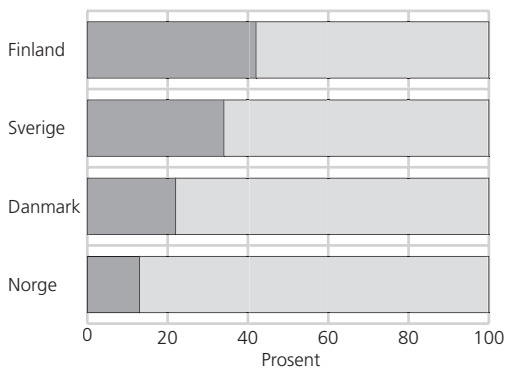
Andel av omsetning

- Målt etter omsetning betyr den finske IKT-sektoren mest i forhold til samlet privat sektor - og utgjorde 14,1 prosent i 1999. Norge ligger også bak Sverige, men målt på denne måten betyr IKT-sektoren i Norge mer enn i Danmark.
- Målt etter omsetning vil man imidlertid favorisere de land som har høy andel varehandel i IKT-sektoren. Det er fordi hele bruttoomsetningen i varehandelen regnes med - og ikke bare avansen.

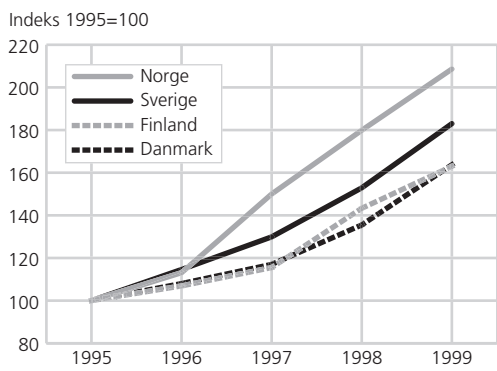
Figur 9.3. IKT-sektoren. Sysselsetting 1995-1999. Indeks 1995=100

Figur 9.4. Sysselsetting i IKT-sektor fordelt på IKT-industri og IKT-tjenesteyringer. 1999. Prosent

Figur 9.5. Databehandlingsvirksomhet. Sysselsetting 1995-1999. Indeks 1995=100

Vekst i sysselsetting

- Sysselsettingen i IKT-sektoren har vokst forholdsvis jevnt i alle de nordiske land siden 1995. Sterkest har imidlertid veksten vært i Finland med 39 prosent i årene 1995-99.
- I Norge har veksten vært på 33 prosent i samme periode. Det er på linje med Sverige, men sterkere enn i Danmark.

Industri og tjenester

- IKT-industrien utgjør bare 13 prosent av den samlede sysselsettingen i IKT-sektoren i Norge. Det er en lavere andel enn i alle de andre nordiske landene, og betyr altså at 87 prosent av IKT-sektoren i Norge ligger i de tjenesteytende næringene.
- Mest betyr IKT-industrien i Finland og Sverige med 42 og 34 prosent. Dette har sammenheng bl.a. med storaktørene Nokia og Ericsson. Også i Danmark er imidlertid IKT-industrien klart viktigere enn i Norge.

Databehandlingsvirksomhet

- I Norge har databehandlingsnæringen vært den sterkeste drivkraften bak veksten i IKT-sektoren. Fra 1995 til 1999 ble sysselsettingen i denne næringen mer enn fordoblet i Norge.
- Veksten i databehandlingsnæringen har vært sterkere i Norge enn i de andre nordiske landene. I alle landene er det imidlertid databehandling som har hatt den sterkeste veksten i sysselsettingen siden 1995.

Om statistikken

Datagrunnlaget er hentet fra publikasjonen The ICT-sector in the Nordic Countries 1995-2000.

Avgrensingen av IKT-sektoren tar utgangspunkt i OECDs definisjon. Det er imidlertid gjort nasjonale tilpasninger i forhold til denne i alle landene, på grunnlag av de mer finmaskede nasjonale næringsstandardene. De nasjonale næringsstandardene er imidlertid ikke helt like, og i praksis varierer avgrensingene av IKT-sektoren derfor noe mellom landene.

Se også kapittel 21 Definisjoner og avgrensinger

Internettreferanse: www.ssb.no/ikt

Tabell 9.1. Sysselsetting¹ i IKT sektoren. Nordiske land. 1995-1999

	IKT industri	IKT tjenester			IKT tjenester i alt	Industri i alt	Tjeneste- ytende næringer i alt	Privat sektor* i alt
		Engros- handel	Tele- kommu- nikasjon	Databe- handlings- virksomhet				
Danmark								
1995	19 104	23 617	14 567	17 332	55 516	415 283	482 060	1 028 023
1996	19 434	23 314	16 876	18 713	58 903	410 633	499 576	1 040 307
1997	19 358	25 092	15 242	20 280	60 614	407 589	511 475	1 055 983
1998	18 819	26 963	18 489	23 477	68 929	413 404	533 765	1 088 901
1999	21 087	27 478	19 306	28 370	75 154	407 636	554 120	1 106 741
Finland								
1995	30 824	13 244	16 152	15 552	44 948	391 281	551 179	1 029 461
1996	33 588	14 437	16 489	16 623	47 549	397 392	567 455	1 060 494
1997	36 761	15 790	17 314	17 969	51 073	409 938	594 843	1 109 758
1998	40 084	16 105	18 639	22 292	57 036	417 721	623 317	1 159 352
1999	43 800	16 634	19 294	25 357	61 285	419 889	647 998	1 192 352
Norge								
1995	9 641	33 147	10 271	15 375	58 793	299 700	902 200	1 304 400
1996	9 902	34 120	10 688	17 386	62 194	304 400	923 000	1 333 400
1997	10 597	32 049	10 996	23 060	66 105	317 400	954 100	1 386 700
1998	10 704	34 293	11 040	27 662	72 995	320 700	988 800	1 432 800
1999	11 569	36 202	11 300	32 071	79 573	312 000	999 700	1 434 800
Sverige								
1995	55 122	26 823	31 265	37 311	95 399	662 920	898 933	1 743 409
1996	55 919	27 451	34 655	42 776	104 882	675 339	919 271	1 772 136
1997	59 160	31 095	36 296	48 470	115 861	702 648	1 013 582	1 889 337
1998	65 761	32 636	33 056	57 066	122 758	720 843	1 063 876	1 960 404
1999	69 187	32 611	31 274	68 283	132 168	708 715	1 062 953	1 949 795

¹ Norge: Sysselsatte personer. Andre land årsverk.

* NACE 15-37, 45, 50-74, 92, 93.

Table 9.2. Omsetning i IKT-sektoren. Nordiske land. Mill. nasjonal valuta

	IKT industri	IKT tjenester			IKT tjenester i alt	Industri i alt	Tjeneste- ytende næringer i alt	Privat sektor* i alt
		Engros- handel	Tele- kommun- ikasjon	Databe- handlings- virksomhet				
Denmark								
1995	17 169	59 722	21 210	20 115	101 047	474 138	944 924	1 523 667
1996	18 883	66 696	20 481	18 450	105 627	468 919	981 473	1 563 957
1997	20 252	76 617	22 849	24 488	123 954	488 258	1 055 165	1 666 537
1998	21 070	85 842	25 869	30 680	142 391	495 368	1 100 347	1 725 946
1999	24 336	84 694	26 220	36 678	147 592	503 100	1 146 000	1 787 000
Finland								
1995	34 191	24 667	10 563	9 043	44 272	379 959	503 455	933 586
1996	40 168	30 211	12 719	10 263	53 193	397 514	545 188	997 751
1997	53 057	36 390	15 518	10 736	62 644	448 899	602 880	1 114 939
1998	71 784	39 653	20 448	16 026	76 127	470 063	657 895	1 200 527
1999	97 861	43 215	21 870	17 756	82 841	496 371	701 647	1 280 305
Norway								
1995	13 356	86 782	31 506	15 620	133 908	366 194	1 114 287	1 582 038
1996	14 977	92 159	35 172	18 079	145 410	385 025	1 185 237	1 680 253
1997	16 864	97 850	40 484	24 216	162 550	421 646	1 290 169	1 834 114
1998	17 145	108 510	45 024	30 534	184 068	440 873	1 368 652	1 942 570
1999	20 690	111 411	48 785	36 462	196 658	436 891	1 423 618	1 992 435
Sweden								
1995	105 038	100 656	52 288	46 258	199 201	1 103 045	1 753 572	3 040 641
1996	122 676	98 326	47 835	51 743	197 904	1 106 880	1 771 619	3 065 726
1997	143 232	112 504	55 498	57 290	225 292	1 184 118	2 001 014	3 364 775
1998	169 634	131 311	64 179	72 156	267 645	1 261 757	2 127 743	3 572 954
1999	197 362	132 326	66 459	91 271	290 056	1 313 969	2 260 363	3 773 316

* NACE 15-37, 45, 50-74, 92, 93.

Table 9.3. Bruttoprodukt i IKT-sektoren. Nordiske land. Mill. nasjonal valuta

	IKT industri	IKT tjenester			IKT tjenester i alt	Industri i alt	Tjeneste- ytende næringer i alt	Privat sektor* i alt
		Engros- handel	Tele- kommu- nikasjon	Databe- handlings- virksomhet				
Denmark								
1995	8 675	15 500	n a	12 513	28 013	201 023	280 562	529 852
1996	8 856	15 924	n a	12 531	28 455	198 836	298 667	548 069
1997	9 970	18 363	n a	17 134	35 497	211 304	306 286	573 450
1998	10 113	20 276	n a	20 293	40 569	216 626	319 505	595 999
1999	10 461	18 544	n a	20 886	39 430	224 303	337 820	626 283
Finland								
1997	17 529	5 471	8 277	5 804	19 552	143 089	144 408	310 416
1998	24 643	5 906	9 748	7 721	23 374	156 399	161 289	343 906
1999	30 120	6 211	11 216	8 897	26 324	154 969	163 068	345 908
Norway								
1995	4 528	n.a.	10 658	n.a.	n.a.	111 072	321 043	463 915
1996	4 923	13 101	11 648	8 592	33 341	111 736	340 279	486 414
1997	5 445	16 236	12 184	10 011	38 431	120 782	366 762	527 516
1998	5 654	17 359	13 463	12 205	43 027	130 633	396 056	571 246
1999	7 322	17 960	14 552	16 053	48 565	129 687	408 771	584 601
Sweden								
1995	26 892	15 896	20 709	19 528	56 133	329 877	351 735	741 968
1996	29 131	14 906	24 746	22 750	62 399	313 861	366 179	741 594
1997	41 822	17 621	28 694	27 356	73 671	358 862	487 213	906 742
1998	41 606	19 152	27 922	33 821	80 896	387 175	528 887	985 802
1999	45 662	19 885	32 519	41 639	94 043	394 033	560 279	1 033 802

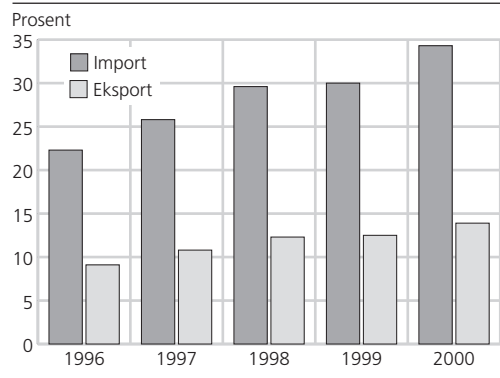
* NACE 15-37, 45, 50-74, 92, 93.

10. Eksport og import av IKT-varer

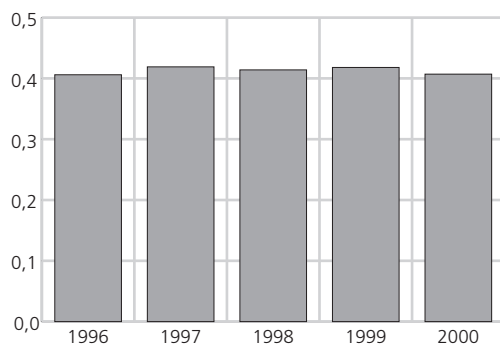
Dette avsnittet beskriver utenrikshandelen med IKT-varer. Balansen mellom eksport og import er belyst og handelen med IKT-varer ses i forhold til samlet eksport og import. Utviklingen beskrives for årene 1996-2000 og IKT-varene er brutt ned i 6 ulike varegrupper. Avgrensingen av IKT-varer bygger på en nordisk definisjon. Eksporten av IKT-tjenester er ikke regnet med.

- Importen av IKT-varer er mer enn dobbelt så stor som eksporten
- Eksporten av IKT-varer utgjør 6,6 prosent av samlet vareeksport (unntatt olje og gass)
- Importen av IKT-varer utgjør 12,2 prosent av samlet vareimport (unntatt skip og borerigger)
- Eksporten er størst av telekommunikasjonsutstyr. Importen er størst av datamaskiner

Figur 10.1. Eksport og import av IKT-varer. 1996-2000. Milliarder kr.

Figur 10.2. Eksport/import-ratio IKT-varer. 1996-2000

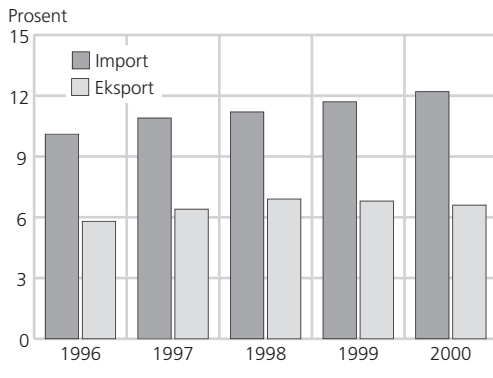
Samlet eksport og import

- Eksporten av IKT-varer var på 13,9 milliarder kroner i 2000. Det var en vekst på 11 prosent fra 1999 - og siden 1995 har det vært en økning på nesten 54 prosent i løpende priser. Importen av IKT-varer var på 34,3 milliarder kroner i 2000. I forhold til 1999 var det en vekst på drøyt 14 prosent. Siden 1995 har også importen økt med 54 prosent.

Balanse

- Importen av IKT-varer er mer enn dobbelt så stor som eksporten. I 2000 var eksport/import-ratio for IKT-varer på 0,407. Det vil si at verdien av eksporten utgjorde 40,7 prosent av importverdien. Det har vært et noenlunde stabilt forhold mellom eksporten og importen av IKT-varer i alle år siden 1996.

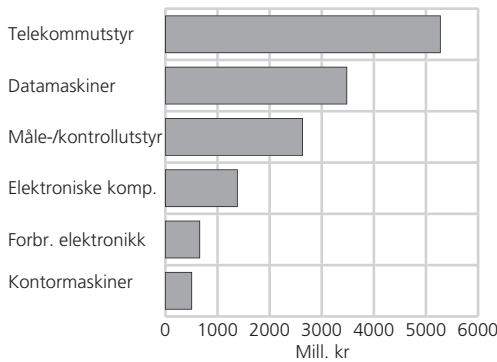
Figur 10.3. Eksport og import av IKT-varer som andel av samlet eksport og import av varer. 1996-2000. Prosent

Betydning

- Eksporten av IKT-varer utgjorde 6,6 prosent av den samlede vareeksporten i 2000 - unntatt eksporten fra olje og gass-sektoren. IKT-varenes andel av eksporten økte fram til 1998, men har deretter gått svakt tilbake.
- Importen av IKT-varer utgjorde 12,2 prosent av den samlede vareimporten i 2000 (unntatt skip og borerigger). IKT-varenes andel av importen har økt jevnt siden 1996.

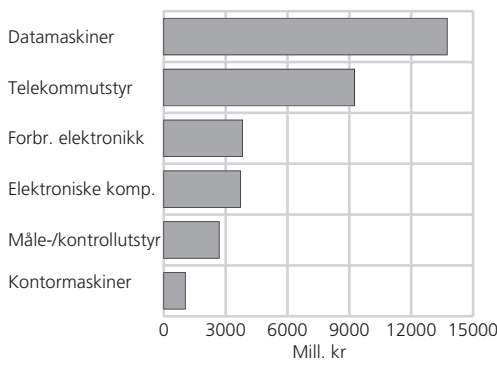
Figur 10.4. Eksport av IKT-varer etter varegruppe. 2000. Mill. kr

Eksport etter varegruppe

- Telekommunikasjonsutstyr er den viktigste varegruppen for IKT-eksporten, og utgjorde 38 prosent av samlet IKT-eksport i 2000. Deretter følger datamaskiner og måle og kontrollutstyr med andeler på hhv 25 og 19 prosent.

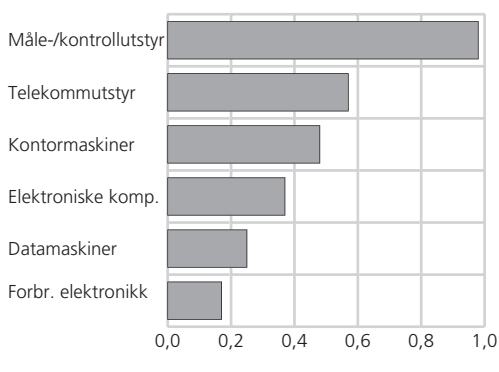
Figur 10.5. Import av IKT-varer etter varegruppe. 2000. Mill. kr

Import etter varegruppe

- Datamaskiner er den viktigste varegruppen for IKT-importen, og utgjorde 40 prosent av samlet IKT-import i 2000. Deretter følger telekommunikasjonsutstyr med en andel på 27 prosent. Forbrukerelektronikk og elektroniske komponenter utgjorde begge rundt 11 prosent av samlet IKT-import i 2000.

Figur 10.6. Eksport/import-ratio etter varegruppe. 2000

Balanse etter varegruppe

- Bare for måle og kontrollutstyr er eksporten tilnærmet like stor som importen. For alle de andre varegruppene er importoverskuddet meget stort.
- For telekommunikasjonsutstyr og kontormaskiner er verdien av eksporten rundt halvparten av importverdien. For datamaskiner og forbrukerelektronikk er verdien av eksporten 25 øre eller mindre for hver krone som importeres.

Om statistikken

Statistikken bygger på tall fra utenrikshandelen med varer. Avgrensingen som brukes i denne statistikken er utformet av de statistiske sentralbyråene i Danmark, Finland, Island, Sverige og Norge. Statistikken omfatter bare eksport og import av varer. Foreløpig finnes ikke statistikk over eksport og import av IKT-tjenester.

Se også kapittel 21 Definisjoner og avgrensinger

Internettreferanse: www.ssb.no/iktuh

Tabell 10.1. Eksport av IKT-varer etter varegruppe. 1996-2000. Millioner kr

	1996	1997	1998	1999	2000
IKT-varer i alt	9 058	10 815	12 264	12 538	13 935
Telekommunikasjonsutstyr	3 337	4 606	5 017	4 727	5 276
Forbrukarelektronikk	262	380	469	437	659
Datamaskiner	2 241	2 723	3 109	3 515	3 481
Elektroniske komponentar	1 229	893	954	1 040	1 381
Kontormaskiner	191	130	280	358	505
Måle- og kontrollutstyr	1 798	2 082	2 435	2 461	2 633

Tabell 10.2. Import av IKT-varer etter varegruppe. 1996-2000. Millioner kr.

	1996	1997	1998	1999	2000
IKT-varer i alt	22 315	25 786	29 609	29 987	34 271
Telekommunikasjonsutstyr	5 070	5 794	7 359	7 600	9 252
Forbrukarelektronikk	2 494	2 725	3 050	3 124	3 819
Datamaskiner	9 006	11 017	12 288	12 587	13 746
Elektroniske komponentar	2 475	2 824	3 019	2 915	3 718
Kontormaskiner	921	921	1 055	972	1 047
Måle- og kontrollutstyr	2 349	2 504	2 838	2 790	2 690

Tabell 10.3. Eksport/import-ratio¹ etter varegruppe. 1996-2000

	1996	1997	1998	1999	2000
IKT-varer i alt	0,41	0,42	0,41	0,42	0,41
Telekommunikasjonsutstyr	0,66	0,80	0,68	0,62	0,57
Forbrukarelektronikk	0,11	0,14	0,15	0,14	0,17
Datamaskiner	0,25	0,25	0,25	0,28	0,25
Elektroniske komponentar	0,50	0,32	0,32	0,36	0,37
Kontormaskiner	0,21	0,14	0,27	0,37	0,48
Måle- og kontrollutstyr	0,77	0,83	0,86	0,88	0,98

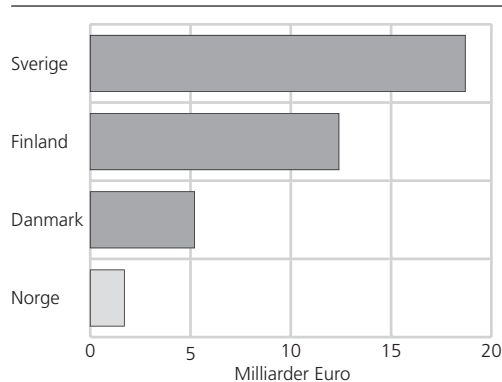
¹ Eksport/import-ratio = eksport dividert på import.

11. Eksport og import. Nordiske perspektiver

Dette avsnittet sammenlikner utenrikshandelen med IKT-varer i de nordiske landene (unntatt Island). Balansen mellom eksport og import er belyst og handelen med IKT-varer ses i forhold til samlet eksport og import. Utviklingen beskrives for årene 1996-2000. Avgrensingen av IKT-varer bygger på en felles nordisk definisjon. Eksporten av IKT-tjenester er ikke regnet med.

- Norge eksporterer minst IKT-varer per innbygger.
- Norge har svakest balanse mellom eksport og import av IKT-varer.
- Eksporten av IKT-varer vokser mindre i Norge enn i resten av Norden.
- Eksporten av IKT-varer betyr minst i Norge i forhold til samlet eksport

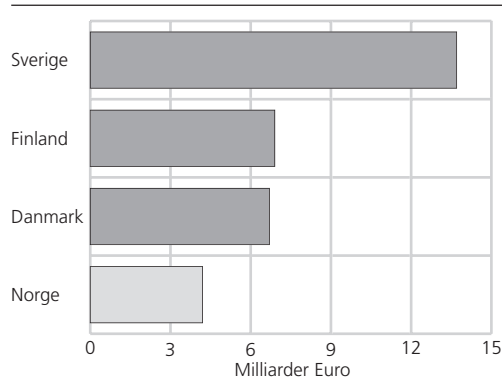
Figur 11.1. Eksport av IKT-varer. 2000. Milliarder Euro.

Eksport

- Eksporten av IKT-varer er mye mindre i Norge enn i de andre nordiske landene – unntatt Island. Målt i Euro stod Norge for bare 4,5 av den samlede eksporten av IKT-varer fra de nordiske land i 2000.
- Fra Norge ble det eksportert IKT-varer for 390 Euro per innbygger. Fra Finland og Sverige var eksporten hhv 2402 og 2096 Euro per innbygger. Norge lå også bak Danmark der eksporten var på 978 Euro per innbygger i 2000.

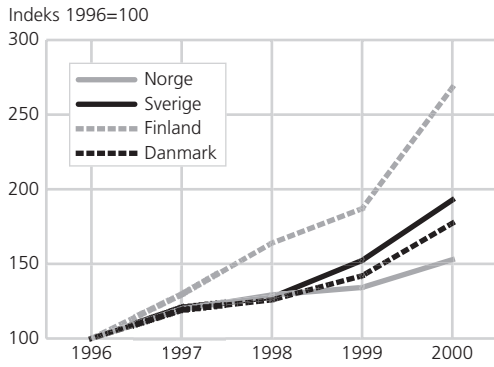
Figur 11.2. Import av IKT-varer. 2000. Milliarder Euro

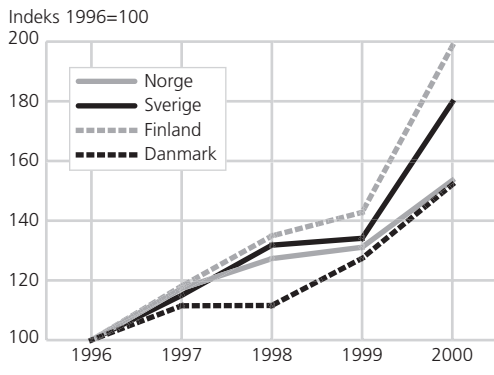
Import

- Også importen av IKT-varer er mindre i Norge enn i de andre nordiske landene. Målt i Euro utgjorde importen til Norge 13,3 prosent av den samlede importen av IKT-varer til de nordiske land i 2000.
- Importen til Norge utgjorde 958 Euro per innbygger i 2000. I Sverige ble det importert IKT-varer for 1542 Euro per innbygger. I Finland og Danmark var importen hhv 1337 og 1252 Euro per innbygger i 2000.

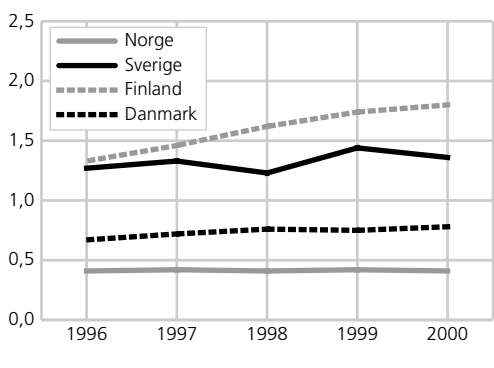
Figur 11.3. Eksport av IKT-varer. 1996-2000.
Indeks 1996=100

Figur 11.4. Import av IKT-varer. 1996-2000.
Indeks 1996=100

Figur 11.5. Eksport/import-ratio. 1996-2000

Eksport utvikling

- Eksporten av IKT-varer fra Norge økte med 53 prosent fra 1996 til 2000 målt i løpende Euro/Ecu. Veksten har vært mindre i Norge enn i de andre nordiske landene.
- I Finland har eksporten av IKT-varer gått opp med hele 168 prosent siden 1996, og i Sverige har det vært en vekst på 93 prosent. Norge kommer også svakere ut enn Danmark som har økt eksporten av IKT-varer med 77 prosent siden 1996.

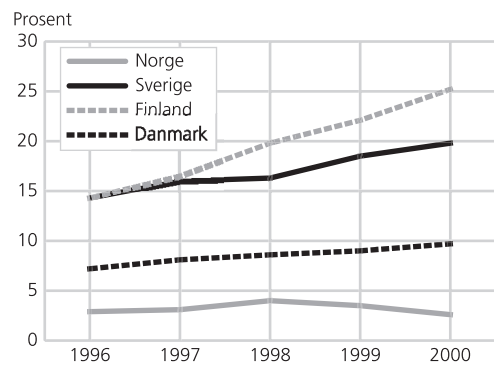
Import utvikling

- Importen av IKT-varer til Norge økte med 54 prosent fra 1996 til 2000 målt i løpende Euro/Ecu. Veksten har vært omtrent på samme nivå som i Danmark, men mindre enn de andre nordiske landene.
- I Finland har importen av IKT-varer gått opp med 98 prosent siden 1996, og i Sverige har det vært en vekst på 80 prosent.

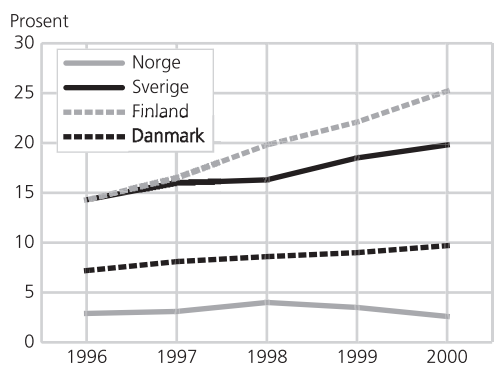
Balanse

- Norge har svakest balanse mellom eksport og import av IKT-varer. Både i Sverige og Finland er eksporten større enn importen. Danmark har et eksportunderskudd, men mindre enn i Norge.
- I Norge har balansen mellom eksport og import vært stabil siden 1996. I Finland har eksportoverskuddet derimot økt sterkt. Også i Sverige og Danmark har balansen bedret seg noe siden 1996.

Figur 11.6. Eksport av IKT-varer som andel av samlet vareeksport. 1996-2000. Prosent

Figur 11.6. Import av IKT-varer som andel av samlet vareimport. 1996-2000. Prosent

Om statistikken

Datagrunnlaget er hentet fra publikasjonen *The ICT-sector in the Nordic Countries 1995-2000*. Statistikken bygger på tall fra utenrikshandelen med varer. Avgrensingen som brukes i denne statistikken er utformet av de statistiske sentralbyråene i Norden. Statistikken omfatter bare eksport og import av varer. Foreløpig finnes ikke statistikk over eksport og import av IKT-tjenester.

Se også kapittel 21 Definisjoner og avgrensinger

Andel av eksport

- I Norge utgjør eksporten av IKT-varer 2,6 prosent av samlet vareeksport – og 6,7 prosent om vi ser bort fra olje og gass. Andelen er betydelig lavere enn i Finland og Sverige – men også lavere enn i Danmark.
- I Norge har IKT-varenes andel av eksporten vært noenlunde stabil siden 1996 – mens den har økt til dels sterkt i de andre nordiske landene.

Andel av import

- Også importen av IKT-varer betyr mindre i forhold til samlet vareimport i Norge enn i de andre nordiske landene. Mens andelen er på 11,3 prosent i Norge er den på hhv 18,9 og 17,4 prosent i Finland og Sverige.
- I Sverige og Finland har IKT-varenes andel av den samlede vareimporten økt sterkt siden 1996. Også i Danmark har importen av IKT-varer økt i betydning, mens oppgangen vært liten i Norge.

Tabell 11.1. Eksport og import av IKT-varer. 1996-2000. 1000 Euro/ECU

		Danmark	Finland	Norge	Sverige
1996	Eksport	2 942 203	4 641 016	1 124 635	9 675 537
	Import	4 386 964	3 489 176	2 752 285	7 634 466
	Eksport/import	0.67	1.33	0.37	1.27
1997	Eksport	3 502 814	6 004 106	1 345 135	11 676 714
	Import	4 891 630	4 119 867	3 228 481	8 781 525
	Eksport/import	0.72	1.46	0.42	1.33
1998	Eksport	3 704 673	7 607 067	1 453 204	12 343 775
	Import	4 896 597	4 707 790	3 503 945	10 060 215
	Eksport/import	0.76	1.62	0.41	1.23
1999	Eksport	4 178 175	8 679 819	1 508 743	14 732 290
	Import	5 589 412	4 981 605	3 608 550	10 236 684
	Eksport/import	0.74	1.74	0.42	1.44
2000	Eksport	5 212 945	12 443 484	1 718 033	18 653 348
	Import	6 673 783	6 925 394	4 225 354	13 720 869
	Eksport/import	0.78	1.80	0.41	1.36

Tabell 11.2. IKT-varer som andel av samlet eksport. 1996-2000. Prosent

	1996	1997	1998	1999	2000
Danmark	7.2	8.1	8.6	9.0	9.7
Finland	14.3	16.5	19.8	22.1	25.2
Norge	2.9	3.1	4.0	3.5	2.6
Sverige	14.3	16.0	16.3	18.5	19.8

Tabell 11.3. IKT-varer som andel av samlet import. 1996-2000. Prosent

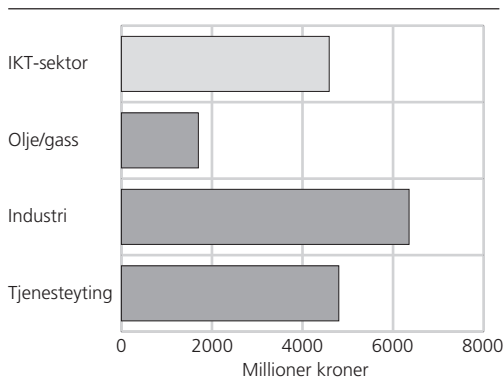
	1996	1997	1998	1999	2000
Danmark	12.2	12.4	11.9	13.3	13.8
Finland	14.2	15.0	16.3	16.8	18.9
Norge	10.8	10.3	10.5	11.2	11.3
Sverige	14.3	15.1	16.5	15.9	17.4

12. Forskning og utviklingsarbeid (FoU)

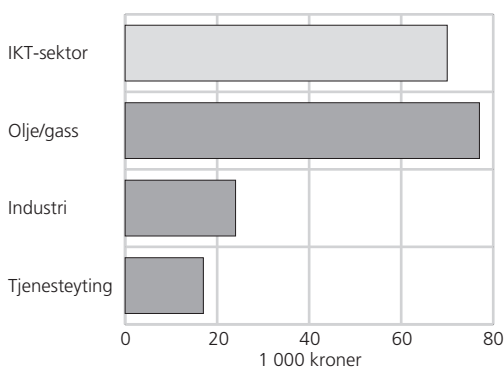
Dette avsnittet belyser IKT-sektorens kostnader til forskning og utviklingsarbeid (FoU), og hvordan det samlede næringsliv satser på forskning og utvikling i IKT. Sammenlikninger er gjort mot andre næringsområder og mellom næringsgruppene innen IKT-sektoren. Datagrunnlaget er hentet fra statistikken over Næringslivets forskning og utviklingsvirksomhet.

- IKT-sektoren står for nesten 35 prosent av samlede kostnader til FoU i næringslivet.
- FoU-intensiteten er meget høy i IKT-sektoren målt i forhold til sysselsettingen.
- IKT-industrien har høyest kostnader til FoU per sysselsatt innen IKT-sektoren.
- 40 prosent av næringslivets samlede driftskostnader til FoU er rettet mot IKT.

Figur 12.1. Kostnader til FoU i alt. IKT-sektoren og andre næringsområder. 1999. Millioner kroner

Figur 12.2. Kostnader til FoU per sysselsatt. IKT-sektoren og andre næringsområder. 1999. 1000 kroner

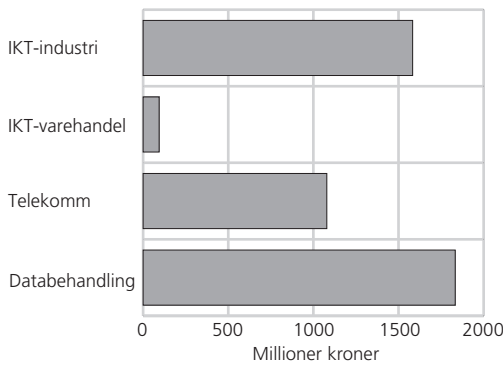
FoU-kostnader i alt

- IKT-sektoren hadde i 1999 kostnader til forskning og utviklingsarbeid på i alt 4590 millioner kroner. Av dette var nesten 3800 millioner egenutført mens 800 millioner var innkjøpt. IKT-sektoren stod for hele 34,5 prosent av de samlede FoU-kostnadene i næringslivet.
- IKT-industrien stod for 25 prosent av FoU-kostnadene i den samlede industrien. Av samlet FoU-innsats innen tjenesteytende næringer stod IKT-sektoren for nesten 63 prosent.

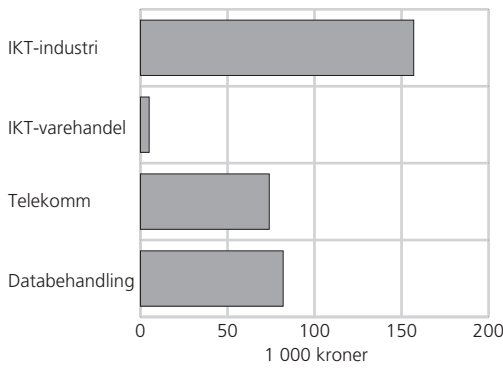
FoU-kostnader per sysselsatt

- I IKT-sektoren utgjorde kostnadene til FoU drøyt 70000 kroner per sysselsatt. Dermed var FoU intensiteten betydelig høyere enn i næringslivet generelt hvor kostnadene til FoU utgjorde 21000 kroner per sysselsatt.
- FoU-intensiteten i IKT-sektoren var høyere enn for industrien samlet og betydelig høyere enn gjennomsnittet for tjenesteytende næringer. I olje og gassvirksomheten var FoU-kostnadene per sysselsatt noe høyere enn i IKT-sektoren, mens andelen i forhold til verdiskapningen var lavere.

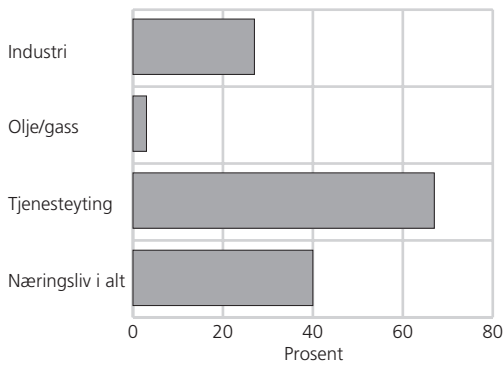
Figur 12.3. Kostnader til FoU i alt. Næringsgrup- per innen IKT-sektoren. 1999. Millioner kroner

Figur 12.4. Kostnader til FoU per sysselsatt. Næringsgrupper innen IKT-sektoren. 1999. 1000 kroner

Figur 12.5. Andel av FoU-kostnader rettet mot IKT-formål. Næringsområder. 1999. Prosent

FoU innen IKT-sektoren

- Databehandlingsnæringen hadde de største kostnadene til forskning og utviklingsarbeid innen IKT-sektoren med drøyt 1,8 milliarder kroner i 1999. Deretter fulgte IKT-industrien med nesten 1,6 milliarder og telekommunikasjon med nesten 1,1 milliarder. I varehandel med IKT var FoU-kostnadene små.
- Mens IKT-industrien har bare 14 prosent av sysselsettingen i IKT-sektoren og 15 prosent av verdiskapningen står IKT-industrien for 35 prosent av kostnadene til forskning og utvikling.

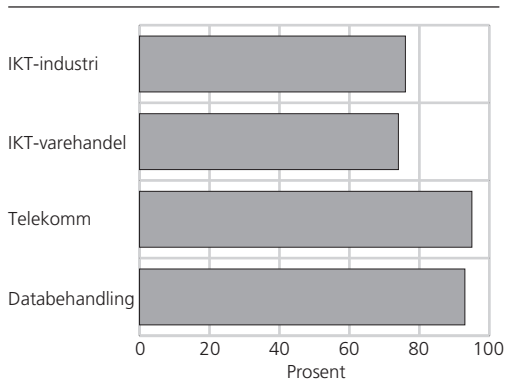
FoU per sysselsatt i IKT-sektoren

- IKT-industrien har den klart høyeste FoU intensiteten målt i forhold til sysselsettingen. I 1999 brukte IKT-industrien 157 tusen kroner per sysselsatt på forskning og utviklingsarbeid.
- FoU-intensiteten var også i databehandling og telekommunikasjoner betydelig høyere enn gjennomsnittet for næringslivet. I varehandelen med IKT er FoU-innsatsen per sysselsatt derimot lav.

FoU med formål IKT i næringslivet

- Nesten alle næringer, også utenom IKT-sektoren, driver forskning og utviklingsarbeid rettet mot informasjons og kommunikasjonsteknologi. I 1999 utgjorde FoU rettet mot IKT-formål 40 prosent av de samlede FoU-kostnadene i næringslivet.
- I tjenesteytende næringer ble hele 67 prosent av FoU-innsatsen rettet mot IKT og gjennomsnittet for industrien var på 27 prosent.

Figur 12.6. Andel av FoU-kostnader rettet mot IKT-formål. Næringsgrupper innen IKT-sektoren. 1999. Prosent

FoU med formål IKT innen IKT-sektoren

- Som forventet er forskning og utviklingsarbeid rettet mot IKT viktig for IKT-sektoren. I gjennomsnitt var 86 prosent av FoU-kostnadene i IKT-sektoren rettet mot prosjekter knyttet til informasjons- og kommunikasjonsteknologi.
- Innen telekommunikasjoner og databehandling var nesten all forskning og utvikling i 1999 rettet mot IKT-prosjekter. I varehandel med IKT og i IKT-industrien hadde tre av fire FoU-kroner IKT som formål.

Om statistikken

Datagrunnlaget er hentet fra statistikken over Næringslivets forskning og utviklingsvirksomhet.

Undersøkelsen omfatter alle enheter i næringslivet med minst 50 sysselsatte. I tillegg er det med et utvalg av enheter med mindre enn 50 sysselsatte. Utvalget utgjør 35 prosent av enhetene innenfor industrien og 10 prosent innenfor de andre næringene. Totalutvalget er dermed på cirka 4500 enheter.

Forskning og utviklingsarbeid er kreativ virksomhet som utføres systematisk for å oppnå økt kunnskap - herunder kunnskap om mennesket, kultur og samfunn - og omfatter også bruken av denne kunnskapen til å finne nye anvendelser. Aktivitetene skal inneholde et generelt nyhetselement. Et normalt konstruksjons- eller planleggingsarbeid som følger helt etablerte rutiner regnes ikke til FoU, heller ikke innføring av kjent etablert teknologi i bedriften.

Undersøkelsen omfatter både interne og eksterne FoU-kostnader. Interne FoU-kostnader er kostnader til FoU utført av foretaket med eget personell. Interne FoU-kostnader omfatter lønnskostnader, andre driftskostnader og investeringer til FoU-virksomheten. Eksterne FoU-kostnader omfatter innkjøpte FoU-tjenester utført av andre enheter, som bransje-/forskningsinstitutter, andre norske/utenlandske foretak etc. Mottatte tjenester fra andre enheter i foretaket/konsernet omfattes også.

Se også kapittel 21 Definisjoner og avgrensinger

Internettreferanse: www.ssb.no/foun

Tabell 12.1. Kostnader til forskning og utviklingsarbeid (FoU). IKT-sektoren. 1999. Millioner kroner

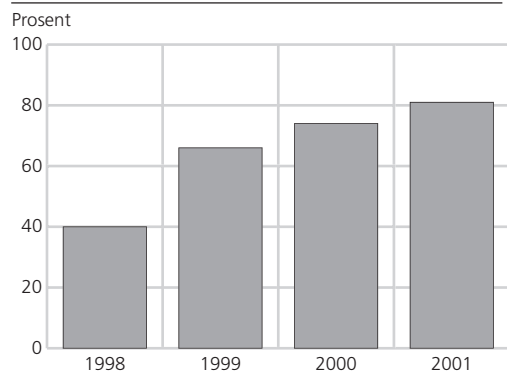
	FoU i alt	Egenutført Fou	Innkjøpt FoU	FoU per sysselsatt (1000 kroner)
IKT-sektor i alt	4 590	3 783	807	70
IKT- industri	1 583	1 421	162	157
IKT- varehandel	94	83	11	5
Telekommunikasjon	1 079	719	360	74
Databehandling	1 833	1 560	273	82

13. IKT i næringslivet. Tilgang til Internett

Dette avsnittet belyser tilgangen til Internett i næringslivet. Avsnittet viser hvordan tilgangen til Internett fordeler seg etter foretakenes størrelse, næring og fylke. Utviklingen beskrives for årene 1998-2000 - og viser foretakenes planer for 2001. Datagrunnlaget er hentet fra en utvalgsundersøkelse og de fleste resultatene dekker foretak med 10 sysselsatte eller flere.

- Tre av fire foretak hadde tilgang til Internett ved utgangen av 2000.
- Andelen med Internett ble nesten fordoblet fra 1998 til 2000.
- Andelen med Internett øker med foretakenes størrelse.
- Foretak i detaljhandelen er mest sjelden på nett.

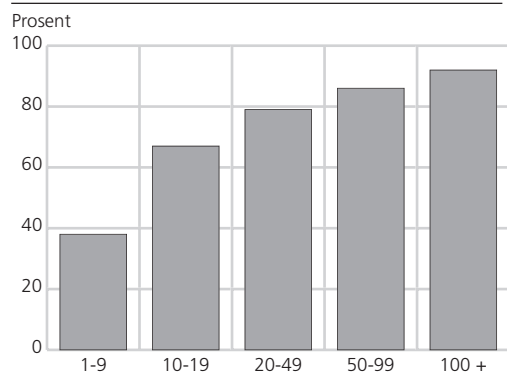
Figur 13.1. Andel foretak med tilgang til Internett. 1998-2001. Prosent

Utvikling 1998-2001

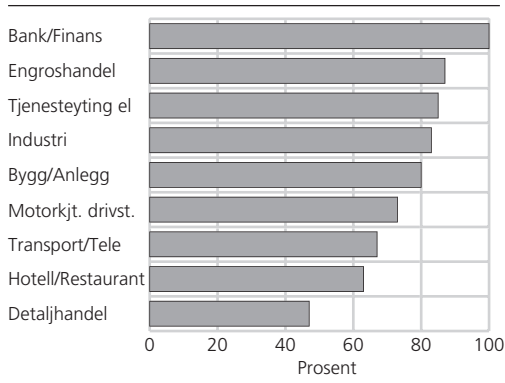
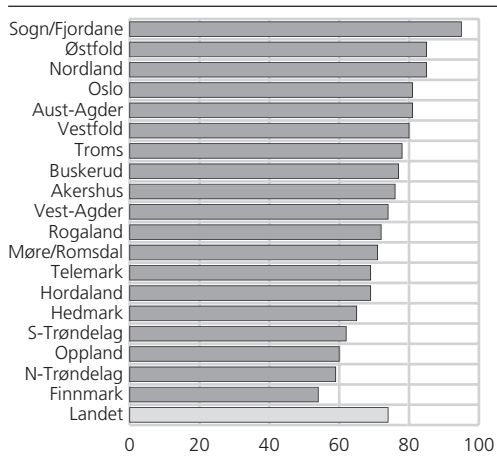
- Tre av fire norske foretak med 10 sysselsatte eller mer hadde tilgang til Internett ved utgangen av 2000. Andelen foretak med Internett har økt fra 40 prosent i 1998.
- Ifølge foretakenes planer vil 81 prosent av alle foretak med 10 sysselsatte eller mer ha installert Internett ved utgangen av 2001.

Figur 13.2. Foretak med tilgang til Internett etter sysselsettingsgruppe. 2000. Prosent

Foretakenes størrelse

- Andelen med Internett øker med foretakenes størrelse. I foretak med 100 sysselsatte eller flere har 92 prosent av foretakene tilgang til Internett. I foretak med 10-19 sysselsatte er andelen 67 prosent.
- I de minste foretakene med under 10 sysselsatte har fortsatt bare 38 prosent tilgang til Internett.

Figur 13.3. Foretak med tilgang til Internett etter næringsområde. 2000. Prosent**Figur 13.4. Andel foretak med tilgang til Internett. Fylke. 2000. Prosent**

Om statistikken

Datagrunnlaget er hentet fra Statistisk sentralbyrås utvalgsundersøkelser om bruk av IKT i næringslivet. Undersøkelsene er gjennomført i desember 1999 og 2000. De omfatter primært foretak med minst 10 sysselsatte, men hadde et tilleggsutvalg også for foretak med under 10 sysselsatte. Resultatene dekker bare foretak med minst 10 sysselsatte - unntatt fordelingene etter foretakenes størrelse - der tall også for de minste foretakene er tatt med. Undersøkelsen omfattet de fleste næringsområder unntatt primærnæringene og offentlig sektor, undervisning og helse og sosialtjenester. Utvalget var på til sammen 4813 foretak. Av disse var 928 i gruppen under 10 sysselsatte. Svarprosenten var på 73,5 prosent.

Mer detaljerte resultater og grundigere dokumentasjon fra undersøkelsen i 2000 er publisert i Rapporter 2001/42. Rapporten inneholder usikkerhetsberegninger.

Internettreferanse: www.ssb.no/iktbrukn

Næringsområder

- Tilgangen til Internett varierer mye mellom næringene. Høyest var deknningen i bank og finansnæringen der alle foretakene hadde tilgang til Internett ved utgangen av 2000.
- Lavest andel med Internett finner vi i detaljhandelen hvor under halvparten av foretakene hadde Internett ved utgangen av 2000. De næringsfordelte tallene omfatter bare foretak med 10 sysselsatte eller flere.

Fylke

- I Sogn og Fjordane har hele 95 prosent av foretakene tilgang til Internett. Det er betydelig større andel enn i Nordland og Østfold som følger med 85 prosent av foretakene på nett
- I Finnmark har derimot bare 54 prosent av foretakene tilgang til Internett, og også Nord-Trøndelag og Oppland ligger godt under landsgjennomsnittet. Også de næringsfordelte tallene omfatter bare foretak med 10 sysselsatte eller flere.

Tabell 13.1. Andel foretak med tilgang til Internett, etter foretakenes størrelse målt ved antall sysselsatte. Prosent

	1998	1999	2000	2001 ²⁾
I alt ¹⁾	40	66	74	81
1-9	19	33	38	46
10-19	34	58	67	75
20-49	43	72	79	86
50-99	52	83	86	91
100+	60	87	92	95

¹⁾ Foretak med 10 sysselsatte eller flere.

²⁾ Planer om Internett i 2001.

Tabell 13.2. Andel foretak¹⁾ med tilgang til Internett, etter næringsområde. Prosent

	1998	1999	2000	2001 ²⁾
I alt ¹⁾	40	66	74	81
Industri mv.	48	75	83	90
Bygg og anlegg	35	71	80	88
Handel med motorkjøretøy, drivstoff	39	72	73	80
Engroshandel	46	78	87	93
Detaljhandel	19	38	47	57
Hotell- og restaurantdrift	30	53	63	70
Transport og telekommunikasjoner	34	60	67	74
Bank og finans	44	93	100	100
Annen tjenesteyting	60	77	85	88

¹⁾ Foretak med 10 sysselsatte eller flere.

²⁾ Planer om Internett i 2001.

Tabell 13.3. Andel foretak¹⁾ med tilgang til Internett. Fylke. 1998-2001. Prosent

	Andel med Internett			
	1998	1999	2000	2001 ²⁾
Landet	40	66	74	81
Østfold	36	63	85	94
Akershus	41	67	76	82
Oslo	47	74	81	87
Hedmark	31	55	65	71
Oppland	30	52	60	67
Buskerud	31	51	77	85
Vestfold	40	67	80	88
Telemark	49	81	69	77
Aust-Agder	45	78	81	90
Vest-Agder	33	56	74	81
Rogaland	43	71	72	79
Hordaland	39	65	69	75
Sogn/Fjordane	45	76	95	100
Møre/Romsdal	40	66	71	77
S-Trøndelag	40	65	62	68
N-Trøndelag	29	51	59	66
Nordland	40	68	85	93
Troms	48	82	78	86
Finnmark	36	61	54	60

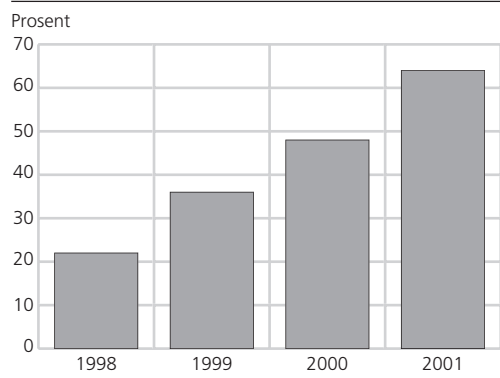
¹⁾ Foretak med 10 sysselsatte eller flere.²⁾ Planer om Internett i 2001.

14. IKT i næringslivet. Hjemmesider

Dette avsnittet belyser i hvilken grad norske foretak har opprettet egne hjemmesider på Internett. Avsnittet viser hvordan bruken av hjemmesider fordeler seg etter foretakenes størrelse og næring. Utviklingen beskrives for årene 1998-2000 - og viser foretakenes planer for 2001. Datagrunnlaget er hentet fra en utvalgsundersøkelse og de fleste resultatene dekker foretak med 10 sysselsatte eller flere.

- Ett av to foretak hadde hjemmeside på Internett ved utgangen av 2000.
- Andelen med hjemmeside ble mer enn fordoblet fra 1998 til 2000.
- Bare 15 prosent av de minste foretakene har hjemmeside.
- Få hjemmesider i detaljhandelen - mange i bank og finans.

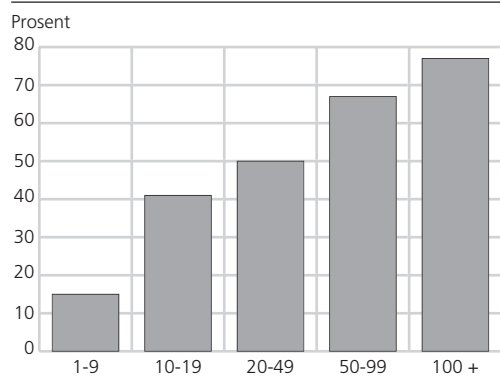
Figur 14.1. Andel foretak med hjemmeside på Internett. 1998-2001. Prosent

Utvikling 1998-2001

- Om lag halvparten av norske foretak med 10 sysselsatte eller mer hadde opprettet egen hjemmeside på Internett ved utgangen av 2000. Andelen foretak med hjemmeside er mer enn fordoblet siden 1998.
- Foretakene hadde offensive planer for 2001. Hvis de er realisert, vil 64 prosent av alle foretak med 10 sysselsatte eller mer ha hjemmeside på Internett ved utgangen av 2001.

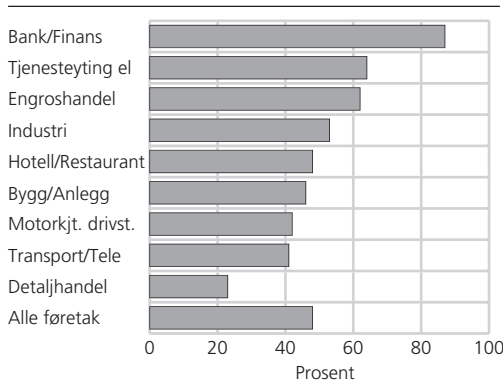
Figur 14.2. Foretak med hjemmeside på Internett etter sysselsettingsgruppe. 2000. Prosent

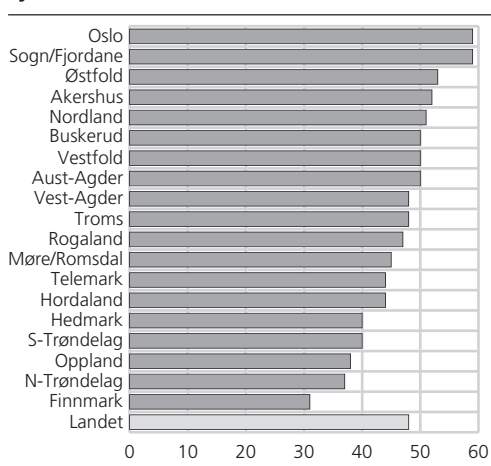
Foretakenes størrelse

- Andelen med hjemmeside øker med foretakenes størrelse. I foretak med minst 100 sysselsatte har 77 prosent opprettet hjemmeside. I foretak med 10-19 sysselsatte er andelen 41 prosent.
- I de minste foretakene med under 10 sysselsatte hadde fortsatt bare 15 prosent opprettet hjemmeside på Internett ved utgangen av 2000.

Figur 14.3. Foretak med hjemmeside på Internett etter næringsområde. 2000. Prosent

Figur 14.4. Andel foretak med egen hjemmeside. Fylke. 2000. Prosent

Om statistikken

Datagrunnlaget er hentet fra Statistisk sentralbyrås utvalgsundersøkelser om bruk av IKT i næringslivet. Undersøkelsene er gjennomført i desember 1999 og 2000. De omfatter primært foretak med minst 10 sysselsatte, men hadde et tilleggsutvalg også for foretak med under 10 sysselsatte. Resultatene dekker bare foretak med minst 10 sysselsatte - unntatt fordelingene etter foretakenes størrelse - der tall også for de minste foretakene er tatt med. Undersøkelsen omfattet de fleste næringsområder unntatt primærnæringene og offentlig sektor, undervisning og helse og sosialtjenester. Utvalget var på til sammen 4813 foretak. Av disse var 928 i gruppen under 10 sysselsatte. Svarprosenten var på 73,5 prosent.

Mer detaljerte resultater og grundigere dokumentasjon fra undersøkelsen i 2000 er publisert i Rapporter 2001/42. Rapporten inneholder usikkerhetsberegninger.

Internettreferanse: www.ssb.no/iktbruken

Næringsområde

- Andelen med hjemmeside varierer mye mellom næringene. Høyest var deknningen i bank og finansnæringen der 87 prosent av foretakene hadde opprettet hjemmeside ved utgangen av 2000. Også i tjenesteyting og engroshandel er andelen med hjemmeside godt over gjennomsnittet.
- Lavest andel med hjemmeside finner vi i detaljhandelen hvor bare 23 prosent av foretakene hadde opprettet hjemmeside på Internett ved utgangen av 2000.

Fylke

- Størst andel foretak med egen hjemmeside finner vi i Sogn og Fjordane og Oslo. I disse fylkene hadde 59 prosent hjemmeside ved utgangen av 2000.
- I Finnmark har ikke mer enn 31 prosent av foretakene hjemmeside. Lav er andelen også i Nord-Trøndelag og Oppland.

Tabell 14.1. Andel foretak med hjemmeside etter sysselsettingsgruppe. 1998-2001. Prosent

	1998	1999	2000	2001 ¹
Alle foretak med 10+ sysselsatte	22	36	48	64
Sysselsatte				
1-9	4	11	15	27
10-19	15	26	41	56
20-49	25	41	50	69
50-99	33	54	67	81
100+	46	65	77	86

¹ Planer om hjemmeside i 2001.

Tabell 14.2. Andel foretak¹ med hjemmeside etter næringsområde. 1998-2001. Prosent

	1998	1999	2000	2001 ²
Alle foretak med 10+ sysselsatte	22	36	48	64
Næringsområde				
Industri(NACE 11, 15-37 og 40)	26	40	53	74
Bygg og anlegg (NACE 45)	15	31	46	61
Handel med motorkjøretøy og drivstoff (NACE 50) ..	17	33	42	56
Engroshandel (NACE 51)	32	46	62	81
Detaljhandel I(NACE 52)	5	11	23	36
Hotell, restaurant og catering (NACE 55)	16	36	48	63
Transport/telekommunikasjon (NACE 60-64)	19	28	41	58
Bank/finans (NACE 65-67)	44	73	87	96
Tenesteyting elles (NACE 70-74, 92.2, 92.4 og 93) ..	38	53	64	75

¹ Foretak med 10 sysselsatte eller flere.

² Planar om heimeside i 2001.

Tabell 14.3. Andel foretak¹ med egen hjemmeside. Fylke. 1998-2001. Prosent

	Andel med hjemmeside			
	1998	1999	2000	2001 ²
Landet	22	36	48	64
Østfold	18	32	53	73
Akershus	24	37	52	66
Oslo	30	46	59	73
Hedmark	15	27	40	55
Oppland	14	27	38	52
Buskerud	17	28	50	67
Vestfold	20	34	50	69
Telemark	24	42	44	60
Aust-Agder	23	40	50	69
Vest-Agder	18	29	48	64
Rogaland	24	39	47	63
Hordaland	20	34	44	59
Sogn/Fjordane	21	36	59	81
Møre/Romsdal	20	34	45	61
S-Trøndelag	22	36	40	54
N-Trøndelag	13	24	37	51
Nordland	20	34	51	71
Troms	23	39	48	66
Finnmark	15	27	31	45

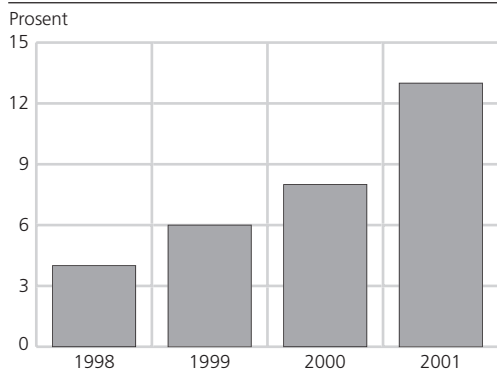
¹ Foretak med 10 sysselsatte eller flere.² Planer om hjemmeside i 2001.

15. IKT i næringslivet. Elektronisk handel

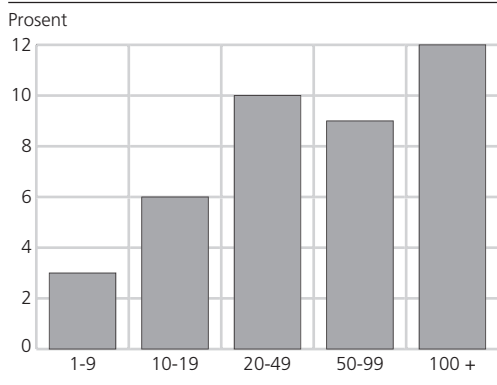
Dette avsnittet belyser andelen norske foretak som har omsetning fra elektronisk handel via Internett. Avsnittet viser hvordan e-handel fordeler seg etter foretakenes størrelse og næring. Utviklingen beskrives for årene 1998-2000 - og viser foretakenes planer for 2001. Datagrunnlaget er hentet fra en utvalgsundersøkelse og de fleste resultatene dekker foretak med 10 sysselsatte eller flere.

- Åtte av hundre foretak hadde omsetning fra elektronisk handel via Internett i 2000.
- Andelen med elektronisk handel ble fordoblet fra 1998 til 2000.
- Betaling online er foreløpig lite utbredt.
- Flest foretak med e-handel i hotell og restaurantdrift - få i detaljhandel.

Figur 15.1. Andel foretak med omsetning fra elektronisk handel via Internett. 1998-2001. Prosent

Figur 15.2. Foretak med omsetning fra elektronisk handel via Internett etter sysselsettingsgruppe. 2000. Prosent

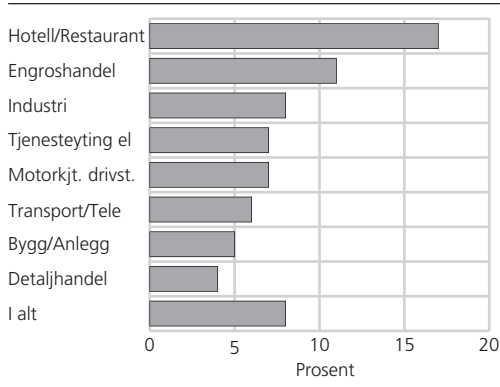
Utvikling 1998-2001

- Åtte av hundre norske foretak med 10 sysselsatte eller mer hadde omsetning fra elektronisk handel via Internett i 2000. Andelen med e-handel ble fordoblet fra 1998 til 2000. Grove beregninger tyder på at den samlede omsetningen via Internett utgjorde nesten 7 milliarder kroner.
- Ifølge foretakenes planer vil 13 prosent av alle foretak med 10 sysselsatte eller mer ha omsetning fra elektronisk handel via Internett i 2001.

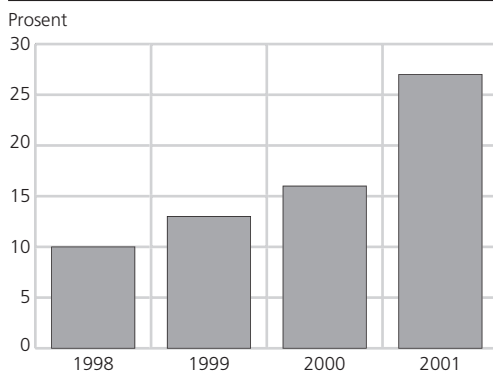
Foretakenes størrelse

- Andelen foretak med e-handel varierer med foretakenes størrelse. Foretak med 20 sysselsatte eller mer har oftere omsetning fra e-handel enn de mindre foretakene. Rundt ett av ti foretak i den størrelsesgruppen hadde omsetning fra e-handel i 2000. De største foretakene utmerker seg imidlertid lite mht om de bruker e-handel.
- I de minste foretakene med under 10 sysselsatte har fortsatt bare 3 prosent oppgitt inntekt fra e-handel.

Figur 15.3. Foretak med omsetning fra elektronisk handel via Internett etter næringsområde. 2000. Prosent

Figur 15.4 Andel foretak med elektronisk handel som mottar betaling via Internett. 1998-2001. Prosent

Om statistikken

Datagrunnlaget er hentet fra Statistisk sentralbyrås utvalgsundersøkelser om bruk av IKT i næringslivet. Undersøkelsene er gjennomført i desember 1999 og 2000. De omfatter primært foretak med minst 10 sysselsatte, men hadde et tilleggsutvalg også for foretak med under 10 sysselsatte. Resultatene dekker bare foretak med minst 10 sysselsatte - unntatt fordelingene etter foretakenes størrelse - der tall også for de minste foretakene er tatt med. Undersøkelsen omfattet de fleste næringsområder unntatt primærnæringene og offentlig sektor, undervisning og helse og sosialtjenester. Utvalget var på til sammen 4813 foretak. Av disse var 928 i gruppen under 10 sysselsatte. Svarprosenten var på 73,5 prosent. Som elektronisk handel er regnet omsetning fra bestillinger mottatt via hjemmeside på Internett, og bare foretak der e-handelen utgjør minst 1 prosent av samlet omsetning er regnet med.

Mer detaljerte resultater og grundigere dokumentasjon fra undersøkelsen i 2000 er publisert i Rapporter 2001/42. Rapporten inneholder usikkerhetsberegninger.

Internettreferanse: www.ssb.no/iktbruken

IKT-sektor og andre næringer 2000

- Andelen foretak med e-handel via Internett varierer mye mellom næringene. Flest med e-handel finner vi i hotell- og restaurantdrift der 17 prosent av foretakene hadde omsetning fra e-handel i 2000. Også engroshandel lå over gjennomsnittet.
- Lavest andel med e-handel finner vi i detaljhandelen hvor bare 4 prosent av foretakene hadde omsetning fra e-handel i 2000. De næringsfordelte tallene omfatter bare foretak med 10 sysselsatte eller flere.

Betaling via Internett

- Av foretakene med inntekt fra e-handel via Internett mottok 16 prosent betaling direkte over nettet. I 1998 var andelen 10 prosent. Med vekst også i andelen foretak med e-handel har dermed tallet på foretak som mottar betaling over nett økt sterkt de siste årene.
- Hvis foretakenes planer er gjennomført vil dessuten så mye som 27 prosent av alle foretak med 10 sysselsatte eller mer ha mottatt betaling via Internett i 2001.

Tabell 15.1. Andel foretak¹ med omsetning via Internett, etter foretakenes størrelse målt ved antall sysselsatte. Prosent

	1998	1999	2000	2001 ²
I alt ¹	4	6	8	13
1-9	2	3	3	6
10-19	3	5	6	11
20-49	4	7	10	14
50-99	3	9	9	15
100+	4	9	12	18

¹ Foretak med 10 sysselsatte eller flere.

² Foretakenes planer for 2001.

Tabell 15.2. Andel foretak¹ med omsetning via Internett, etter næringsområde. Prosent

	1998	1999	2000	2001 ²
I alt ¹	4	6	8	13
Industri mv.	5	9	8	15
Bygg og anlegg	1	3	5	12
Handel med motorkjøretøy, drivstoff	1	6	7	9
Engroshandel	4	7	11	22
Detaljhandel	2	2	4	6
Hotell- og restaurantdrift	6	9	17	19
Transport og telekommunikasjoner	4	7	6	9
Annen tjenesteyting	3	6	7	11

¹ Foretak med 10 sysselsatte eller flere.

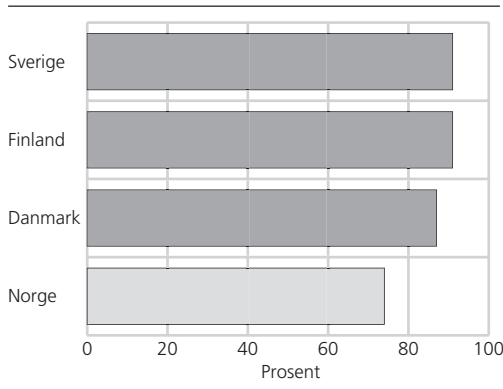
² Foretakenes planer for 2001.

16. IKT i næringslivet. Nordiske perspektiver

Dette avsnittet belyser næringslivets bruk av Internett i de nordiske landene. Norge rangeres i forhold til Sverige, Danmark og Finland med hensyn til tilgang til Internett, hjemmesider og elektronisk handel. Utviklingen beskrives for årene 1999-2000 - og viser foretakenes planer for 2001. Datagrunnlaget er hentet fra samordnede utvalgsundersøkelser og resultatene dekker foretak med 10 sysselsatte eller flere.

- Internett er mindre vanlig i norsk næringsliv enn i nabolandene.
- Norske foretak har færrest hjemmesider - men andelen vokste raskest i 2000.
- Elektronisk handel er minst vanlig i norske foretak.

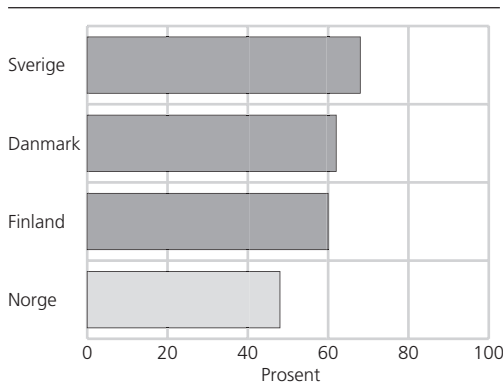
Figur 16.1. Andel foretak med tilgang til Internett. 2000. Prosent

Tilgang til Internett

- Tilgang til Internett er mindre vanlig for næringslivet i Norge enn i de andre nordiske landene. I Sverige, Danmark og Finland hadde rundt 90 prosent av foretakene Internett ved utgangen av 2000. I Norge var andelen 74 prosent
- Til tross for oppgang fra 1999 til 2000 i Norge tapte vi terreng i forhold til både Sverige og Danmark der veksten var enda sterkere. I Norge er det særlig mindre foretak som trekker ned - med liten bruk av Internett.

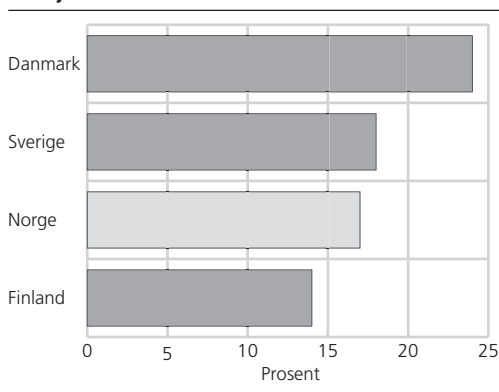
Figur 16.2. Andel foretak med egen hjemmeside. 2000. Prosent

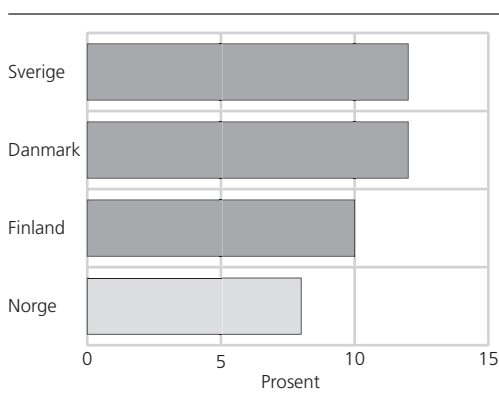
Hjemmesider

- Andelen foretak med hjemmeside er lavere i Norge enn i de andre nordiske landene. Mens 48 prosent av norske foretak hadde hjemmeside i 2000 var andelen 68 prosent i Sverige og drøyt 60 prosent i Danmark og Finland. Veksten i forhold til 1999 var imidlertid sterkst i Norge.
- Målt i forhold til de foretakene som faktisk bruker Internett hadde 65 prosent hjemmeside i Norge, mens Sverige toppet med 75 prosent. Andelen i Danmark og Finland var hhv 71 og 66 prosent.

Figur 16.3. Foretak som kan ta imot bestillinger via hjemmeside. 2000. Prosent

Figur 16.4. Andel foretak med omsetning fra elektronisk handel via Internett. 2000. Prosent

Bestillinger via hjemmeside

- I Norge oppgav 17 prosent av foretakene at de hadde opplegg for mottak av bestillinger via egen hjemmeside i 2000. Det var betydelig lavere enn i Danmark, men høyere enn i Finland og nesten like høyt som i Sverige.
- En del av de foretakene som har kan motta bestillinger på hjemmesidene oppgir imidlertid at de ikke har eller bare har ubetydelig omsetning fra elektronisk handel.

Elektronisk handel

- Norge kommer også dårligst ut når vi måler andelen av foretakene som har omsetning fra elektronisk handel via Internett. Mens 12 prosent av foretakene i Sverige og Danmark hadde inntekt fra e-handel i 2000, var andelen i Norge 8 prosent.
- Målt i forhold til de foretakene som faktisk bruker Internett hadde 11 prosent e-handel i Norge, mens Danmark topper med 13 prosent. Andelen i Sverige og Finland var hhv 13 og 11 prosent.

Om statistikken

Datagrunnlaget er hentet fra utvalgsundersøkelser i de nordiske landene. Undersøkelsene er i Danmark og Norge gjennomført i slutten av 2000, i Finland og Sverige i første halvår 2001. På grunnlag av de nasjonale undersøkelsene er det laget et samordnet utvalg som mest mulig dekker de samme næringer og størrelsesgrupper i alle land. Den viktigste forskjellen mellom landene er at bygg- og anleggsnæringen ikke dekkes i Sverige, mens den er med i de andre landene. Resultatene er vektet på grunnlag av samlet antall foretak i landene. Svarinngangen var på rundt 55 prosent i Finland, i underkant av 70 prosent i Sverige og Danmark og om lag 75 prosent i Norge.

Som elektronisk handel er regnet omsetning fra bestillinger mottatt via hjemmeside på Internett, og bare foretak der e-handelen utgjør minst 1 prosent av samlet omsetning er regnet med.

Mer detaljerte resultater og grundigere dokumentasjon er publisert i egen rapport.

Internettreferanse: www.ssb.no/ikt

Tabell 16.1. Andel foretak med tilgang til Internett, egen hjemmeside, omsetning via Internett. Prosent

	Tilgang til Internett			Egen hjemmeside			Omsetning fra e-handel ¹	
	1999	2000	2001 ²	1999	2000	2001 ²	2000	2001 ²
Danmark	78	87	90	53	62	76	12	16
Finland	85	91	95	49	60	78	10	15
Norge	66	74	81	35	48	64	8	13
Sverige	78	91	95	57	68	79	12	18

¹ Minst 1 prosent av omsetningen fra elektronisk handel.

² Foretakenes planer for 2001.

17. IKT i husholdningene. Hjemme-PC

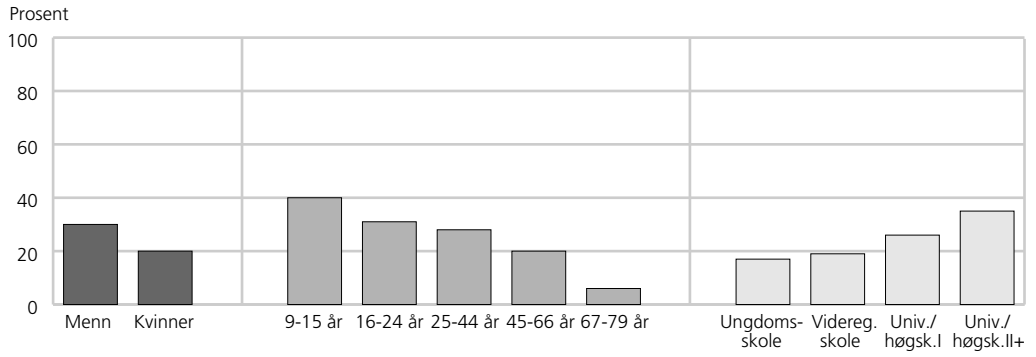
- Én av fire bruker hjemme-PC i løpet av en dag.
- Bruk av hjemme-PC er økende, særlig blant eldre menn.
- Gutter bruker hjemme-PC i nesten dobbelt så stor grad som jenter.
- Hjemme-PC-bruk hører sammen med høy utdanning og inntekt.
- Bruk av hjemme-PC er nokså jevnt fordelt i ulike deler av landet.
- Hjemme-PC'en mest til spill/underholdning.

25 prosent av befolkningen brukte hjemme-PC en gjennomsnittsdag i 2000. Dette er fire prosentpoeng mer enn i 1999. Vi brukte i gjennomsnitt 21 minutter på dette, en økning på tre minutter fra året før. PC-brukerne brukte 84 minutter per dag. Menn bruker slikt utstyr hjemme i betydelig større grad enn kvinner. Denne forskjellen finner vi på alle alderstrinn. Både blant menn og kvinner har det vært en økning, men i særlig grad gjelder økningen eldre menn. Blant menn i alderen 67-79 år har det fra 1999 til 2000 har andelen hjemme-PC-brukere gått opp fra 5 prosent til 12 prosent per dag. Blant kvinner i samme aldersgruppe ehar det ikke vært noen økning i denne perioden. Selv om det ikke har vært noen økning i bruken av hjemme-PC blant gutter og unge menn, er det fremdeles de som er de mest aktive på dette feltet.

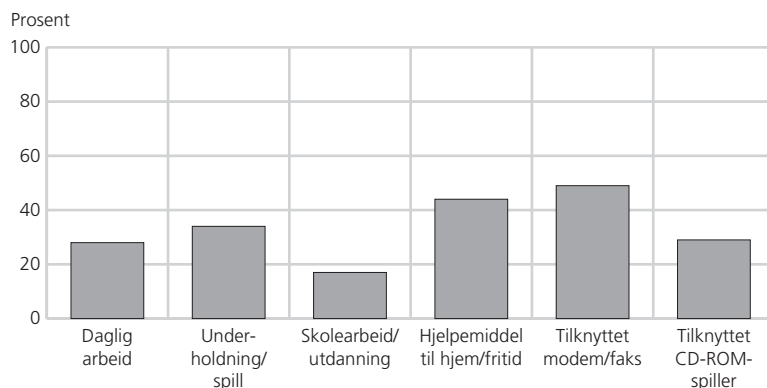
Personer med høy utdanning og høy husholdningsinntekt bruker hjemme-PC i betydelig større grad enn andre. Det samme gjelder personer i akademiske yrker og bedriftsledere, samt elever/studenter. Bruken av hjemme-PC er ikke lenger noe byfenomen eller konsentrert om Oslo-området, men nokså godt fordelt i ulike bostedsstrøk og deler av landet.

Hjemme-PC'en brukes nå mest som praktisk hjelpemiddel til hjem eller fritid. Men fremdeles er den mye brukt til underholdning og spill. Den blir også i betydelig grad brukt i tilknytning til daglig arbeid. Blant de yngste blir den i økende grad brukt i tilknytning til utdanning. Hjemme-PC-bruk i tilknytning til modem eller faks har fremdeles en nokså stor økning. Andelen som bruker CD-ROM-spiller har økt mindre.

Det er i særlig grad barn og unge som bruker hjemme-PC i forbindelse med underholdning/spill. Det er også unge som i størst grad bruker CD-ROM-spiller på PC'en. Personer med høy utdanning bruker mest PC hjemme i forbindelse med arbeid og som hjelpemiddel til hjem og fritid. De med lav utdanning bruker den heller til underholdning/spill og til å høyne utdanningen sin. Menn bruker PC'en i større grad i forbindelse med arbeid enn det kvinner gjør. Det samme gjelder PC'en knyttet til modem/faks og CD-ROM-spiller.

Figur 17.1. Andel som bruker hjemme-PC en gjennomsnittsdag, etter kjønn, alder og utdanning. 2000. Prosent**Tabell 17.1. Andel som har brukt hjemme-PC og minutter brukt til hjemme-PC en gjennomsnittsdag, etter kjønn, alder og utdanning. 1994-2000**

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Prosentandel hjemme-PC-brukere totalt	11	9	12	13	17	21	25
Menn	16	13	17	18	22	27	30
Kvinner	6	6	7	8	11	16	20
9-15 år	17	13	24	26	32	39	40
16-24 år	14	18	16	18	22	29	31
25-44 år	12	11	12	15	20	24	28
45-66 år	7	4	9	8	9	13	20
67-79 år	0	1	1	1	2	3	6
Ungdomsskole	5	3	6	7	8	12	17
Videregående skole	9	7	9	9	13	16	19
Universitet/høgskole I	11	17	16	21	21	30	26
Universitet/høgskole II+	16	16	19	19	22	29	35
Minutter til hjemme-PC-bruk totalt	10	9	11	12	13	18	21
Menn	15	12	17	16	18	25	28
Kvinner	6	5	5	7	7	12	14
9-15 år	13	6	17	18	18	23	25
16-24 år	11	24	14	20	21	28	28
25-44 år	13	11	13	13	15	22	26
45-66 år	9	2	8	8	8	12	15
67-79 år	0	0	2	0	2	2	4
Ungdomsskole	6	3	4	9	6	10	15
Videregående skole	9	5	10	8	11	14	17
Universitet/høgskole I	12	20	11	25	25	37	19
Universitet/høgskole II+	17	20	19	14	17	27	30

Figur 17.2. Hjemme-PC-brukere fordelt på ulike typer PC-bruk en gjennomsnittsdag, 2000. Prosent**Tabell 17.2. Brukere fordelt på type hjemme-PC-bruk en gjennomsnittsdag 1994-2000 og etter kjønn, alder, utdanning og landsdel, 2000. Prosent**

	Daglig arbeid	Underholdning/spill	Skolearbeid/utdanning	Til hjem/fritid	Tilknyttet modem/faks	Tilknyttet CD-ROM-spiller
1994	45	36	22	20	7	..
1995	38	41	21	40	13	15
1996	35	46	23	33	17	24
1997	37	43	20	32	20	27
1998	26	42	14	39	27	28
1999	28	42	15	37	41	32
2000	28	34	17	44	49	29
Menn	33	36	17	45	55	35
Kvinner	19	31	19	41	40	20
9-15 år	0	77	22	17	33	38
16-24 år	13	51	31	33	52	42
25-44 år	40	19	14	52	50	24
45-66 år	42	11	8	60	57	19
67-79 år	:	:	:	:	:	:
Ungdomsskole	10	53	24	37	53	32
Videregående skole	30	30	18	48	47	32
Universitet/høgskole I ...	27	11	11	50	57	16
Universitet/høgskole II+	48	12	14	54	56	24
Oslo/Akershus	39	24	16	50	57	30
Østlandet ellers	21	38	17	49	46	32
Agder/Rogaland	28	39	19	37	49	22
Vestlandet	27	34	13	38	51	34
Trøndelag	21	36	20	43	42	25
Nord-Norge	28	40	25	41	41	26

Tabell 17.3. Andel som har brukt hjemme-PC en gjennomsnittsdag, antall minutter brukt i gjennomsnitt blant alle og blant brukere, i ulike befolkningsgrupper. 2000

	Prosent- andel	Minutter			Prosent- andel	Minutter	
		Alle	Brukere			Alle	Brukere
Alle	25	21	84	Husholdningsinntekt			
Kjønn				Under 200 000	17	16	95
Menn	30	29	95	200 000 - 299 000	18	13	75
Kvinner	20	14	68	300 000 - 399 000	27	25	92
Alder				400 000 - 499 000	23	16	71
9-12 år	36	18	50	500 000 - 599 000	32	25	78
13-15 år	45	39	87	600 000 eller mer	36	31	86
16-19 år	36	30	82	Landsdel			
20-24 år	27	26	99	Oslo/Akershus	25	22	89
25-34 år	26	26	97	Østlandet ellers	24	18	77
35-44 år	29	27	92	Agder/Rogaland	27	25	94
45-54 år	25	22	86	Vestlandet	26	23	86
55-66 år	12	6	51	Trøndelag	26	16	62
67-79 år	6	4	:	Nord-Norge	25	24	97
Kjønn/alder				Bostedsstrøk			
Menn				Tettbygd 100 000 eller flere	29	29	101
9-15 år	48	40	83	Tettbygd 20 000-99 000	27	25	94
16-24 år	37	44	118	Tettbygd under 20 000 .	26	19	73
25-44 år	32	33	103	Spredtbygd	20	14	70
45-66 år	24	18	77	Familiefase			
67-79 år	12	8	:	9-24 år hos foreldre	38	30	80
Kvinner				Enslige ellers 9-44 år	30	30	99
9-15 år	31	13	43	Enslige 45-79 år	7	6	:
16-24 år	24	11	45	Enslige forsørgere	29	32	:
25-44 år	24	20	85	Gift/samboende med barn 0-6 år	27	20	77
45-66 år	15	12	77	Gift/samboende med barn 7-17 år	28	26	95
67-79 år	0	0	:	Gift/samboende 16-44 år uten barn	29	26	90
Yrkesstatus (16-79 år)				Gift/samboende 45-79 år uten barn	16	12	73
Yrkesgruppe 1-2	36	32	91	Husholdningsstørrelse			
Yrkesgruppe 3	29	26	90	Bor alene	21	19	95
Yrkesgruppe 4-5	19	13	71	2 husholdningsmedlemmer	17	15	85
Yrkesgruppe 6-9	18	17	96	3 husholdningsmedlemmer	31	27	87
Elever/studenter	39	38	98	4 husholdningsmedlemmer	31	25	80
Trygd./Pensjonister	9	6	63	5 husholdningsmedlemmer eller flere	29	23	77
Hjemmearbeidende	18	20	:	Utdanning (16-79 år)			
Utdanning (16-79 år)				Ungdomsskole	17	15	93
Ungdomsskole	17	15	93	Videregående skole	19	17	88
Videregående skole	19	17	88	Universitet/høgskole I	26	19	72
Universitet/høgskole I	26	19	72	Universitet/høgskole II+	35	30	87
Universitet/høgskole II+	35	30	87				

18. IKT i husholdningene. Internett

- Én av fire bruker Internett i løpet av en dag.
- Bruk av Internett har økt betydelig.
- Yngre voksne menn er de største brukerne.
- Internett hører sammen med høy utdanning og inntekt.
- Internett er mest brukt i de større byene.
- To av fem bruker Internett privat i løpet av en uke.

27 prosent av befolkningen brukte Internett en gjennomsnittsdag i 2000. Dette er ni prosentpoeng mer enn i 1999. Vi brukte i gjennomsnitt 18 minutter på dette per dag, eller 56 minutter blant brukerne. Dette er første gang tid brukt til Internett er med i Mediebarometeret.

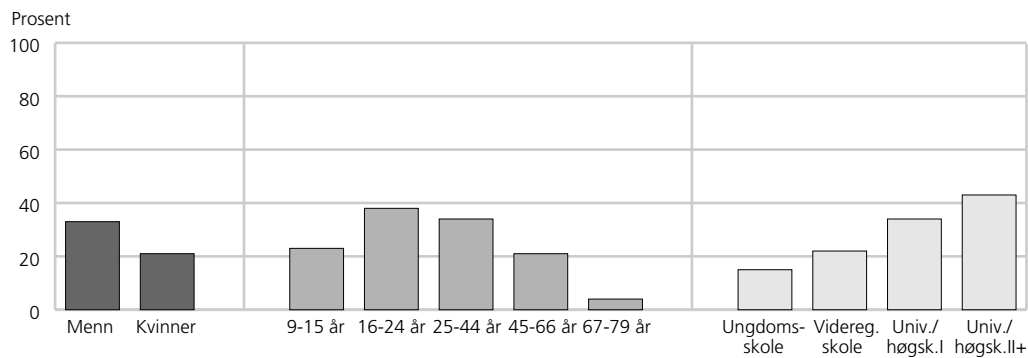
Det har vært en betydelig økning i Internett-bruken siste år blant både kvinner og menn. Menn er likevel de mest aktive brukerne. På alle alderstrinn er brukerandelen betydelig større blant menn enn kvinner. Det er menn i alderen 16-44 år som i særlig grad bruker Internett.

På samme måte som bruken av hjemme-PC er Internett-bruken mest utbredt blant personer med høy utdanning og høy husholdningsinntekt. Det samme gjelder bedriftsledere og personer i akademiske yrker samt elever/studenter. I motsetning til bruken av hjemme-PC er Internett-bruken i særlig grad en storbyfenomen og større i Oslo/Akershus enn i andre deler av landet.

Det er nå nær 50 prosent av befolkningen som bruker Internett i løpet av en gjennomsnittlig uke. I aldersgruppen 16-24 år og blant personer med høyere utdanning er det omtrent to av tre som benytter Internett per uke.

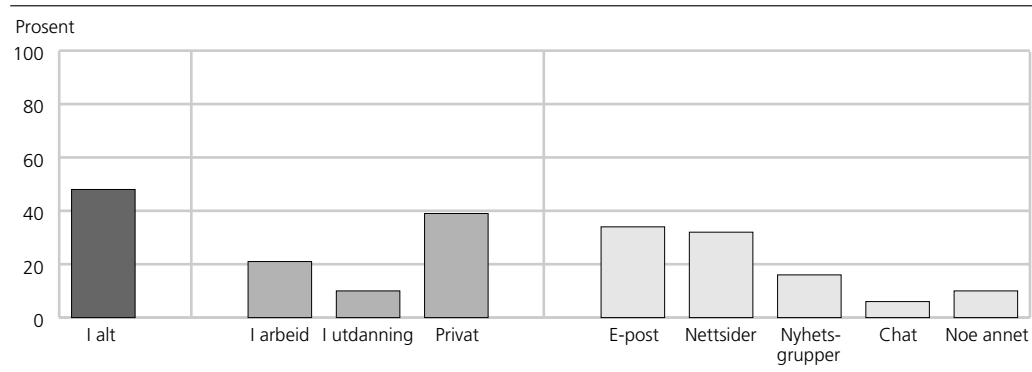
Nær 40 prosent av befolkningen bruker Internett til private gjøremål i løpet av en uke. Omtrent 20 prosent bruker det i sitt arbeid og 10 prosent i tilknytning til utdanning. Det er menn som bruker det mest både i arbeid og privat, men begge kjønn bruker det omtrent like mye i utdanning. Det er de unge som i størst grad bruker Internett i utdanning og privat. Yngre voksne er de som helst bruker det i arbeid. Personer med høyere utdanning bruker Internett mest både på arbeid og privat. I tillegg gjelder det i større grad personer som er bosatt i Oslo/Akershus framfor andre landsdeler.

E-post og nettsider blir hver benyttet av omtrent en tredel av befolkningen per uke. Begge deler blir mest brukt av ungdom og yngre voksne. Det samme gjelder nyhetsgrupper. Disse tilbudene blir også mest brukt av personer med høyere utdanning og personer bosatt i Oslo/Akershus.

Figur 18.1. Andel som bruker Internett en gjennomsnittsdag, etter kjønn, alder og utdanning. 2000. Prosent**Tabell 18.1. Andel som har brukt Internett og minutter brukt til Internett en gjennomsnittsdag, etter kjønn, alder og utdanning. 1997-2000**

	1997	1998	1999	2000
Prosentandel Internett-brukere totalt	7	10	18	27
Menn	10	14	23	33
Kvinner	3	7	12	21
9-15 år	4	8	13	23
16-24 år	10	16	27	38
25-44 år	9	14	24	34
45-66 år	5	8	13	21
67-79 år	0	1	1	4
Ungdomsskole	3	5	9	15
Videregående skole	5	8	14	22
Universitet/høgskole I	11	18	24	34
Universitet/høgskole II+	14	20	33	43
Minutter til Internett-bruk totalt	18
Menn	23
Kvinner	11
9-15 år	10
16-24 år	32
25-44 år	23
45-66 år	11
67-79 år	1
Ungdomsskole	12
Videregående skole	16
Universitet/høgskole I	17
Universitet/høgskole II+	28

Figur 18.2. Andel som siste uke har brukt Internett i alt, på ulike steder og på ulike måter 2000. Prosent

Tabell 18.2. Andel som siste uke har brukt Internett i alt, på ulike steder og på ulike måter 1995-2000 og etter kjønn, alder, utdanning og landsdel 2000. Prosent

	I alt	I arbeid	I utdanning	Privat	E-post	Nettsider	Nyhetsgrup.	Chat	Noe annet
1995	5	4	1	2
1996	10	5	3	6
1997	15	8	4	9	9	10	6	2	3
1998	22	10	5	15	14	15	9	4	6
1999	35	15	9	26	25	25	14	6	9
2000	48	21	10	39	34	32	16	6	10
Menn	54	26	10	45	40	39	19	6	13
Kvinner	41	16	10	32	29	25	13	5	8
9-15 år	48	0	17	40	24	25	8	14	11
16-24 år	67	10	32	57	49	50	19	18	15
25-44 år	58	35	7	47	45	40	20	3	12
45-66 år	37	25	2	29	27	24	16	1	9
67-79 år	8	4	1	7	6	5	3	0	2
Ungdomsskole	34	5	15	29	19	25	8	12	6
Videregående skole	39	16	7	32	27	24	14	3	9
Universitet/høgskole I	62	37	9	48	50	44	25	4	13
Universitet/høgskole II+	68	49	9	54	59	51	26	2	15
Oslo/Akershus	54	32	10	44	43	42	18	6	13
Østlandet ellers	44	20	9	35	31	27	14	5	7
Agder/Rogaland	45	18	11	39	34	29	14	5	10
Vestlandet	49	21	8	39	34	33	17	7	13
Trøndelag	46	18	15	39	31	32	14	7	8
Nord-Norge	45	17	10	37	30	26	16	4	11

Tabell 18.3. Andel som har brukt Internett en gjennomsnittsdag, antall minutter brukt i gjennomsnitt blant alle og blant brukere, i ulike befolkningsgrupper. 2000

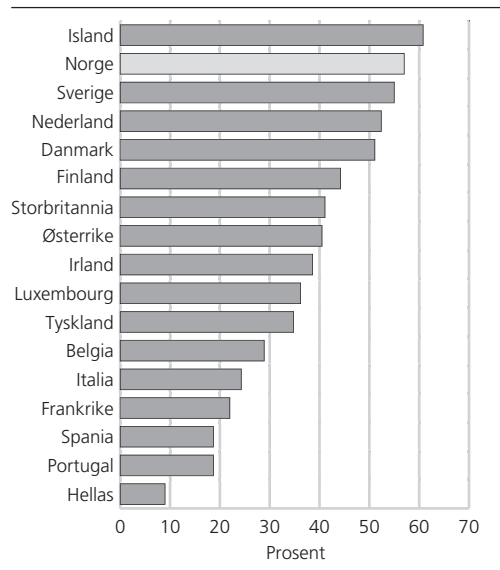
	Prosent- andel	Minutter			Prosent- andel	Minutter	
		Alle	Brukere			Alle	Brukere
Alle	27	18	56	Husholdningsinntekt			
Kjønn				Under 200 000	17	17	87
Menn	33	23	62	200 000 - 299 000	19	12	53
Kvinner	21	11	46	300 000 - 399 000	25	17	57
Alder				400 000 - 499 000	27	12	39
9-12 år	13	6	30	500 000 - 599 000	34	19	50
13-15 år	37	17	35	600 000 eller mer	39	25	56
16-19 år	37	28	60	Landsdel			
20-24 år	38	36	76	Oslo/Akershus	33	24	67
25-34 år	33	24	62	Østlandet ellers	23	19	65
35-44 år	36	22	56	Agder/Rogaland	26	12	38
45-54 år	26	14	52	Vestlandet	27	18	55
55-66 år	14	7	41	Trøndelag	26	14	46
67-79 år	4	1	:	Nord-Norge	26	14	46
Kjønn/alder				Bostedsstrøk			
Menn				Tettbygd 100 000 eller flere	35	23	58
9-15 år	26	13	38	Tettbygd 20 000-99 000	27	19	57
16-24 år	43	47	90	Tettbygd under 20 000 .	25	15	52
25-44 år	44	32	64	Spredtbygd	21	14	57
45-66 år	26	13	45	Familiefase			
67-79 år	8	3	:	9-24 år hos foreldre	31	19	48
Kvinner				Enslige ellers 9-44 år	38	41	90
9-15 år	20	8	28	Enslige 45-79 år	10	5	:
16-24 år	32	17	41	Enslige forsørgere	23	27	:
25-44 år	25	15	52	Gift/samboende med barn 0-6 år	32	17	46
45-66 år	14	9	54	Gift/samboende med barn 7-17 år	32	15	41
67-79 år	0	0	:	Gift/samboende 16-44 år uten barn	36	28	65
Yrkesstatus (16-79 år)				Gift/samboende 45-79 år uten barn	16	9	50
Yrkesgruppe 1-2	48	33	62	Husholdningsstørrelse			
Yrkesgruppe 3	37	24	57	Bor alene	25	20	68
Yrkesgruppe 4-5	23	16	59	2 husholdningsmedlemmer	20	13	57
Yrkesgruppe 6-9	16	11	56	3 husholdningsmedlemmer	34	28	69
Elever/studenter	42	31	60	4 husholdningsmedlemmer	29	16	47
Trygd./Pensjonister	7	3	43	5 husholdningsmedlemmer eller flere	29	13	38
Hjemmearbeidende	12	12	:	Utdanning (16-79 år)			
Utdanning (16-79 år)				Ungdomsskole	15	12	62
Ungdomsskole	15	12	62	Videregående skole	22	16	62
Videregående skole	22	16	62	Universitet/høgskole I	34	17	46
Universitet/høgskole I	34	17	46	Universitet/høgskole II+	43	28	58
Universitet/høgskole II+	43	28	58				

19. IKT i husholdningene. Internasjonale perspektiver

Dette avsnittet belyser bruken av Internett til private formål i Europa. Landene i EØS-området rangeres med hensyn til andel Internettbrukere, type oppkobling til Internett og med hensyn til utvalgte bruksformål. Dette viser hvordan Norge ligger an i forhold til målsettingen om økt bruk av Internett i husholdningene. Datagrunnlaget er hentet fra Eurobarometer som ble gjennomført for EU i juni 2001. Resultatene for Norge er derfor ikke direkte sammenliknbare med tilsvarende tall fra SSBs Mediebarometer i avsnittene 17 og 18.

- Bare Island har større andel Internettbrukere enn Norge.
- Norge har Europas høyeste andel Internettbrukere på ISDN-linje, men lav andel kabel og ADSL
- Norge skorer høyt på bruk av nettbank og kommunikasjon med offentlig forvaltning.
- Elektronisk handel er lite utbredt blant norske Internettbrukere.

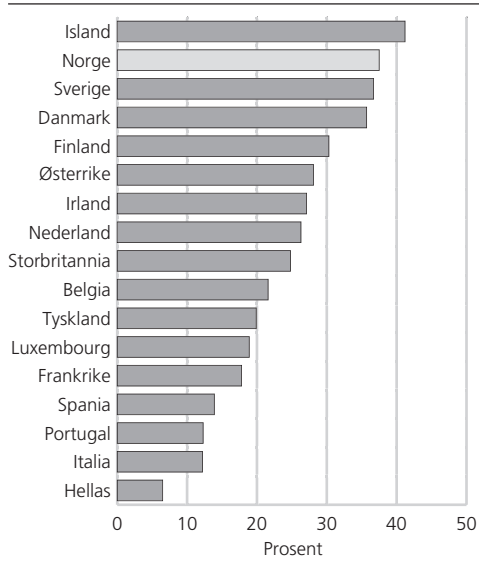
Figur 19.1. Andel personer som bruker Internett hjemme. EØS-land. Juni 2001. Prosent

Internett hjemme

- I juni 2001 oppgav 57 prosent av nordmenn i alderen 15-79 år at de brukte Internett hjemme. Bare i Island var andelen Internettbrukere høyere. Sammen med Nederland var Internettbruken hjemme høy i alle de nordiske land.
- For EU i gjennomsnitt brukte 31 prosent av befolkningen Internett hjemme. Sør-europeiske land som Hellas, Portugal og Spania trakk andelen ned. Også i Frankrike og Italia lå imidlertid Internettbruken godt under gjennomsnittet for EU.

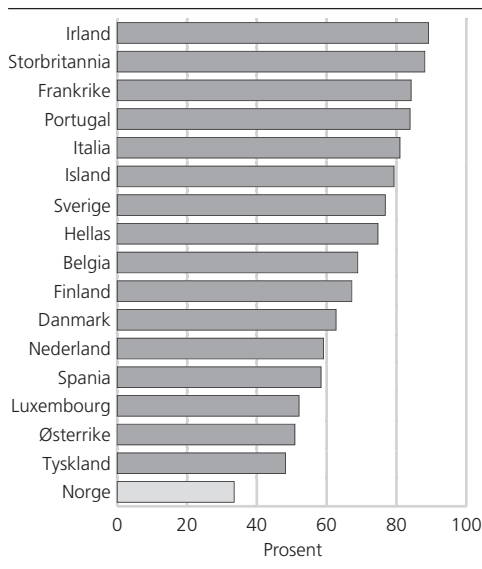
Figur 19.2. Andel personer som bruker Internett på arbeidssted. EØS-land. Juni 2001. Prosent

Internett på arbeidssted

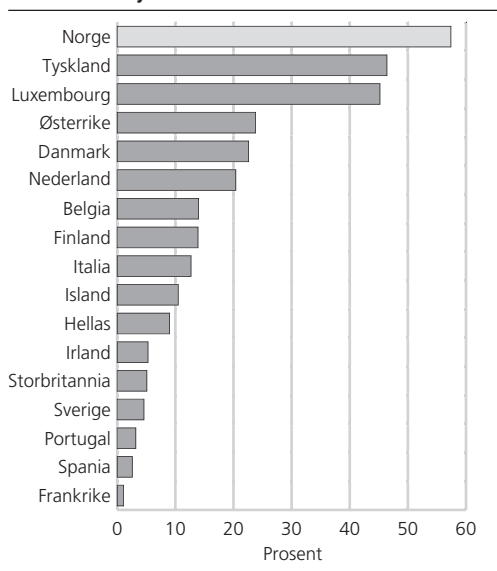
- I Norge oppgav 38 prosent at de brukte Internett på arbeidsstedet. Også her ligger bare Island foran. Alle de nordiske land er i toppsjiktet mht bruk av Internett på arbeidsstedet.
- For EU i gjennomsnitt brukte bare 19 prosent av befolkningen Internett på arbeidsstedet. Sør-europeiske land trekker også her andelen ned - og lavest ligger Hellas. Også Italia og Frankrike ligger under det europeiske gjennomsnittet.

Figur 19.3. Internett hjemme. Andel oppkølet med vanlig (PSTN) telefonlinje. Juni 2001. Prosent

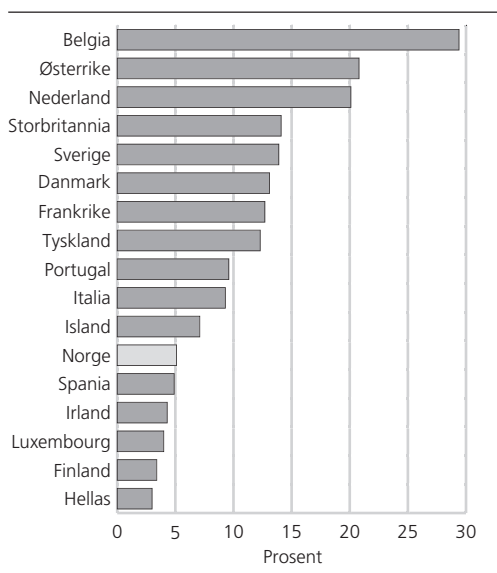

Oppkøpling med vanlig telefonlinje

- I Norge er nå bare 34 prosent av hjemmebrukerne koplet opp til Internett via vanlige (PSTN) telefonlinjer. Ikke i noen andre land i EØS-området er andelen så lav. Som vi skal se nedenfor er det særlig ISDN som har overtatt for de vanlige telefonlinjene i Norge.
- I gjennomsnitt er fortsatt hele 70 prosent av brukerne i EU koplet til Internett via vanlig telefonlinje. Også i de andre nordiske landene ligger andelen PSTN-linjer fortsatt mellom 60 og 80 prosent.

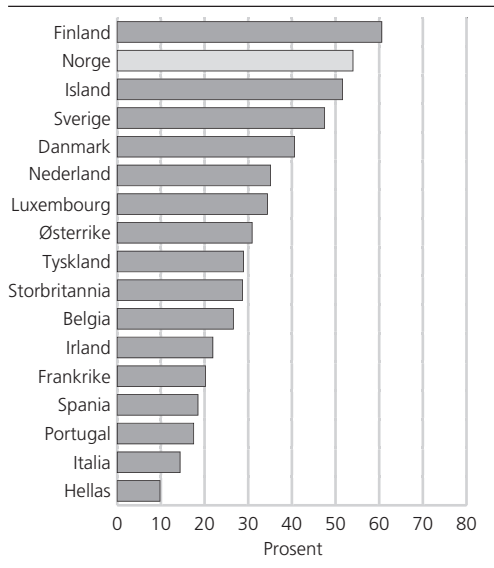
Figur 19.4. Internett hjemme. Andel oppkoplet med ISDN-linje. Juni 2001. Prosent**Oppkopling med ISDN**

- I Norge bruker så mye som 57 prosent ISDN-linjer ved oppkopling til Internett hjemmefra. Ingen land i EØS-området har en høyere andel ISDN og Norge er det eneste land der ISDN brukes mer enn vanlige telefonlinjer.
- I gjennomsnitt er ikke mer enn 17 prosent av Internettbrukerne i EU koplet opp via ISDN. I Sverige betyr ISDN lite og også Finland ligger under det europeiske gjennomsnittet. Også i store land som Frankrike og Storbritannia brukes ISDN svært lite.

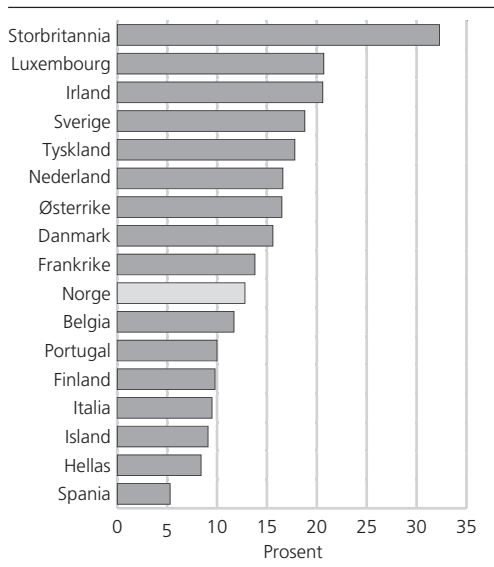
Figur 19. 5. Internett hjemme. Andel oppkoplet via kabel eller ADSL. Juni 2001. Prosent**Oppkopling via kabel eller ADSL**

- I Norge var bare 5 prosent av Internettbrukerne i juni 2001 koplet opp via kabelmodem eller ADSL. Denne andelen er svært lav i Norge og godt under gjennomsnittet på 13 prosent i EØS-landene. Norske brukere har i stor grad mellomlandet på ISDN mens man i andre land i større grad har gått rett fra PSTN til bredere linjer.
- Også i Finland og Island er andelen med kabel/ADSL fortsatt lav. Derimot ligger både Sverige og Danmark omtrent på det europeiske gjennomsnittet. Størst andel med kabel/ADSL finner vi i Belgia, Østerrike og Nederland.

Figur 19.6. Andel av Internettbrukere som bruker nettbank. Juni 2001. Prosent

Figur 19.7. Andel av Internettbrukere som kjøper varer og tjenester over Internett ofte eller av og til. Juni 2001. Prosent

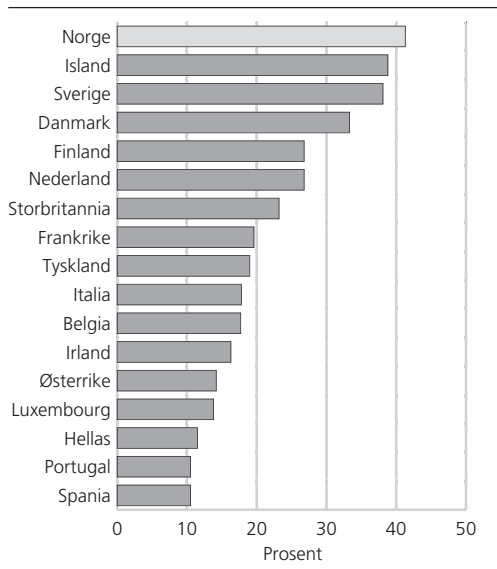
Nettbank

- I Norge oppgav 54 prosent av Internettbrukerne at de brukte nettbank. Bare i Finland var andelen høyere. Tar vi med i regnestykket også de som ikke har tilgang til Internett finner vi at 38 prosent av den samlede befolkningen i alderen 15-79 år nå bruker nettbank i Norge. Regnet på denne måten topper Norge listen sammen med Finland og Island
- Gjennomsnittet for EU-landene viser at bare 12 prosent av den samlede befolkningen 15-79 år bruker nettbank, og andelen er 26 prosent blant Internettbrukerne. Land som Tyskland, Storbritannia og Frankrike ligger langt bak Norge.

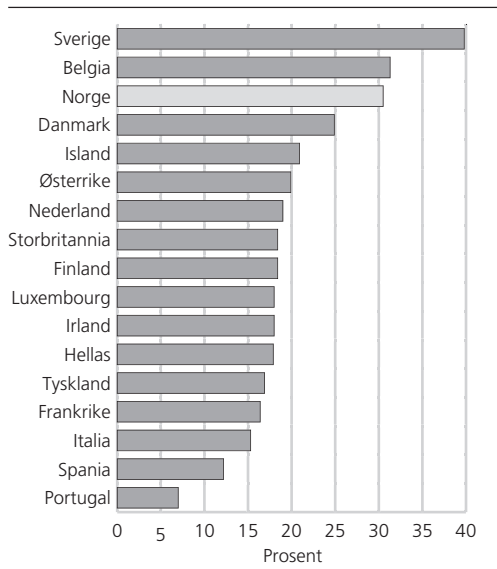
Elektronisk handel

- Norge skorer derimot ikke høyt på elektronisk handel. 13 prosent av Internettbrukerne i Norge oppgav at de ofte eller av og til kjøper varer og tjenester over Internett. Det var under EU-gjennomsnittet på 17 prosent og langt bak Storbritannia med 32 prosent.
- Andelen som handler elektronisk er imidlertid lav også i Finland og Island og av de nordiske land ligger bare Sverige høyere enn EU-gjennomsnittet. Sett i forhold til den samlede befolkningen 15-79 år er andelen som handler elektronisk i Norge på 9 prosent, mens gjennomsnittet for EU er 8 prosent.

Figur 19.8. Andel av Internettbrukere som har fylt ut offentlig skjema over Internett. Juni 2001. Prosent

Figur 19.9. Andel av Internettbrukere som har sendt e-post til offentlig forvaltning. Juni 2001. Prosent

Offentlige skjemaer

- Bruk av Internett i samhandlingen med offentlig forvaltning er en målsetting. I Norge oppgav 41 prosent at de har fylt ut offentlig skjema via Internett. Den andelen er høyere enn i alle andre land i EØS-området, men Island og Sverige følger rett bak oss.
- I gjennomsnitt hadde 20 prosent av Internettbrukerne i EU brukt nettet til utfylling av offentlig skjema. Forskjellen på Norge og EU blir enda større hvis vi tar hensyn til at tilgangen til Internett er høy i Norge. 29 prosent av alle innbyggere i alderen 15-79 år hadde brukt nettet til skjemautfylling i Norge, mens gjennomsnittet for EU var på 9 prosent.

E-post til offentlig forvaltning

- Norge scorer høyt også på andelen som har sendt e-post til offentlig forvaltning. 30 prosent av norske Internettbrukerne har gjort det. Her har vi imidlertid Sverige langt foran oss med 40 prosent og også i Belgia er andelen litt høyere enn i Norge.
- I EU-landene har i gjennomsnitt 18 prosent av Internettbrukerne sendt e-post til offentlig forvaltning. Store land som Tyskland, Frankrike og Italia ligger noe under gjennomsnittet. Hvor mange som fikk svar sier undersøkelsen ikke noe om.

Om statistikken

Datagrunnlaget er hentet fra EU's Flash Eurobarometer juni 2001. Resultatene bygger på intervjuundersøkelser med ca. 2000 personer i alderen 15-79 år i hvert av landene (4000 i Tyskland). Intervjuer er gjort bare med personer som har telefon og andelen med Internett vil derfor ligge noe høyere enn om hele befolkningen var dekket.

Resultater og datagrunnlag for Norge er ikke direkte sammenliknbare med kapittel 17 og 18 der bruk av Internett er belyst på grunnlag av Statistisk sentralbyrås Mediebarometer.

Internettreferanse: http://europa.eu.int/information_society/eeurope/benchmarking

Tabell 19.1. Andel husholdninger som har tilgang til Internett hjemme etter oppkplingsmåte og andel personer som bruker Internett hjemme, i arbeid og i alt. Juni 2001. Prosent

	Antall Intervjuer	Tilgang til Internett i husholdn	Husholdningen er oppkopleet med				Bruker Internett personlig hjemme	Bruker Internett personlig jobb	Bruker Internett personlig i alt
			PSTN	ISDN	Kabel	ADSL			
			Prosent						
Belgia	2 037	35	69	14	19	11	29	22	46
Danmark	2 002	59	63	23	6	7	51	36	68
Tyskland	4 002	38	48	46	7	5	35	20	52
Hellas	2 000	12	75	9	3	0	9	6	21
Spania	2 008	23	58	3	3	2	19	14	37
Frankrike	2 009	26	84	1	9	3	22	18	41
Irland	2 000	46	89	5	4	0	39	27	57
Italia	2 002	33	81	13	7	2	24	12	35
Luxembourg	2 000	44	52	45	3	1	36	19	47
Nederland	2 012	58	59	20	19	2	52	26	64
Østerrike	2 000	46	51	24	14	7	40	28	55
Portugal	2 000	23	84	3	10	0	19	12	30
Finland	2 000	48	67	14	1	2	44	30	63
Sverige	2 000	64	77	5	7	7	55	37	69
Storbritannia	2 000	47	88	5	12	2	41	25	55
Norge	2 004	62	34	57	4	1	57	38	70
Island	2 000	68	79	11	0	7	61	41	74
EU 15	32 072	36	70	17	9	3	31	19	46

Kilde: Eurobarometer juni 2001.

Tabell 19.2. Andel av internettbrukere som bruker Internett til ulike formål. Juni 2001. Prosent

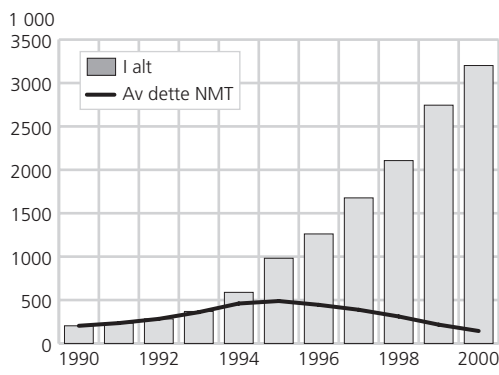
	Andel som bruker Internett til					
	Internett- brukere i alt	Hente informasjon fra det offentlige	Fylle ut offentlig skjema	Sende E-post til offentlig forvaltning	Nettbank	E-handel ofte eller av og til
Belgia	937	28	18	31	27	12
Danmark	1 356	47	33	25	41	16
Tyskland	2 076	30	19	17	29	18
Hellas	419	22	11	18	10	8
Spania	735	37	10	12	19	5
Frankrike	816	41	20	16	20	14
Irland	1 130	25	16	18	22	21
Italia	707	37	18	15	14	9
Luxembourg	945	37	14	18	34	21
Nederland	1 282	35	27	19	35	17
Østerrike	1 102	33	14	20	31	17
Portugal	599	22	11	7	18	10
Finland	1 267	30	27	18	61	10
Sverige	1 370	53	38	40	48	19
Storbritannia	1 096	22	23	18	29	32
Norge	1 397	58	41	30	54	13
Island	1 470	31	39	21	52	9
EU 15	14 810	33	20	18	26	17

20. Telekommunikasjoner. Mobiltelefon

Dette avsnittet belyser befolkningens tilgang til mobiltelefon. Utviklingen i antall mobilabonnementer er beskrevet og satt i forhold til folketallet. Tilgang til egen mobiltelefon er belyst på bakgrunn av kjønn, alder, utdanning og bosted. Datagrunnlaget er delvis hentet fra Norsk Mediebarometer og delvis fra statistikken over telekommunikasjoner.

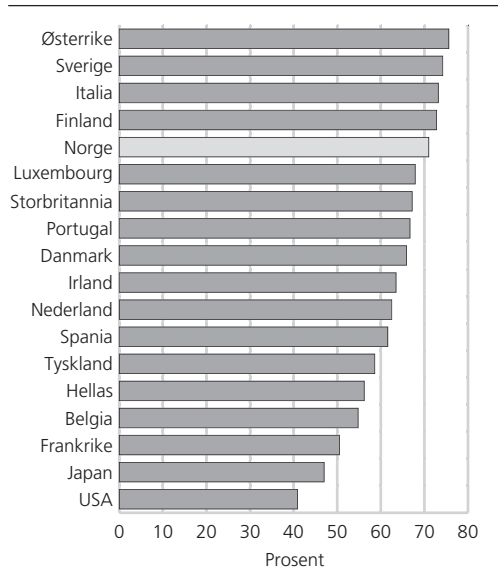
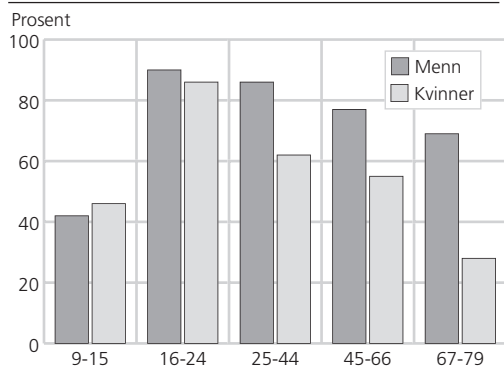
- 71 abonnenter på mobiltelefon per 100 innbyggere ved utgangen av 2000.
- Norge er nær mobiltoppen i Europa.
- Flere menn enn kvinner har egen mobiltelefon.
- Små forskjeller etter utdanningsnivå og bosted.

Figur 20.1. Mobiltelefon. Antall abonnenter etter type. 1990-2000

Mobilabonnementer

- Ved utgangen av 2000 var det registrert 3,2 millioner abonnenter på mobiltelefon i Norge. Veksten i mobilabonnementer har vært meget sterk gjennom hele 1990-tallet. Fram til 1994 var NMT-systemene dominerende. Deretter har GSM-telefonene overtatt.
- I 2000 var det 71 mobilabonnementer per 100 innbyggere. Det er nå flere abonnenter på mobiltelefon enn (kanaler) på fast telefon. I 2000 utgjorde inntektene fra mobil telefoni drøyt 38 prosent av teleselskapenes samlede inntekter fra telefoni. De tre første kvartalene i 2001 har andelen vært over 45 prosent

Figur 20.2. Mobiltelefon. Abonnementer per 100 innbyggere. 2000. Prosent**Figur 20.3. Mobiltelefon. Andel med egen mobiltelefon etter kjønn og alder. 2000. Prosent**

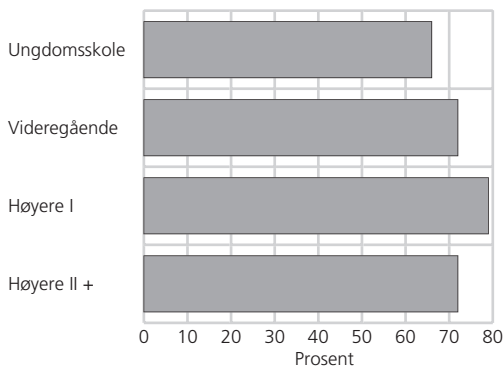
Internasjonalt

- Norge var blant landene i Europa med flest mobiltelefoner per 100 innbyggere i 2000. Bare i nabolandene Sverige og Finland og i Østerrike og Italia var mobiltettheten høyere. Som gjennomsnitt var det litt under 63 mobiltelefoner per 100 innbyggere i EU-landene i 2000
- Tallet på mobiltelefoner har de siste årene økt svakere i Norge enn gjennomsnittet for Europa. I 2000 steg antallet mobilabonnementer i Europa med hele 56 prosent.

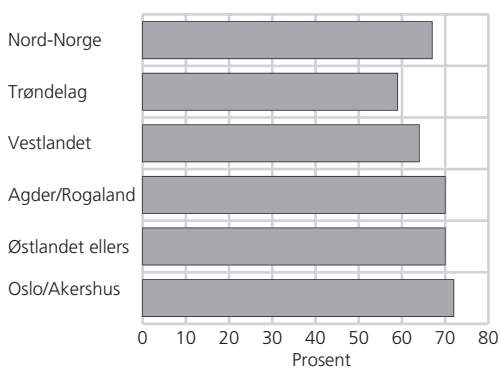
Kjønn og alder

- Andelen med egen mobiltelefon er høyest i aldergruppen 16-24 år. I denne alderen har 90 prosent av guttene og 86 prosent av jentene egen telefon. Andelen synker med økende alder og mest for kvinner. Lavest er andelen blant kvinner i alderen 67 år og eldre, hvor under en av tre har egen mobiltelefon.
- Andelen med mobiltelefon er høyere blant menn enn kvinner. Dette gjelder i alle aldersgrupper unntatt blant de yngste i alderen 9-15 år.

Figur 20.4. Mobiltelefon. Andel med egen mobiltelefon etter utdanningsnivå. 2000. Prosent

Figur 20.5. Mobiltelefon. Andel med egen mobiltelefon etter bosted. 2000. Prosent

Om statistikken

Tallet på mobilabbonnenter i Norge bygger på oppgaver fra Telenor og NetCom. Abonnenter hos andre operatører som leier nett hos Telenor og NetCom er inkludert i tallene. Alle kontantkortabbonnenter er regnet med i denne oppstillingen. I statistikken er man imidlertid i ferd med å gå over til å regne med bare kontantkortabbonnenter som har vært i bruk siste tre måneder. Med en slik registreringsmåte ville tallene særlig for de siste årene vært noe lavere.

Mobilabbonnenter per innbygger i de europeiske land er hentet fra Eurostat: Information Society Statistics Pocketbook 2001. Mobiltelefoner etter kjønn, alder, utdanning og bosted er hentet fra Statistisk sentralbyrå: Norsk Mediebarometer 2000. Disse tallene bygger på utvalg og omfatter personer i alderen 9-79 år.

Internettreferanse: www.ssb.no/medie

Utdanningsnivå

- To av tre med utdanning på ungdomsskolenivå har egen mobiltelefon. Andelen øker noe med stigende utdanningsnivå, men avtar litt igjen for de med den høyeste utdanningen
- Tilgangen til mobiltelefon varierer egentlig lite med utdanningsnivået, og mindre enn f.eks. tilgangen til hjemme-pc eller Internett.

Bosted

- Andelen med mobiltelefon er noe høyere på Østlandet og i Agder og Rogaland enn ellers i landet. Færrest med mobiltelefon finner vi i Trøndelag.
- Forskjellene mellom landsdelene er noe større mht tilgang til mobiltelefon enn mht hjemme-pc og Internett.

21. Definisjoner og avgrensinger

21.1. IKT-sektoren

Avgrensning

IKT-sektoren er i denne statistikken avgrenset med utgangspunkt i en definisjon anbefalt av OECD. Den omfatter alle foretak/bedrifter innen følgende næringsgrupper i Standard for næringsgruppering (SN94).

IKT-industri

- 3001 Produksjon av kontormaskiner
- 3002 Produksjon av datamaskiner og annet databehandlingsutstyr
- 3130 Produksjon av isolert ledning og kabel
- 3210 Produksjon av elektrorør og elektroniske komponenter
- 3220 Produksjon av radio- og fjernsynssendere mv.
- 3230 Produksjon av radio- og fjernsynsmottakere mv.
- 3320 Produksjon av måle- og kontrollinstrumenter og utstyr
- 3330 Produksjon av industrielle prosessstyringsanlegg

IKT-varehandel

- 51433 Engroshandel med radio og fjernsyn
- 51434 Engroshandel med plater, musikk- og videokassetter
- 51640 Engroshandel med maskiner og utstyr for kontor
- 51654 Engroshandel med maskiner og utstyr for handel, transport og tjenesteyting ellers
- 52485 Butikkhandel med datamaskiner, kontormaskiner og telekommunikasjonsutstyr

Telekommunikasjon

- 6420 Telekommunikasjoner

Databehandling

- 72 Databehandling - som omfatter følgende undergrupper:
 - 7210 Konsulentvirksomhet maskinvare
 - 7220 Konsulentvirksomhet system og programvare
 - 7230 Databehandling
 - 7240 Drift av databaser
 - 7250 Vedlikehold og reparasjon av kontor og datamaskiner
 - 7260 Annen databehandling
- 7133 Utleie av kontormaskiner mv. er også tatt med i IKT-næringen. Denne (lille) gruppen er her regnet med under Databehandling.

OECD og Norge

Denne norske avgrensingen er på noen punkter litt mer finmasket enn den internasjonale definisjonen. Dette har betydning for varehandelen med IKT. Hele næringsgruppen 5143 Engroshandel med elektrisk husholdningsutstyr, radio, fjernsyn, plater og kassetter er tatt med i OECDs definisjon.

I den norske avgrensingen har vi valgt å holde følgende næringsgrupper utenfor:

51431 Engroshandel med belysningsutstyr

51432 Engroshandel med elektriske husholdningsapparater

OECD har også med hele næringsgruppen 5165 Engroshandel med maskiner og utstyr for industri, handel, transport og tjenesteyting ellers.

I den norske avgrensingen er det valgt å holde følgende næringsgrupper utenfor:

51651 Engroshandel med maskiner/utstyr for kraftproduksjon og installasjon

51652 Engroshandel med skipsutstyr og fiskeredskap

51653 Engroshandel med maskiner/utstyr for olje og gass, bergverk og industri ellers

På den annen side er det valgt å ta med næringsgruppen 52485 Butikkhandel med datamaskiner, kontormaskiner og telekommunikasjonsutstyr. Denne næringsgruppen er ikke med i OECDs definisjon.

For de andre næringsområdene følges OECDs definisjon direkte.

OECDs definisjon er bundet til den internasjonale næringsgrupperingen. Denne er samordnet bare ned til 4. siffer. Norge (og de fleste andre land) anvender imidlertid også et mer detaljert 5. siffer i sine nasjonale næringsgrupperinger. Det er dette som gir grunnlag for mer detaljerte nasjonale definisjoner.

Også de andre nordiske landene bruker en mer finmasket avgrensing av IKT-næringen til nasjonale formål. Den norske avgrensingen er så langt det er mulig samordnet med de andre nordiske land.

Svakheter ved definisjonen

Avgrensingen av IKT-sektoren blir grov når den defineres med utgangspunkt i hele næringsgrupper og ikke på grunnlag av enkeltforetak. På den ene siden vil en del foretak som faller innenfor definisjonen reelt sett ikke drive IKT-relevant virksomhet. På den andre siden vil en del IKT-relevante foretak falle utenfor definisjonen. Foreløpig er det imidlertid vanskelig å gjennomføre andre og mer presise definisjonsprinsipper i den offisielle statistikken.

webreferanse: www.ssb.no/ikt

21.2. Eksport og import

Statistikken omfatter bare eksport og import av varer. Foreløpig finnes ikke statistikk over eksport og import av IKT-tjenester.

Statistikken bygger på tall fra utenrikshandelen med varer.

Avgrensingen som brukes i denne statistikken er utformet av de statistiske sentralbyråene i Danmark, Finland, Island, Sverige og Norge.

En detaljert beskrivelse av varegruppene som omfattes av statistikken finnes på http://www.ssb.no/emner/10/03/ikt/ict_nord/kap6.pdf.

Lista nedenfor viser noe av innholdet i avgrensingen.

Telekommunikasjonsutstyr:

- Elektriske apparat for linetelefonti eller linetelegrafi
- Andre instrument og apparat særleg konstruert for telekommunikasjoner
- Sendere for radiotelefonti, radiotelegrafi, radiokringkasting eller fjernsyn
- Fjernsynskamera
- Radarapparat
- Mottakarar for radiotelefonti eller radiotelegrafi

Forbrukarelektronikk:

- Mikrofonar, høgtalarar og høyretelefontar
- Platespelarar, kassettspelarar og diktat-avspelingsapparat
- Apparat for attgjeving av lyd
- Apparat for opptak eller attgjeving av videosingnal
- Magnetiske lydbandopptakarar
- Radiomottakarar
- Fjernsynsmottakarar
- Fotoapparat, lynlysapparat og lynlyspærer
- Filmopptakarar og filmframvisarar

Datamaskiner:

- Automatiske databehandlingsmaskiner og tilhøyrande einingar

Elektroniske komponentar:

- Elektriske kondensatorar, faste, variable eller med høve til regulering
- Elektriske motstandarar
- Trykte krinsar
- Elektronrøyr
- Diodar, transistorar og liknande halvleiarkomponentar
- Elektroniske, integrerte krinsar og elektroniske mikrobyggjeelement
- Isolert tråd, kabel og andre isolerte, elektriske leiingar

Kontormaskiner:

- Offset-trykkemaskiner og -apparat
- Automatiske skrivemaskiner og tekstbehandlingsmaskiner
- Reknemaskiner, bokhalderimaskiner, kassakontrollapparat og liknande
- Fotokopieringsapparat med optisk system eller av kontakttypen og termokopieringsapparat
- Andre kontormaskiner, som duplikatorar, frankeringsmaskiner og liknande

Måle- og kontrollinstrument:

- Optiske fibrar, fiberbuntar og fiberkablur
- Mikroskop, utanom optiske mikroskop
- Laserar, utanom laserdiodar
- Maskiner og apparat for prøving av hardleik, styrke, trykkfastleik, elastisitet eller andre mekaniske eigenskapar i materialar
- Instrument og apparat for måling eller kontroll av gjennomstrøyming, nivå, trykk eller andre variable tilhøve ved væsker eller gassar
- Instrument og apparat for fysiske eller kjemiske analysar
- Forbruks- og produksjonsmålarar for gassar, væsker eller elektrisitet
- Omdreiingsteljarar, produksjonsteljarar, taksameter, kilometerteljarar, stegteljarar og liknande
- Oscilloskop, spektralanalysatorar og andre instrument og apparat for måling eller kontroll av elektriske mengder
- Filmopptakarar og filmframvisarar
- Flytevekter

Webreferanser

Utenrikshandel med IKT-varer: www.ssb.no/iktuh

Utenrikshandel generelt: www.ssb.no/emner/09/05/muh/

Detaljert definisjon: www.ssb.no/emner/10/03/ikt/ict_nord/kap6.pdf.

Tidligere utgitt på emneområdet

Rapporter

2002/10: Use of ICT in Nordic enterprises 2000/2001

2001/42: Bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi i næringslivet 2000

2001/1: Use of ICT in Nordic enterprises 1999/2000

2000/24: Bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi i næringslivet 1999

Samfunnsspeilet

1/2002: Hansen-Møllerud, Mads: Høy andel mobil- og nettbukere i Norden

SSBmagasinet

Sverrbo, Erik: Informasjonssamfunnet: Skandinavia i teten.

Andre publikasjoner og artikler

The ICT Sector in the Nordic countries 1995-2000. København 2001.

The ICT Sector in the Nordic countries. København 1999.

De sist utgitte publikasjonene i serien Statistiske analyser

Recent publications in the series Statistical Analyses

- 31 O.F. Vaage: Norsk mediebarometer 1998. 1999. 79s. 135 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4652-0
- 32 E. Birkeland, E.S. Lunde, B. Otnes og Å. Vigran: Eldre i Norge. 1999. 87s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4718-7
- 33 M.K. Bjertnæs: Innvandring og innvandrere 2000. 2000. 69s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4775-6
- 34 Naturressurser og miljø 2000. 2000. 282s. 265 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4788-8
- 35 Sosialt utsyn 2000. 2000. 256s. 265 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4789-6
- 36 O.F. Vaage: Norsk mediebarometer 1999. 2000. 79s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4794-2
- 37 Natural Resources and the Environment 2000. 2000. 298s. 265 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4832-9
- 38 O.F. Vaage: Kultur- og fritids-aktiviteter. 2000. 122s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4841-8
- 39 E. Søbye: Statistikk og historie. 2001. 145s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4860-4
- 40 Social Trends 2000. 2001. 253s. 265 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4902-3
- 41 Helse i Norge. Helsetilstand og behandlingstilbud belyst ved befolkningsundersøkelser. 2001. 158s. 260 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4912-0
- 42 O.F. Vaage: Norsk mediebarometer 2001. 79s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4913-9
- 43 S.T. Vikan: Kvinner og menn i Norge. 2001. 132s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4916-3
- 44 O.F. Vaage: Norsk kulturbarometer 2000. 2001. 98s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4924-4
- 45 M.I. Kirkeberg: Inntekt, skatt og overføringer 2001. 2001. 155s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4965-1
- 46 Naturressurser og miljø 2001. 2001. 278s. 300 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4967-8
- 47 Natural Resources and the Environment 2001. Norway. 2001. 293s. 300 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4995-3
- 48 D. Ellingsen: Kriminalitet og rettsvesen. 2001. 73s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5010-2
- 49 R. Kjeldstad og M. Rønsen: Enslige foreldre på arbeidsmarkedet 1980-1999. En sammenligning med gifte mødre og fedre. 2002. 122s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5027-7
- 50 B. Lie: Innvandring og Innvandrere 2002. 2002. 117s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5044-7